ISSN 2415-8437

HABER / YORUM DERGİSİ

Yıl:2, Sayı:24, **Aralık 2017**

АзияЕуропа AsyAvrupa

Ақпараттық-сараптама журналы

Басылымның 2-ші жылы, №24, **Желтоқсан 2017**

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNÜN AYLIK YAYINIDIR ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АЙ САЙЫН ШЫҒАРАТЫН БАСЫЛЫМЫ

NEW U.S. STRATEGY TOWARDS AFGHANISTAN

НОВАЯ СТРАТЕГИЯ США В АФГАНИСТАНЕ

СҰХБАТ RÖPORTAJ

ПОЛЕТАЕВ ЭДУАРД ЭДУАРДОВИЧ, ПОЛИТОЛОГ, ПРЕЗИДЕНТ ОБЩЕСТВЕННОГО ФОНДА «МИР ЕВРАЗИИ»

EDUARD POLETAYEV, POLITICAL SCIENTIST, HEAD OF THE WORLD OF EURASIA PUBLIC FOUNDATION

4

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ 19. ULUSAL KONGRESİ VE ÇİN'İN STRATEJİK ÖNCELİKLERİ

ҚЫТАЙ КОММУНИСТІК ПАРТИЯСЫНЫҢ XIX ҚҰРЫЛТАЙЫ ЖӘНЕ ҚЫТАЙДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСЫМДЫҚТАРЫ

OMİRBEK HANAYİ

30

REGIONAL DISTRIBUTION OF WELFARE IN KAZAKHSTAN

РЕГИОНАЛЬНОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ БЛАГОСОСТОЯНИЯ В КАЗАХСТАНЕ

KANAT MAKHANOV

40

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Sahibi / Меншік иесі
Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü /
Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми-зерттеу институты директоры
Yrd. Doç. Dr. Vakur Sümer

Genel Yayın Yönetmeni / Бас редактор
Zhengizkhan Zhanaltay

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Жауапты редактор
Dr. Zhandos Ranov

Haber Müdürü / Жаңалықтарға жауапты редактор
Zhengizkhan Zhanaltay

Tercüme Ekibi / Аудармашылар тобы
Omirbek Hanayi
Aigerim Manatkızı
Kanat Makhanov

Sekretarya / Хатшылық
Saltanat Suleymen

Teknik Redaksiyon / Техникалық редакторлар
Abulkhairkhan Zhunisbek

Yayın Kurulu / Редакция алқасы
Yrd. Doç .Dr. Vakur Sümer
Zhengizkhan Zhanaltay
Dr. Zhandos Ranov
Dr. Gulnar Nadirova
Dauren Aben
Lidiya Parchomchik

Yönetim Merkezi / Басқару орталығы

Almalı Audanı, Mametova 48, 050004
Almaty, Kazakhstan
Tel. +7 (727) 279 97 94
Fax. +7 (727) 279 97 94
E-mail: info@eurasian-research.org

Mülakat, haber-yorum ve analizlerde ifade edilen görüşler yazarların kendi görüşleri olup
Enstitü'nün yayın politikasını yansıtmamaktadır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

"Сұхбат", "Ақпараттық-сараптама" және "Өзекті пікір" айдарларымен шыққан мақала авторларының
пікірлері институт көзқарасын білдірмейді. Журналда жарияланған материалдарды
институттың рұқсатынсыз көшіріп басуға болмайды.

YRD. DOÇ. DR. VAKUR SÜMER

Kıymetli okuyucularımız,

Aralık 2017 sayımızla karşınızdayız. Bu sayımızda yine ilgi çekici ve dolu bir içerik hazırladığımızı düşünüyoruz. Emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ederiz. Pek çok haber ve yorumun yanı sıra, dört derinlemesine analize de bu sayımızda yer veriyoruz. Ayrıca, yine bu sayımızda ilk kez bir infografik kullanıyoruz. Bu sayıdan itibaren, Asya Avrupa'da, hazırladığımız infografiklere yer vereceğiz. Pek çok bilginin görsel öğeler kullanılarak ve özlü olarak anlatılmasına imkân veren infografikler, hızlı bilgi sağlayıcıları olarak ve akılda kalıcı nitelikleriyle son yıllarda öne çıktı. Bu sayımızdaki infografikte, Kazakistan'ın nüfus yapısıyla ilgili temel bilgileri ve değişimleri bulabilirsiniz.

Dergimizin bu sayısında, Avrasya Dünyası (World of Eurasia) adlı kamu fonunu yöneten ve aynı zamanda bir siyaset bilimci olan Eduard Poletayev ile gerçekleştirdiğimiz röportaj yer alıyor. Kendisi, Avrasya bölgesindeki ekonomik bütünleşme çabaları ve Avrasya Ekonomik Birliği bağlamında Kazakistan'ın rolü ile ilgili önemli bilgiler paylaşıyor. Poletayev ayrıca, Kazakistan'ın ticaret politikası ile alakalı son gelişmeleri ve yeni eğilimleri de çarpıcı biçimde gözler önüne seriyor. Bu röportajı ilgiyle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Afganistan merkezli gelişmeler, Avrasya bölgesinin tümü üzerinde büyük etkiye sahip bulunuyor. Geçtiğimiz yıl bu günlerde, Donald Trump'ın ABD Başkanı seçilmesiyle, ABD'nin Afganistan politikasıyla ilgili ne tür değişim ve sürekliliklerin gerçekleşeceği merak konusu olmuştu. Aradan geçen yaklaşık bir yılın ardından, Trump yönetiminin Afganistan ile ilgili olarak nasıl bir politika takip edeceği netleşmeye başladı. Bu sayımızda Washington-Kabil eksenindeki gelişmelerin analiz edildiği bir yazıyı okuyabilirsiniz.

Bu sayımızda yer verdiğimiz analizlerden bir tanesi Hazar Denizi bağlamında İran'ın Hazar Enerji Stratejisi'ndeki son değişimleri konu ediniyor. Bir diğer analiz yazımızda, Kazakistan'daki ekonomik refahın bölgesel dinamiklerini inceliyoruz. Ayrıca, Çin Komünist Partisi'nin 19. Ulusal Kongresi ve Çin'in stratejik önceliklerini tartışan bir değerlendirmeyi de dergimizin bu sayısında yer alıyor.

Keyifli okumalar diliyoruz.

Қадірлі де құрметті оқырман қауым!

Назарларыңызға «Азия Еуропа» журналының 2017 жылдың желтоқсан айындағы санын ұсынамыз. Журналдың бұл саны да қызықты әрі мазмұнды болады деген ойдамыз. Осы орайда еңбегі сіңген бүкіл азаматтарға алғыс айтамыз. Бұл жолы көптеген ақпараттық сараптамалармен қатар, төрт талдау әзірледік. Сондай-ақ, бұл санымызда алғаш рет инфографиканы қолдандық. Осы саннан бастап журналымызда инфографикалар жарияланатын болады. Көптеген ақпаратты визуалды элементтер арқылы қысқаша түрде түсіндіруге мүмкіндік беретін инфографикалар есте қаларлық әрі жылдам мағлұмат беруіне байланысты соңғы жылдары жиі қолданылып келеді. Бұл санымыздағы инфографикада Қазақстан халқының құрылымы туралы негізгі ақпаратты және соңғы өзгерістер көрсетілген.

Журналымыздың осы санында «Еуразия әлемі» қоғамдық қорының жетекшісі және саясаттанушы Эдуард Эдуардұлы Полетаевпен сұхбат жүргіздік. Полетаев сұхбатында Еуразия аймағындағы экономикалық интеграция және Еуразиялық экономикалық одақтағы Қазақстанның рөлі туралы маңызды ақпарат беріп, Қазақстан сауда саясатының ағымдағы ахуалы мен жаңа үрдістерін де жан-жақты қарастырды. Сұхбат сіздерге қызықты болады деген үміттеміз.

Ауғанстандағы жағдай бүкіл Еуразия аймағына үлкен ықпал етеді. Өткен жылдың осы кезеңінде Дональд Трамптың АҚШ Президенті болып сайлануы АҚШ-тың Ауғанстандағы саясатында қандай өзгерістерге әкелетіні негізгі тақырып болды. Осыдан бір жыл өткен соң Трамп әкімшілігінің Ауғанстанға қатысты қандай саясат жүзеге асыратыны айқындала бастады. Бұл санымызда Вашингтон мен Кабул арасындағы қарым-қатынастардың ахуалы талданған мақаланы оқи аласыз.

Журналымыздың осы санында жарияланған талдаулардың бірі Каспий теңізі тұрғысында Иранның Каспий энергетикалық стратегиясындағы соңғы өзгерістерге арналды. Тағы бір талдауда Қазақстандағы экономикалық өркендеудің аймақтық динамикасы қарастырылды. Сондай-ақ, Қытай коммунистік партиясының XIX құрылтайы және Қытайдың стратегиялық басымдықтары зерделенген мақаланы да назарларыңызға ұсынамыз.

Жанға жағымды оқылым тілейміз.

ÖNSÖZ
АЛҒЫСӨЗ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ
ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ
YRD. DOÇ. DR. VAKUR SÜMER........1

RÖPORTAJ
СҰХБАТ

ПОЛЕТАЕВ ЭДУАРД ЭДУАРДОВИЧ, ПОЛИТОЛОГ, ПРЕЗИДЕНТ ОБЩЕСТВЕННОГО ФОНДА «МИР ЕВРАЗИИ» (АЛМАТЫ, КАЗАХСТАН)
EDUARD POLETAYEV, POLITICAL SCIENTIST, HEAD OF THE WORLD OF EURASIA PUBLIC FOUNDATION (ALMATY, KAZAKHSTAN)........4

GÜNCEL
ӨЗЕКТІ ПІКІР

NEW U.S. STRATEGY TOWARDS AFGHANISTAN
НОВАЯ СТРАТЕГИЯ США В АФГАНИСТАНЕ
ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK........18

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ 19. ULUSAL KONGRESİ VE ÇİN'İN STRATEJİK ÖNCELİKLERİ
ҚЫТАЙ КОММУНИСТІК ПАРТИЯСЫНЫҢ XIX ҚҰРЫЛТАЙЫ ЖӘНЕ ҚЫТАЙДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСЫМДЫҚТАРЫ
OMİRBEK HANAYİ........30

REGIONAL DISTRIBUTION OF WELFARE IN KAZAKHSTAN
РЕГИОНАЛЬНОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ БЛАГОСОСТОЯНИЯ В КАЗАХСТАНЕ
KANAT MAKHANOV........40

RECENT DEVELOPMENTS IN THE CASPIAN ENERGY STRATEGY OF IRAN
ПОСЛЕДНИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В КАСПИЙСКОЙ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ СТРАТЕГИИ ИРАНА
LIDIYA PARKHOMCHIK........52

HABER-YORUM
АҚПАРАТТЫҚ САРАПТАМА

PRESIDENT PUTIN APPOINTS A NEW SPECIAL ENVOY FOR COOPERATION WITH THE CASPIAN COUNTRIES........60

UZBEKISTAN AND TURKEY FORGE CLOSER RELATIONS 62
OECD CALLS FOR STRUCTURAL REFORMS IN KAZAKHSTAN 65
KAZAKİSTAN'DA LATİN ALFABESİNE GEÇİŞTE RESMİ KARAR ALINDI 67
DEPOSITS IN TENGE GREW BY 9.29% IN SEPTEMBER 2017 69
THE DIPLOMATIC ROW BETWEEN KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN AWAITS A SOLUTION 71
ASTANA HOSTED THE SEVENTH ROUND OF SYRIAN PEACE TALKS 73
IRAN AND AZERBAIJAN INTEND TO BROADEN MILITARY TIES 75
ÇİN-RUSYA BAŞBAKANLARI 22. OLAĞAN TOPLANTISI 77
IMF PROJECTS LOW REAL GDP GROWTH FOR KAZAKHSTAN IN 2017 AND 2018 79
LIQUIDITY ISSUES OF BANK RBK 81
EU HIGH REPRESENTATIVE FOR FOREIGN AFFAIRS VISITED CENTRAL ASIA 83
ENERGY COOPERATION BETWEEN IRAN AND AZERBAIJAN 85
EBRD FORECASTS ECONOMIC GROWTH OF 3.8% IN KAZAKHSTAN IN 2017 87
THE PENSION FUND'S INVESTMENT RETURNS EXCEEDED INFLATION IN KAZAKHSTAN 89
ABD BAŞKANI DONALD TRUMP'IN ÇIN ZIYARETI 91
COMMERCIALIZATION OF ART OR SPIRITUALIZATION OF BUSINESS? 94
KAZAKHSTAN AND RUSSIA EXTENDED THE EXPLORATION TERM OF THE KURMANGAZY FIELD 96
CSTO MILITARY EXERCISE WAS HELD IN TAJIKISTAN 98
HIDDEN STAGNATION OF THE RUSSIAN ECONOMY 100
INTERNET AND MOBILE PAYMENTS GREW BY 78.9% IN 9 MONTHS OF 2017 IN KAZAKHSTAN 102
ÇİN BAŞKANI Xİ JİNPİNG'İN VİETNAM VE LAOS ZİYARETLERİ 104
ALMAN BANKALARINDAN ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ'NE 950 MİLYON EURO'LUK KREDİ 106
KAZAKİSTAN ASELSAN ENGİNEERİNG ÖZBEKİSTAN'A İHRACAT YAPACAK 108

ETKİNLİKLER
ІС-ШАРАЛАР

.... 110

INFOGRAFIK
ИНФОГРАФИКА

.... 136

ПОЛЕТАЕВ ЭДУАРД ЭДУАРДОВИЧ, ПОЛИТОЛОГ, ПРЕЗИДЕНТ ОБЩЕСТВЕННОГО ФОНДА «МИР ЕВРАЗИИ» (АЛМАТЫ, КАЗАХСТАН)

Эдуард Эдуардович, в начале нашего интервью не могли бы Вы рассказать читателям немного о себе?

Я родился, вырос и состоялся в Алматы, являюсь по специальности, полученной в вузе, политологом, с 2013 года руковожу общественным фондом «Мир Евразии». Ранее параллельно около 12 лет работал главным редактором в нескольких республиканских печатных и интернет-изданиях. Да и по сей день журналистику не забросил, часть моей работы связана с ней. Период моей профориентации пришелся на сложное время – развал СССР, обретение Казахстаном независимости и связанные со всем этим экономические пертурбации. Поэтому приходилось трудиться с ранних лет и в разных сферах. Был слесарем на заводе, гидом-экскурсоводом, занимался некоторыми бизнес-проектами и т.д. О существовании такой новой специальности, как «политология» узнал за полгода до поступления в вуз. Друзья, когда интересовались, на кого учишься, путали политологию с палеонтологией. Порой спрашивали:

EDUARD POLETAYEV, POLITICAL SCIENTIST, HEAD OF THE WORLD OF EURASIA PUBLIC FOUNDATION (ALMATY, KAZAKHSTAN)

Eduard, at the beginning of the interview, could you please tell our readers a little about yourself?

I was born, grew up and matured in Almaty. I am a political scientist by training received at the university, and since 2013, I have been managing the World of Eurasia public foundation. Earlier, for about 12 years, I worked simultaneously as a chief editor in several republican print and online media. I have not abandoned journalism to this day, as part of my work is still connected with it. The initial period of my professional career came at a difficult time – the collapse of the USSR, Kazakhstan's independence and related economic upheavals. Therefore, I had to work from my young age in different spheres. I was a mechanic at the factory, a tour guide, and engaged in some business projects, etc. I learned about the existence of such a new major as "political science" six months before admission to the university. Friends, when asking about my field of study, confused political science (politology) with paleontology. Sometimes they would ask: when will

когда возьмешь нас с собой на раскопки? Сегодня, конечно, политология как наука и сфера деятельности вполне состоялась в стране, и спутать ее трудно. Правда, все равно приходится заниматься раскопками, только не древних организмов, а различных бумажных и интернет-источников. Радует, что особенности нынешней работы и стремление к потреблению информации каждый день приносят что-то новое в копилку знаний, так что скучать особо не приходится.

Казахстан последовательно выступает за реализацию идеи евразийской интеграции, которая предполагает дальнейшее расширение и углубление партнерских отношений с Россией. Каковы, на Ваш взгляд, перспективы развития казахстанско-российского взаимодействия, как в формате двухстороннего сотрудничества, так и в рамках Евразийского экономического союза?

Да, Казахстан – инициатор и активный участник многих интеграционных межгосударственных проектов. Как только страна появилась на карте мира в современных границах, почти сразу возникла Алматинская декларация, в которой излагались цели и принципы СНГ. В следующем, 1992 году президентом Нурсултаном Назарбаевым с трибуны ООН была высказана идея о созыве СВМДА, спустя два года в стенах МГУ – о создании ЕАЭС. С тех пор и до настоящего времени Казахстан проявлял множество интеграционных активностей. То есть, был в поиске оптимальных моделей сотрудничества, выстраивал их и довольно комфортно себя чувствует. Во всяком случае, с моей точки зрения, внешняя политика страны выстроена блестяще. Контакты работают эффективно и на ближних, и на дальних подступах, а их наладить всегда непросто. Тем более, что стран с каждым годом становится все больше, трудно уже простому человеку разобраться, какая из них чем отличается. Практика возмужания новых независимых государств в мире, будь это африканский парад независимостей 1950-70-х годов, Балканы или некоторые регионы бывшего СССР начала 1990-х,

you take us to excavations? Today, of course, political science has firmly established itself in the country as a discipline and sphere of activity, and it is difficult to confuse it. Well, truly speaking, I still have to deal with excavations, though not of ancient organisms, but of various paper and Internet sources. I am glad that specifics of my current work and the drive for consuming information contribute something new every day to my repertoire of knowledge, so that you cannot get bored.

Kazakhstan has consistently advocated the implementation of the idea of the Eurasian integration, which involves further expansion and deepening of partnership relations with Russia. In your opinion, what are the prospects for the development of Kazakh-Russian interaction both under bilateral cooperation and within the framework of the Eurasian Economic Union?

Yes, Kazakhstan is the initiator and active participant of many interstate integration projects. As soon as the country appeared on the world map within the present borders, the Almaty Declaration was put forward almost immediately, setting out the goals and principles of the CIS. In the following year of 1992, President Nursultan Nazarbayev proposed from the UN rostrum the idea of convening the CICA, and two years later at the Moscow State University – the idea of establishing the EEU. Since then Kazakhstan has been demonstrating a lot of integration activities. That is, Kazakhstan was in search of optimal models of cooperation, managed to build them and now feels rather comfortable. In any case, from my point of view, the country's foreign policy is brilliantly built. Contacts work efficiently on both near and far approaches, and they are always difficult to establish. Moreover, the number of countries is growing every year, and it is difficult for an ordinary person to distinguish them. The practice of the emergence of new independent states in the world, be it the African Independence Parade of the 1950s-1970s, the Balkans or some regions of the former USSR of the early 1990s, often demonstrated not only the presence of contradictions within many neophytes, but

ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КАЗАХСТАНА ВЫСТРОЕНА БЛЕСТЯЩЕ – КОНТАКТЫ РАБОТАЮТ ЭФФЕКТИВНО И НА БЛИЖНИХ, И НА ДАЛЬНИХ ПОДСТУПАХ, А ИХ НАЛАДИТЬ ВСЕГДА НЕПРОСТО.

KAZAKHSTAN’S FOREIGN POLICY IS BRILLIANTLY BUILT – CONTACTS WORK EFFICIENTLY ON BOTH NEAR AND FAR APPROACHES, AND THEY ARE ALWAYS DIFFICULT TO ESTABLISH.

часто демонстрировала не только наличие противоречий внутри многих неофитов, но и создание тяжелых, не решаемых по разным причинам конфликтов со своими соседями. Казахстан всего этого удачно избежал. Благодаря такому имиджу Казахстан иногда воспринимают как возможного посредника в сложных переговорах, ведь он пытается решать конфликтные вопросы нейтрально и миролюбиво, например, в рамках международных переговоров по Сирии в Астане. Надо еще учитывать геополитические особенности нашей страны, ведь мы находимся в центре евразийского континента, у нас нет выхода к морю, это большая территория, девятая в мире, с небольшим количеством населения. Чтобы Казахстану эффективно проводить свою экономическую политику, ему необходимо дружить со всеми соседями, формировать мирный центр Евразии.

Играет роль также фактор наличия протя-

also the creation of serious conflicts with their neighbors, which are unsolvable for a variety of reasons. Kazakhstan has successfully avoided all of these. Thanks to this image, Kazakhstan is sometimes perceived as a possible mediator in difficult negotiations, because it tries to resolve conflict issues neutrally and peacefully, for example, within the framework of the international talks on Syria in Astana. We must also take into account the geopolitical peculiarities of our country, since we are in the center of the Eurasian continent and have no access to the sea. Possessing the large territory, the ninth in the world, Kazakhstan has a small population. In order for Kazakhstan to effectively implement its economic policy, it needs to be friends with all its neighbors and form a peaceful center of Eurasia.

Having a lengthy common border with Russia, which is a country with the status of an "old" nuclear power, also plays an important role. Moreover, this border is not fenced and

www. kazakh-zerno.kz

женной общей границы с Россией, страной в статусе «старой» ядерной державы. Причем границы, которая не огорожена и долгое время была не оборудована. Россия также помогает Казахстану решать многие проблемы в оборонной сфере. При этом пограничные зоны во всем мире имеют повышенный потенциал конфликтности (из-за транзита наркотиков, контрабанды, нелегальной миграции и т.п.), но казахстанско-российский кейс в этом смысле можно считать образцовым. Страны всегда могли избавиться от недопониманий и договориться. В этом году Казахстан и Россия уже отметили 25 лет установления дипломатических отношений. Причем нерешаемых вопросов за эти годы вообще не было. А это, на мой взгляд, важнейший маркер.

Казахстан входит в первую десятку стран, имеющих свой вес в общей структуре внешней торговли РФ. Правда доля эта небольшая – 3,1% (по данным на 2016 год), а Россия для нас является крупнейшим торгово-экономическим партнером. Потенциал для роста двустороннего товарооборота остается высоким, в особенности с учетом возможностей ЕАЭС. Надо сказать, что с учетом ряда факторов и под влиянием кризиса товарооборот РК и РФ снижался с 2014 года, но в долларовом выражении. Значительного снижения физического объема торговли не наблюдалось, а в 2017 году она уверенно пошла вверх. Отчетливо проявляется новая тенденция – расширение товарной номенклатуры. Она выросла, согласно статистическим данным, более чем на 150 видов товаров. Это прямое положительное следствие евразийской интеграции. Изменилась и качественная структура экспорта: стало больше взаимопоставок об-

«ЧТОБЫ КАЗАХСТАНУ ЭФФЕКТИВНО ПРОВОДИТЬ СВОЮ ЭКОНОМИЧЕСКУЮ ПОЛИТИКУ, ЕМУ НЕОБХОДИМО ДРУЖИТЬ СО ВСЕМИ СОСЕДЯМИ, ФОРМИРОВАТЬ МИРНЫЙ ЦЕНТР ЕВРАЗИИ.

IN ORDER FOR KAZAKHSTAN TO EFFECTIVELY IMPLEMENT ITS ECONOMIC POLICY, IT NEEDS TO BE FRIENDS WITH ALL ITS NEIGHBORS AND FORM A PEACEFUL CENTER OF EURASIA.»

has not been equipped for a long time. Russia also helps Kazakhstan to resolve many issues in the defense field. At the same time, border zones around the world have a high potential for conflict (due to drug transit, smuggling, illegal migration, etc.), but in this sense the Kazakh-Russian case can be considered as exemplary. The countries have always been able to get rid of misunderstandings and reach an agreement. This year, Kazakhstan and Russia have already celebrated the 25th anniversary of the establishment of diplomatic relations, and there haven't been absolutely any unsolvable problems during these years. This, in my opinion, is the most important indicator.

Kazakhstan is among the top ten countries that carry weight in the overall structure of Russia's foreign trade. However, this share is small – 3.1% (according to the 2016 data), while for us Russia is the largest trade and economic partner. The potential for growth in bilateral trade remains high, in particular given the opportunities provided by the EEU. I must say that taking into account a number of factors and under the influence of the crisis, the trade turnover between Kazakhstan and Russia has been decreasing since 2014, but in dollar terms. No significant reduction in the physical volume of trade was observed, and in 2017 it went up swiftly. A new trend clearly manifests itself – the expansion of the commodity nomenclature. According to the statistical data, it has grown by more than 150 types of goods. This is a direct positive consequence of the Eurasian integration. The quality of exports has also changed: there are more mutual supplies of processed products. They can gain more momentum if we take into account the sanctions against the Russian Federation.

КАЗАХСТАНСКИЙ ЭКСПОРТ СКОНЦЕНТРИРОВАН В ПРИГРАНИЧНЫХ РЕГИОНАХ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ, В ЧАСТНОСТИ, ИЗ-ЗА ДОВОЛЬНО ВЫСОКОЙ СТОИМОСТИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫХ ПЕРЕВОЗОК.

KAZAKHSTAN'S EXPORTS ARE CONCENTRATED IN THE BORDER REGIONS OF THE RUSSIAN FEDERATION, IN PARTICULAR, BECAUSE OF A RATHER HIGH COST OF RAIL TRANSPORTATION.

работанной продукции. Они могут набрать обороты еще и с учетом санкционной ситуации в РФ.

Сложилось так, что казахстанский экспорт сконцентрирован в приграничных регионах РФ, в частности, из-за довольно высокой стоимости железнодорожных перевозок. Около 70% взаимного товарооборота между РК и РФ приходится на приграничные территории (12 регионов РФ и 7 областей РК). Поэтому для Казахстана значитель-

It just so happens that Kazakhstan's exports are concentrated in the border regions of the Russian Federation, in particular, because of a rather high cost of rail transportation. About 70% of the mutual trade turnover between Kazakhstan and Russia falls on the border territories (12 Russian regions and 7 regions of Kazakhstan). Therefore, for Kazakhstan a significant potential for trade and investment cooperation is seen in the Ural, Siberia and Volga regions. Omsk, Astrakhan, and Volgograd are extremely interesting for our country

ный потенциал торгового и инвестиционного сотрудничества видится в регионах Урала, Сибири и Поволжья. Чрезвычайно интересны для страны Омск, Астрахань, Волгоград в силу географического положения, а равно из-за большой казахской диаспоры, уже становящейся постоянным потребителем продуктов из Казахстана.

Торговое и промышленное сотрудничество двух стран не может развиваться без активного содействия государства и биз-

due to their geographical location, as well as the large Kazakh diaspora that has become a regular consumer of products from Kazakhstan.

Trade and industrial cooperation between the two countries cannot develop without the active assistance of the government and business associations. In Kazakhstan, the Embassy of the Republic of Kazakhstan in the Russian Federation, the Trade Representation of the Republic of Kazakhstan in the Russian Federation, KAZNEX INVEST JSC, the Foreign Trade Chamber of Kazakhstan, the Atameken National Chamber of Entrepreneurs, and the Association of Trade Enterprises of Kazakhstan provide such support. Our countries opted for formatting relations and creating their own trading houses in the territory of the partner country. Recently, business missions have become one of the effective tools for developing foreign trade activity. Large-scale contracts and agreements are signed within the framework of the annual Russian-Kazakhstan forums of cross-border and interregional cooperation. Overall, the interaction of big business (in the development of hydrocarbon resources, in the financial sector, in the field of supplies and joint production of automotive equipment) is widely known within the framework of the EEU. The program of trade turnover expansion between Kazakhstan and Russia for 2016-2018 is implemented.

In general, none of the officials of the EEU member countries denies its great potential in their public statements. It is a different matter that sometimes one or another tactical consideration in the information space temporarily dominates the strategic ones for which the EEU was created. But a crocodile never moves back. In the framework of the EEU, an immense amount of work has been done, the governing structures have been created, the main trends of the organization's development have been identified for 10 years ahead until 2025, and they are related to the gradual formation of common markets.

Interstate ties have long been closely devel-

нес-ассоциаций. В Казахстане в роли такой опоры выступает сейчас посольство в РФ, Торговое представительство РК в РФ, АО «KAZNEX INVEST», Внешнеторговая палата Казахстана, Национальная палата предпринимателей «Атамекен», Ассоциация торговых предприятий Казахстана. Наши страны пошли по пути форматирования отношений и в рамках создания собственных торговых домов на территории страны-партнера. В последнее время одним из эффективных инструментов развития внешнеторговой деятельности стали бизнес-миссии. Крупные контракты и договоренности подписываются в рамках ежегодных российско-казахстанских форумов приграничного и межрегионального сотрудничества. В целом в рамках ЕАЭС широко известно взаимодействие крупного бизнеса (в освоении углеводородных ресурсов, в финансовой сфере, в области поставок и совместного производства автомобильной техники). Работает Программа расширения товарооборота между Казахстаном и Россией на 2016-2018 годы.

В целом, никто из официальных лиц стран-участниц ЕАЭС в своих публичных заявлениях не опровергают его большой потенциал. Другое дело, что иногда те или иные тактические соображения в информационном пространстве временно доминируют над стратегическими, ради которых ЕАЭС и создавался. Но крокодил не пятится назад. В рамках ЕАЭС была проделана огромная работа, созданы руководящие структуры, основные тренды развития организации были указаны на 10 лет вперед, до 2025 года, и связаны они с постепенным формированием общих рынков.

Межгосударственные связи давно уже близко развиты между странами Союза, достаточно посчитать хотя бы количество двух- и многосторонних встреч на высшем уровне, не говоря уже о бизнес-партнерстве. В последние годы активно развивается общественная дипломатия. Интеграция в рамках ЕАЭС идет по пути функционализма. То есть, она предполагает последовательность и такие темпы, которые были бы

oped among the countries of the Union; at least it is enough to count the number of bilateral and multilateral meetings at the highest level, not to mention business partnerships. Public diplomacy has also been boosted in recent years. Integration within the framework of the EEU goes along the path of functionalism. That is, it implies consistency and such pace that would be acceptable to the countries participating in the integration process.

On November 9, 2017, the 14th Forum of Interregional Cooperation took place in Chelyabinsk, during which Russian President Vladimir Putin and Kazakh President Nursultan Nazarbayev discussed the current issues of bilateral relations and following the talks signed a number of documents. In your opinion, what trends came to the surface after this forum?

Holding annual forums of interregional cooperation between Kazakhstan and Russia focused on specific topics, with the participation of the heads of states, has become traditional. A high-level format of these forums proved its effectiveness. The first forum took place in Omsk in April 2003. Within the framework of all the past forums quite a significant number of various treaties have been signed, and critical and pressing topics have been discussed. Kazakhstan remains one of the main trading partners for many regions of Russia. Approximately 300 agreements covering various areas of cooperation have been concluded between the regions of the two countries. The border areas now enjoy a considerable amount of much-needed investments coming from the both sides.

The main timely trend of 2017 is that many issues raised within the EEU or as part of bilateral relations are related to the need of digitalizing the economies of the two countries. Digitalization is now called a new stage of the world industry's development and modernization, and, therefore, a prerequisite of successful competition in the world market. This is precisely why issues of education and human capital were the focus of discussion at the 14th Forum of Interregional Cooperation

приемлемы для стран-участниц интеграционного процесса.

9 ноября 2017 года в Челябинске прошел XIV Форум межрегионального сотрудничества, в рамках которого президент России Владимир Путин и президент Казахстана Нурсултан Назарбаев обсудили актуальные вопросы двусторонних отношений, подписав по итогам переговоров ряд документов. Какие

between Russia and Kazakhstan that took place in Chelyabinsk in November. Another new trend is that for the first time during this kind of events issues of humanitarian nature were given special attention. This reflects a growing understanding of interdependence that exists between economic development and the quality of education.

In Chelyabinsk, Vladimir Putin and Nursultan Nazarbayev have agreed to consider the

тренды, на Ваш взгляд, обозначил прошедший форум?

Проведение тематических ежегодных форумов межрегионального сотрудничества России и Казахстана с участием глав государств стало традиционным. Сам формат проведения этих форумов на высшем уровне уже доказал свою эффективность. Впервые данное мероприятие было проведено в Омске в апреле 2003 года. В рамках всех прошедших форумов было подписано достаточно много различных договоров, обсуждено острых и актуальных тем. Казахстан продолжает оставаться одним из главных торговых партнеров для многих субъектов РФ. Между регионами двух стран заключено порядка 300 соглашений, охватывающих разные области взаимодействия. В приграничье очень сильно взаимопроникновение необходимых сейчас инвестиций.

Основной актуальный тренд 2017 года заключается в том, что многие вопросы, которые поднимаются в рамках ЕАЭС и двухсторонних отношений, касаются необходимости цифровизации экономик двух стран. Цифровизацию называют сейчас новым этапом развития и модернизации мировой промышленности и, следовательно, залогом успешной конкуренции на мировом рынке. Именно поэтому на XIV Форуме межрегионального сотрудничества России и Казахстана, который прошел в ноябре в Челябинске, речь шла о проблемах образования и человеческого капитала. Еще один тренд в том, что впервые на данных мероприятиях акцентировалось внимание на проблемах гуманитарного характера. Что говорит о возросшем понимании взаимосвязи развития экономики и качества образовательных процессов.

ВПЕРВЫЕ НА ПОДОБНЫХ ФОРУМАХ АКЦЕНТИРОВАЛОСЬ ВНИМАНИЕ НА ПРОБЛЕМАХ ГУМАНИТАРНОГО ХАРАКТЕРА, ЧТО ГОВОРИТ О ВОЗРОСШЕМ ПОНИМАНИИ ВЗАИМОСВЯЗИ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ И УРОВНЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССОВ.

FOR THE FIRST TIME DURING SUCH FORUMS ISSUES OF HUMANITARIAN NATURE WERE GIVEN SPECIAL ATTENTION, WHICH REFLECTS A GROWING UNDERSTANDING OF INTERDEPENDENCE THAT EXISTS BETWEEN ECONOMIC DEVELOPMENT AND THE QUALITY OF EDUCATION.

introduction of a unified system of requirements for the worker qualifications, knowledge and skills, and the establishment of a common integrated Eurasian electronic employment market within the EEU. This represents the third important trend. Indeed, establishing a common labor market as part of the EEU as well as solving issues of pension mobility, remittances and medical insurance provision for labor migrants are often underestimated achievements of the Eurasian integration. The certain border regions have taken advantage of their geographical location for quite some time now to cooperate in the area of labor and employment.

In March 2018, the next presidential election will take place in Russia to choose the head of the neighboring state for the next four years. What is your forecast about the results of the upcoming presidential campaign? What changes should Kazakhstan expect in Russia's policy after the completion of the electoral process?

The election in Russia will obviously affect Kazakhstan. But the question is how significant this impact will be. It is unlikely that after the completion of the electoral process some radical changes would follow. Most probably, Vladimir Putin will be the first to cross the finish line or, in the case of force majeure, a successor to his traditions will do it. The only difference I think of is that this time there will be more election race participants, as well as various creative manifestations accompanying the process. The ongoing growth of digital and information technologies will surely contribute to this. In addition, Kazakhstan and Russia are linked by a bunch of treaties, including the Treaty between the Russian Federation and the Republic of Kazakhstan on Good-Neighborli-

Владимир Путин и Нурсултан Назарбаев договорились в Челябинске проработать вопрос внедрения в рамках ЕАЭС единой системы требований к квалификации, знаниям и умениям работников, создания Единой интегрированной Евразийской электронной биржи труда. Это третий важный тренд. Ведь создание общего рынка труда в рамках ЕАЭС, а также решение вопросов мобильности пенсий, денежных переводов и обеспечение трудовых мигрантов медицинским страхованием – это зачастую недооцениваемые успехи евразийской интеграции. Ряд приграничных регионов уже давно используют свое географическое преимущество для сотрудничества в сфере труда и занятости.

В марте 2018 г. в России должны состояться очередные президентские выборы, по результатам которых определится глава соседнего государства на следующие четыре года. Каковы Ваши прогнозы относительно результатов приближающейся президентской гонки? Какие изменения следует ожидать Казахстану в политике России после завершения электорального процесса?

Выборы в России, конечно, не могут не повлиять на Казахстан. Но какого веса будет это влияние? Вряд ли после завершения электорального процесса последуют кардинальные изменения. Наверняка к финишу первым придет Владимир Путин, или, в случае форс-мажора, продолжатель его традиций. Разве что, думаю, что количество участников предвыборной гонки в этот раз будет больше, как и всяких креативных проявлений во время нее. Просто этому поспособствует имеющий место рост цифровых и информационных технологий. К тому же Казахстан и Россию связывает куча договоров, в том числе Договор между Российской Федерацией и Республикой Казахстан о добрососедстве и союзничестве в XXI веке, подписанный в Екатеринбурге в ноябре 2013 года. Его срок действия – пять лет, то есть договор будет актуален еще после выборов, да и не предусматривает он влияния их на него. Если никто из сторон не захочет его пре-

ness and Alliance in the 21st Century signed in Yekaterinburg in November 2013. Its validity period is five years, that is, the treaty will be relevant even after the election, and there are no means through which the election could affect it. If neither of the parties wants to terminate it, the treaty will automatically be extended for another five years. Well, since there are no any pending important issues in the relations between the countries, one can hardly expect dramatic changes. Kazakhstan was not in any way affected by the elections in the neighboring country in 1996, 2000, 2004, 2008, and 2012.

Because of Russia's deteriorating relationship with its Western partners, including the mutual imposition of economic sanctions, the Russian economy experiences the most serious structural changes over the past 15 years. Are these processes an obstacle to enhancing trade and economic cooperation between Kazakhstan and Russia or, on the contrary, a window of opportunity for Kazakhstan?

When discussing cooperation with Russia in the framework of bilateral relations and the EEU based on the official statistical data, it is possible to draw some conclusions and determine which industries and enterprises have become the main beneficiaries (after the introduction of sanctions and the launch of the EEU – in this case I do not divide them).

The main enterprises that have benefited in Russia are AvtoVAZ, which has increased its supply of cars to Kazakhstan by several times and occupied one of the leading positions in the country's market, food-processing enterprises that export products to Kazakhstan, and refineries, as our country is still dependent on imports from Russia of oil products, the consumption of which is growing.

The main Kazakhstani enterprises that have received benefits are a number of competitive pipe producers and metallurgy enterprises, some factories producing food products and farms from the border regions of Kazakhstan.

Unfortunately, today both of the countries are

кратить, он автоматически пролонгируется еще на пять лет. Ну а поскольку в отношениях стран нет каких-то отложенных важных вопросов, вряд ли можно ждать сильных изменений. Казахстан спокойно пережил выборы в соседней стране в 1996, 2000, 2004, 2008 и 2012 годах.

Ввиду ухудшающихся отношений России с западными партнерами, в том числе обоюдного введения экономических санкций, экономика России переживает самые серьезные структурные изменения за последние 15 лет. Являются ли данные процессы препятствием для наращивания торгово-экономического сотрудничества Казахстана и России или же наоборот открывают окно возможностей для казахстанской стороны?

Говоря о сотрудничестве с Россией в рамках двусторонних отношений и ЕАЭС на основе официальных статистических данных, можно сделать некоторые выводы и определить, какие отрасли и предприятия стали основными выгодополучателями (после введения санкций и начала работы ЕАЭС, в данном случае я их не разделяю).

Основными предприятиями, получившими выгоду в России, стали АвтоВАЗ, нарастивший в несколько раз поставки автомобилей в Казахстан и занявший на рынке страны одно из ведущих мест; предприятия пищевой промышленности, экспортирующие продукцию в Казахстан; нефтеперерабатывающие заводы – наша страна по-прежнему зависима от импорта из России нефтепродуктов, потребление которых растет.

Основными казахстанскими предприятиями, получившими выгоды, можно считать ряд конкурентоспособных производителей трубной продукции и металлургии, некоторые фабрики-производители пищевой продукции из приграничных областей Казахстана и фермерские хозяйства оттуда же.

К сожалению, сегодня как для обоих стран характерна непрогрессивная экономическая структура с четким доминированием

characterized by a non-progressive economic structure with a clear dominance of the fuel and energy sector, and, accordingly, a raw material supplier's specialization in the international division of labor, and after the imposition of sanctions the context of Russia's economic interaction with a number of its key foreign economic partners has changed. Moreover, the sanctions are targeted at the most developed fields of economic activity, which affect them negatively. At the same time, the search for alternative solutions in the foreign economic activity of the Russian Federation has led to the strengthening of the tendencies for import substitution within the country, especially in the areas most dependent on Western technologies (fuel and energy complex, biotechnology, pharmaceuticals, agriculture, etc.); to the reorientation towards export-import supplies with China and the Southeast Asian countries, and, where possible, with the EEU countries; to the increase in transaction costs and prices, and the reduction of private consumption against the backdrop of the decline in real incomes; to the transformation of principles of the monetary policy (the transition to methods of inflation targeting, which involves a free floating of the ruble and increased control over inflation); to restructuring assets and reducing costs by the Russian companies, etc. For now, to some extent, the two countries are hampered by the lack of full integration of their economies. The new EEU Customs Code that will simplify customs procedures will come into force only in 2018. Only recently, a consensus has been reached on the consistent step-by-step creation of the Single Transport Space. There are serious gaps in the statistical accounting: since the imposition of food sanctions by Russia, it is unprofitable to both importers and exporters to show the real quantities and origin of food products, and foreign trade tries to slip into the shadows. There are still contradictions between the countries on a number of issues of mutual trade. For example, Kazakhstan faces problems with the access to the Russian market for some of its goods (such as alcoholic products). ■

сектора ТЭК, и, соответственно, сырьевая специализация в международном разделении труда, а после введения санкций изменился контекст экономического взаимодействия России с рядом ее ключевых внешнеэкономических партнеров. Тем более, что санкции направлены на наиболее развитые области экономической деятельности, что негативно на них сказывается. При этом поиск альтернативных решений во внешнеэкономической деятельности РФ привел к усилению тенденций на импортозамещение внутри страны, особенно в областях, наиболее зависимых от западных технологий (ТЭК, биотехнологии, фармацевтика, сельское хозяйство и т. д.); к переориентации на экспортно-импортные поставки с Китаем и странами Юго-Восточной Азии, и, по возможности, со странами ЕАЭС; к росту трансакционных издержек, цен, сокращению частного потребления на фоне снижения реальных доходов; к трансформации принципов кредитно-денежной политики (переход к методам инфляционного таргетирования, которое предполагает свободное плавание рубля и усиленный контроль над инфляцией); к проведению российскими компаниями реструктуризации активов, снижения издержек и т.д. Пока в некоторой степени двум странам мешает недоинтеграция экономик. Только в 2018 году вступает в действие новый Таможенный кодекс ЕАЭС, упрощающий таможенные процедуры. Только относительно недавно достигнута договоренность о последовательном поэтапном создании Единого транспортного пространства. Есть серьезные погрешности в статистическом учете: с момента введения Россией продуктовых санкций и импортерам, и экспортерам невыгодно показывать, откуда на самом деле приехали продукты и в каком количестве, а внешняя торговля пытается уйти в тень. Еще проявляются противоречия между странами по целому ряду вопросов взаимной торговли. Например, Казахстан сталкивается с проблемами доступа некоторых своих товаров на рынок России (вино-водочная продукция). ■

NEW U.S. STRATEGY TOWARDS AFGHANISTAN

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK
EURASIAN RESEARCH INSTITUTE, JUNIOR RESEARCH FELLOW
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ, МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

НОВАЯ СТРАТЕГИЯ США В АФГАНИСТАНЕ

On August 21, 2017, U.S. President Donald Trump announced his strategy towards Afghanistan that outlined the course of the future U.S. involvement in its longest military operation. Among other things, the new strategy envisages a modest expansion in the U.S. troop presence, more pressure on Pakistan to act against the Taliban and, most importantly, a removal of any deadline for the withdrawal of the U.S. troops from the country. The ultimate goal of Trump's plan is to bring the Taliban to the negotiating table and find a political solution to the Afghan War. The announced policy eased concerns of many who feared a possible withdrawal of the U.S troops from the country given the Trump's election promise to scale back the U.S. involvement in foreign conflicts. The departure from his previous rhetoric reflects the mounting concerns of his military advisors about a deteriorated security on the ground and a growing threat from the Islamic State (ISIS) terrorist organization. Taking into account the fact that the United States is a country whose engagement in the conflict, in terms of both the presence of its troops and the support provided to the central government in Kabul, is the most crucial factor in stabilizing the Afghan state, a continued commitment by the United States to that country should be deemed as a good news for the entire region of Central Asia.

21 августа 2017 г. президент Дональд Трамп обозначил новую стратегию США по урегулированию ситуации в Афганистане, в которой изложил свое видение дальнейшего участия Соединенных Штатов в самой затяжной военной операции в истории страны. Новая стратегия в отношении Афганистана, среди прочего, предусматривает увеличение военного контингента США, усиление давления на Пакистан и, самое главное, снятие каких-либо определенных временных рамок в отношении вывода американских войск из Афганистана. При этом, главными задачами новой стратегии являются усаживание талибов за стол переговоров и достижение политического урегулирования афганской войны. Объявленная стратегия существенно снизила степень озабоченности со стороны тех, кто опасался преждевременного вывода американских войск из страны, что соотносилось с предвыборными обещаниями Трампа сократить участие США в зарубежных конфликтах. Отход Трампа от предвыборной риторики свидетельствует о растущей обеспокоенности со стороны военных советников в связи с ухудшающейся ситуацией по обеспечению безопасности в стране и возросшей угрозой со стороны террористической организации «Исламское государство» (ИГ). Так как присутствие вооруженных сил Соединенных Штатов и оказываемая ими помощь центральному правительству в Кабуле игра-

The conflict in Afghanistan is the United States' longest-running war, and over the past 16 years it has cost over a trillion dollars and claimed lives of approximately 2,000 U.S. soldiers. The decision to invade Afghanistan was made by George W. Bush in 2001 as a response to the 9/11 attack. The military operation, also known as Operation Enduring Freedom, was aimed at defeating al-Qaeda, a group that was held responsible for the terrorist attack, and the Taliban regime who was accused in harboring them, "in order to prevent any future acts of international terrorism against the United States by such nations, organizations or persons" (Grimmet, 2007). Within a year, 10,000 U.S. soldiers were deployed to Afghanistan, and by 2008 there were 48,500 U.S. troops on the ground. As a result of the U.S. and allied military operations since then, the main elements of al-Qaeda have been destroyed. Despite this achievement, the main goal of defeating the Taliban in order to eliminate any possibility of the extremist ideology re-establishing itself in the country, was not achieved. When Obama came to office in 2009, he raised the U.S. troop levels to around 100,000. With additional troops on the ground, his generals thought the goal of defeating the Taliban would be realizable (S. Ebrahim, 2017). Obama's strategy also sought to complete the withdrawal of all U.S. combat forces from Afghanistan by 2014. To put it simply, his strategy was to break the stalemate against the Taliban and then by the end of 2014 withdraw all U.S troops and hand over the provision of security in the country to the Afghan National Security Forces (ANSF). However, given that no victory over the Taliban was conceivable and the ANSF still lacked the capacity to counter the Taliban on its own, prolonging the presence of the U.S. combat forces in the country was neces-

TAKING INTO ACCOUNT THE FACT THAT THE UNITED STATES IS A COUNTRY WHOSE ENGAGEMENT IN THE CONFLICT, IS THE MOST CRUCIAL FACTOR IN STABILIZING THE AFGHAN STATE, CONTINUED COMMITMENT BY THE UNITED STATES TO THAT COUNTRY SHOULD BE DEEMED AS A GOOD NEWS FOR THE ENTIRE REGION OF CENTRAL ASIA.

ТАК КАК ПРИСУТСТВИЕ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ СОЕДИНЕННЫХ ШТАТОВ И ОКАЗЫВАЕМАЯ ИМИ ПОМОЩЬ ЦЕНТРАЛЬНОМУ ПРАВИТЕЛЬСТВУ В КАБУЛЕ ИГРАЮТ ВАЖНУЮ РОЛЬ В СТАБИЛИЗАЦИИ АФГАНСКОГО ГОСУДАРСТВА, ТО МОЖНО С УВЕРЕННОСТЬЮ УТВЕРЖДАТЬ, ЧТО СОХРАНЕНИЕ ПРИВЕРЖЕННОСТИ США СВОИМ ОБЯЗАТЕЛЬСТВАМ ПО ОТНОШЕНИЮ К ДАННОЙ СТРАНЕ СЛЕДУЕТ РАССМАТРИВАТЬ В КАЧЕСТВЕ ПОЗИТИВНОГО МОМЕНТА ДЛЯ ВСЕГО РЕГИОНА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.

ют важную роль в стабилизации афганского государства, то можно с уверенностью утверждать, что сохранение приверженности США своим обязательствам по отношению к данной стране следует рассматривать в качестве позитивного момента для всего региона Центральной Азии.

Операция в Афганистане является самой продолжительной военной кампанией, которую когда-либо вели Соединенные Штаты. На проведение операции за 16 лет было выделено более одного триллиона долларов, при этом война унесла жизни более двух тысяч американских солдат. Решение о вторжении в Афганистане было принято Джорджем Бушем в 2001 году в ответ на террористический акт, совершенный 11 сентября 2011 года. Военная операция, также известная как «Несокрушимая свобода», была направлена на уничтожение террористической организации «Аль-Каида», взявшей на себя ответственность за совершенный теракт, и режима талибов, предоставившему ей убежище, с тем чтобы «в будущем предотвратить любые акты международного терроризма, направленные против Соединенных Штатов подобными странами, организациями или лицами» (Grimmet, 2007). В течение года после начала операции в Афганистан было направлено около 10 тыс. военнослужащих США, а уже в 2008 году их число достигло 48,5 тыс. В результате военных операций США и их союзников основные силы «Аль-Каиды» были уничтожены. Однако, несмотря на достигнутые успехи, нанести поражение режиму талибов, существование которого создавало опасность появления в стране уже новых групп с экстремистской идеологией, не удалось. Заняв пост президента в

2009 году, Обама увеличил численность военного контингента до 100 тыс. человек. Появление дополнительных войск вселило в генералитет уверенность в возможности победы над талибами (S. Ebrahim, 2017). Одновременно с этим стратегия Обамы также предусматривала полный вывод всех американских войск из Афганистана к 2014 году. Проще говоря, его стратегия заключалась в том, чтобы сначала покончить с режимом талибов, а затем к концу 2014 года вывести весь американский контингент, делегировав функции по обеспечению безопасности в стране Афганским национальным силам безопасности (АНСБ). Однако, учитывая, что разгром Талибана был маловероятен, а АНСБ все еще не были способны в одиночку противостоять талибам, сохранение присутствия американских боевых подразделений в стране стало очевидной необходимостью. Поэтому, ближе к концу президентства Обамы вывод войск, проходивший в соответствии с установленным графиком, завершился, достигнув уровня в 8,4 тыс. военнослужащих. Основной задачей оставшихся американских военных являлись подготовка и консультирование афганских военнослужащих. Таким образом, преемнику Обамы необходимо было принять решение относительно будущего дислоцированного в Афганистане военного контингента США.

В связи с этим новая стратегия Трампа выгодно отличается от политики предыдущей администрации, так как она имеет потенциал переломить сложившуюся тупиковую ситуацию в войне против Талибана. Во-первых, сам факт того, что президент Обама в 2009 году объявил об увеличении численности войск, одновременно установив крайний срок их вывода, вызвало волну критики со стороны наблюдателей. Многие утверждали, что ввиду возникшей возможности просто дождаться вывода западных сил заблаговременное установление сроков понизило вероятность того, что достижение каких-либо компромиссов останется привлекательным вариантом для Талибана (M. O'Sullivan, 2017). Исходя из этого, разработка Трампом нового подхода к вопросу о выводе войск, решение которого теперь зависит от непосредственной оперативной обста-

sary. Therefore, at the end of his presidency, Obama continued withdrawing the forces on a fixed timetable, down to the current level of approximately 8,400 troops. The remaining U.S. soldiers were tasked mainly with training and advising the Afghan military personnel. This meant Obama's successor was the one who had to decide on the future of the U.S. contingent stationed in Afghanistan.

In this regard, Trump's new strategy favorably differs from the policy pursued by the previous U.S administration and might actually change the current deadlock in the war against the Taliban. First, the fact that President Obama in 2009 announced the surge in the number of troops together with setting the deadline for the withdrawal of the Western forces attracted considerable criticism from observers. Many argued that setting artificial timetables in advance made compromises not attractive to the Taliban, in effect creating an incentive to wait out the Western forces (M. O'Sullivan, 2017). Therefore, Trump's new approach to a withdrawal decision based on the "conditions on the ground" is a recognition of policy shortcomings of his predecessor. Apart from this difference, Trump's main goal is similar to that of Barack Obama – to bring the Taliban to the negotiating table. This time though, the new approach of removing any deadlines for the U.S. troop withdrawal presents a better opportunity for new diplomatic initiatives to succeed, as it signals the Taliban that being patient until the U.S. exit date is no longer plausible. Moreover, in a sharp contrast to the policy pursued by the Obama administration at the end of the combat operations in 2014 that placed significant restrictions on the U.S offensive operations in Afghanistan, Trump intends to give his military commanders more author-

THE CONFLICT IN AFGHANISTAN IS THE UNITED STATES' LONGEST-RUNNING WAR, AND OVER THE PAST 16 YEARS IT HAS COST OVER A TRILLION DOLLARS AND CLAIMED LIVES OF APPROXIMATELY 2,000 U.S. SOLDIERS.

ОПЕРАЦИЯ В АФГАНИСТАНЕ ЯВЛЯЕТСЯ САМОЙ ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОЙ ВОЕННОЙ КАМПАНИЕЙ, КОТОРУЮ КОГДА-ЛИБО ВЕЛИ СОЕДИНЕННЫЕ ШТАТЫ. НА ПРОВЕДЕНИЕ ОПЕРАЦИИ ЗА 16 ЛЕТ БЫЛО ВЫДЕЛЕНО БОЛЕЕ ОДНОГО ТРИЛЛИОНА ДОЛЛАРОВ, ПРИ ЭТОМ ВОЙНА УНЕСЛА ЖИЗНИ БОЛЕЕ ДВУХ ТЫСЯЧ АМЕРИКАНСКИХ СОЛДАТ.

новки, свидетельствует о признании недостатков политики его предшественника. В то же время, несмотря на данное различие, основная цель стратегии Трампа остается такой же, как и у Барака Обамы - вынудить Талибан сесть за стол переговоров. Однако на этот раз новый подход, в котором отсутствуют крайние сроки вывода войск, предоставляет более широкие возможности для появления и успешной реализации новых дипломатических инициатив, а также указывает Талибану на невозможность терпеливо дожидаться очередной даты выхода американских войск. Другим отличием от политики, проводимой администрацией Обамы, установившей ближе к окончанию активных боевых действий в 2014 году значительные ограничения на проведение наступательных операций США в Афганистане, является намерение Трампа предоставить больше полномочий своим военным командующим на проведение контртеррористических операций. Предоставляя войскам США на местах большую автономию, Трамп направляет четкий сигнал талибам, в последнее время добившимся существенных успехов в войне, что оказаться победителем непосредственно на поле боя также не удастся (New York Times, 2017).

Вторым важным элементом стратегии Трампа является ориентированность на решение проблемы Пакистана, который, по его мнению, предоставляет «безопасное убежище террористическим организациям, Талибану и другим группировкам, которые представляют угрозу в рамках региона и за его пределами». Таким образом, план предусматривает усиление давления на Пакистан, сотрудничество с которым ввиду наличия протяженной границы с не имеющим выхода к морю Афганистаном является важным элементом на пути

ity to undertake counterterrorism missions. By granting the U.S troops on the ground more autonomy, Trump sends a clear message to the Taliban, which has recently gained substantial ground in the war, that winning in the battlefield is also not an option (New York Times, 2017).

The second important element of Trump's strategy is his focus on the problem of Pakistan and its alleged support in providing what he said "safe-havens for terrorist organizations, the Taliban and other groups that pose a threat to the region and beyond". The plan envisages an increased pressure on Pakistan, a country whose long border with land-locked Afghanistan makes its cooperation essential in bringing about a political reconciliation with the Taliban (C.R. Mohan, 2017). The United States wants Pakistan to exert more influence on the group to make them engage in peace talks. The Obama and Bush administrations were aware but unwilling to bear the considerable risks of pursuing a sustained pressure

к достижению политического примирения с Талибаном (C.R. Mohan, 2017). Соединенные Штаты намереваются добиться того, чтобы Пакистан в большей мере воздействовал на группировку, вынудив ее принять участие в мирных переговорах. Несмотря на то, что администрации Обамы и Буша также осознавали потребность в подобных действиях, инициировать начало кампании постоянного давления на своего союзника в регионе они не стали, так как это было сопряжено со значительными рисками (C.R. Mohan, 2017). Таким образом, готовность администрации Трампа объявить о том, что Пакистан ведет «двойную игру», является беспрецедентным шагом (J. Hannah, 2017). Стратегия Трампа предусматривает усиление давления, оказываемого на Пакистан, в результате которого он бы либо отказался предоставлять безопасное убежище талибам или другим боевикам, либо вынудил Талибан начать переговоры с Кабулом (A.J. Tellis и J. Eggers, 2017). Некоторые утверждают, что предыдущие стратегии терпели неудачи, потому что в них

campaign against its ally in the region (C.R. Mohan, 2017). Therefore, the Trump administration's willingness to call out Pakistan's so-called 'double game' is unprecedented (J. Hannah, 2017). Trump's strategy envisages mounting pressure on Pakistan to compel it

игнорировался вопрос устранения первопричин афганской проблемы. По мнению одного из экспертов по Южной Азии, «стратегия, которая не затрагивает проблемы Пакистана, не может считаться стратегией, которая сможет принести свои пло-

НОВАЯ СТРАТЕГИЯ ТРАМПА ВЫГОДНО ОТЛИЧАЕТСЯ ОТ ПОЛИТИКИ ПРЕДЫДУЩЕЙ АДМИНИСТРАЦИИ, ТАК КАК ОНА ИМЕЕТ ПОТЕНЦИАЛ ПЕРЕЛОМИТЬ СЛОЖИВШУЮСЯ ТУПИКОВУЮ СИТУАЦИЮ В ВОЙНЕ ПРОТИВ ТАЛИБАНА.

either to shut down the save heavens for the Taliban and other militants or to negotiate with Kabul (A.J. Tellis and J. Eggers, 2017). Some argue that the previous strategies failed because they ignored dealing with the root cause of the Afghan problem. As one expert on South

ды. Ловить и убивать каждого комара по отдельности, игнорируя при этом водоем, где они обитают, не может являться решением» (A. Ahmadzai, 2017). Стоит отметить, что 23 октября 2017 года государственный секретарь США Рекс Тиллерсон посетил Исламабад, где обозначил несколько «весьма конкретных просьб» к Пакистану, а именно, принятие с его стороны мер по «прекращению поддержки Талибана и других террористических организаций». Это может открыть новую главу в отношениях между двумя государствами. Пакистан, который когда-то считался незаменимым союзником США в борьбе с терроризмом, теперь все чаще рассматривается как прибежище, в котором в 2011 году Усама бен Ладен был найден и убит (New York Times, 2017).

По мнению некоторых аналитиков, действенным стимулом для Исламабада к продолжению оказания поддержки Талибану является стремление добиться «стратегической глубины» против своего главного противника в лице Индии. Пакистанская военная доктрина базируется на концепции «стратегической глубины», которая предполагает превращение Афганистана в своего «клиента» или в подчиненное государство, контролируемое пакистанскими службами безопасности (A. Arni and A. Tondon, 2014). Другими словами, Пакистан стремится использовать боевиков в качестве рычага воздействия на Кабул с целью ограничить его сотрудничество с Индией и заставить принять те условия, которые Исламабад видит важными в обеспечении своих законных интересов (C. Fair, 2014).

Несмотря на это, открытым остается вопрос о способности Вашингтона добиться значительных изменений в политике Пакистана, учитывая, что за последнее время зависимость Пакистана от американской помощи снизилась, в том числе благодаря огромным объемам китайских инвестиций, а также принимая во внимание тот факт, что Соединенные Штаты по-прежнему используют территорию Пакистана для материально-технического обеспечения своих операций в Афганистане, что ставит уже их в зависимое положение от Исламаба-

Asia puts it, "any strategy that doesn't deal with Pakistan is not a strategy that will bear fruit. Killing each mosquito individually and ignoring its pond is not a solution" (A. Ahmadzai, 2017). It is worth noting that on October 23, 2017, U.S. Secretary of State Rex Tillerson visited Islamabad, where he made some "very specific requests" for Pakistan to take action "to undermine the support the Taliban and other terrorist organizations receive". This could open a new chapter in the relations between the two states. Pakistan that once was an indispensable U.S. ally in the fight against terrorism is now increasingly seen as a sanctuary where Osama bin Laden was found and killed in 2011 (New York Times, 2017).

According to some analysts, Islamabad has strong incentives to protect the Taliban as a way of maintaining 'strategic depth' against its arch-rival India. The Pakistani military doctrine based on the concept of strategic depth suggests transforming Afghanistan into a client or subservient state that is beholden to the Pakistani security establishment (A. Arni and A. Tondon, 2014). In other words, Pakistan seeks to use the insurgents to secure leverage over Kabul as a way of limiting its cooperation with India and forcing it to accept what Islamabad sees as its legitimate security interests (C. Fair, 2014).

Nevertheless, it remains to be seen if Washington would be able to achieve a significant change in Pakistani behavior given that Pakistan's dependence on U.S. aid had declined in recent years, thanks in part to massive Chinese investment, while the United States remains to be logistically dependent on Pakistan to carry out its operations in Afghanistan. As a result, it is unlikely that the current U.S. administration would be ready to use sanctions against Pakistan's high-level

TRUMP SHOULD BE CREDITED FOR A DECISION THAT GOES AGAINST THE WILL OF HIS POLITICAL BASE BUT HAS AN ULTIMATE IMPORTANCE IN ENSURING THE LONG-TERM SECURITY FOR NOT ONLY THE U.S. BUT ALSO CENTRAL ASIA.

НЕСМОТРЯ НА НАЛИЧИЕ НЕКОТОРЫХ ПРОТИВОРЕЧИЙ В ОБЪЯВЛЕННОМ ТРАМПОМ ПЛАНЕ, СЛЕДУЕТ ОТДАТЬ ЕМУ ДОЛЖНОЕ ЗА ТАКОЕ РЕШЕНИЕ, КОТОРОЕ ХОТЬ И ПРОТИВОРЕЧИТ ВЗГЛЯДАМ ЕГО ПОЛИТИЧЕСКИХ СТОРОННИКОВ, НО ИМЕЕТ ИСКЛЮЧИТЕЛЬНО ВАЖНОЕ ЗНАЧЕНИЕ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ДОЛГОСРОЧНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ НЕ ТОЛЬКО СОЕДИНЕННЫХ ШТАТОВ, НО И РЕГИОНА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.

да. В результате маловероятно, что нынешняя администрация США будет готова ввести санкции против высокопоставленных должностных лиц военных и разведывательных ведомств Пакистана, сократить размеры оказываемой помощи или включить Пакистан в список стран-спонсоров терроризма, даже если Исламабад продолжит преследовать свои собственные интересы. Однако следует подчеркнуть, что если Трампу удастся добиться успехов на данном направлении, то положительные последствия для войны в Афганистане не заставят себя долго ждать (J. Hannah, 2017).

В-третьих, объявляя о своей стратегии, Трамп рассматривал несколько вариантов развития событий, от полного вывода войск из страны до серьезной эскалации конфликта. Тем не менее, оба крайних варианта решения проблемы кажутся на данный момент нереалистичными. Так, с одной стороны, сложившаяся политическая обстановка в Вашингтоне исключает возможность выделения значительных ресурсов, необходимых для проведения полномасштабной военной кампании. С другой стороны, полный вывод войск из Афганистана приведет к невозможности сдерживать потенциальные риски для территории США, какими бы незначительными они сегодня ни казались на расстоянии. (A.J. Tellis и J. Eggers, 2017). Таким образом, новая стратегия Трампа, которая предусматривает умеренное увеличение сил, посредством размещения дополнительного контингента к уже имеющимся 8,4 тыс. военнослужащим, является компромиссным вариантом.

Новая стратегия явилась результатом длительного политического анализа, проведенного администрацией Трампа, который сопровождался напряженными спорами

military and intelligence officials, cut off aid or designate Pakistan as a state sponsor of terrorism even if Pakistan continues to pursue its own interests. At the same time, it should be made clear that if Trump does succeed in this, positive implications for the war in Afghanistan would be far-reaching (J. Hannah, 2017).

Third, when announcing his strategy, Trump had several options on the table that ranged from a complete disengagement from the country to pursuing a major escalation to defeat the Taliban. However, both extreme solutions to the problem seem to be implausible at the moment. On the one hand, the political climate in Washington does not allow for dedicating large resources necessary for the high-intensity campaign. On the other hand, a complete disengagement from Afghanistan would forego the possibility of managing the risks to the homeland, however small they appear today from the distance (A.J. Tellis and J.

между высокопоставленными военачальниками и политическими советниками президента. Выбор в пользу данной стратегии стал победой для министра обороны Джеймса Маттиса и советника по национальной безопасности Герберта Рэймонда Макмастера, которые выступали за размещение дополнительных войск, и поражением для главного стратега Белого дома Стивена Бэннона, который, являясь противником такого шага, покинул свой пост за несколько дней до обнародования нового плана. В июне 2017 года Трамп уже одобрил решение об увеличении воинских подразделений примерно на 4 тыс. военнослужащих. Эти дополнительные силы должны будут выполнять две задачи: проводить контртеррористические миссии и обучать афганскую армию. В основе идеи умеренного наращивания войск лежит расчет на перелом хода военной операции в Афганистане, после которого станет возможным инициировать процесс

www.unama.unmissions.org

Eggers, 2017). Therefore, Trump's new strategy of a modest troop expansion, adding an unspecified number of soldiers to the current U.S total of just about 8,400, is regarded to be a balancing act.

A new approach came as a result of a long policy review of the Trump administration that entailed an intense debate between the president's top military commanders and political advisors. This was a victory for Defense Secretary Jim Mattis and National Security Adviser Herbert Raymond McMaster, both of whom argued for the deployment of additional troops, while a strong opponent of this move, White House Chief Strategist Stephen Bannon, left his office just days before the announcement of a new plan. In June 2017, Trump already authorized the power increase to about 4,000. These additional troops would serve in two roles: counterterrorism missions and training of the Afghan forces. The logic behind the modest troop increase is to change the course of the fight on Afghanistan's battlefield and then initiate a political settlement. An initiation of negotiations now when the Taliban controls at least 40% of the territory will be at Kabul's disadvantage. This is also recognized in Washington, as Trump puts it, "after an effective military effort, perhaps it will be possible to have a political settlement that includes elements of the Taliban in Afghanistan". Others, however, were critical of such incremental reinforcements since it is insufficient to make a decisive difference on the battlefield. John Dempsey, a former senior State Department official who worked on Afghanistan and Pakistan, argues that "it didn't work then [from 2009 to 2014] and it especially won't work now" (New York Times, 2017).

In announcing his plan, Trump became the third consecutive U.S. president who has to deal with the conflict in Afghanistan. Despite the presence of some contradictions in his announced plan, Trump should still be credited for a decision that goes against the will of his political base but has an ultimate importance in ensuring the long-term security for not only the United States but also Central Asia. Trump's

политического диалога. Инициирование переговорного процесса в настоящее время, когда Талибан контролирует не менее 40% территории Афганистана, невыгодно официальному Кабулу. Это также признается в Вашингтоне. Так, по словам Трампа, «после проведения эффективных военных усилий, станет возможным начать политическое урегулирование, частью которого могут стать силы Талибана в Афганистане». В то же время другие критично отнеслись к такому умеренному усилению, поскольку дополнительных войск будет недостаточно, чтобы коренным образом изменить расклад сил на поле боя. По словам Джона Дэмпси, бывшего высокопоставленного чиновника Госдепартамента, работавшего в Афганистане и Пакистане, эта стратегия «не сработала тогда (с 2009 по 2014 год), и уж точно не сработает сейчас» (New York Times, 2017).

Таким образом, Трамп стал уже третьим президентом США, которому приходится иметь дело с урегулированием ситуации в Афганистане. Несмотря на наличие некоторых противоречий в объявленном Трампом плане, следует отдать ему должное за такое решение, которое хоть и противоречит взглядам его политических сторонников, но имеет исключительно важное значение для обеспечения долгосрочной безопасности не только Соединенных Штатов, но и региона Центральной Азии. Решение Трампа сохранить приверженность обязательствам и продолжить участие в самой долгой войне в истории страны, отражает его понимание последствий, которые может повлечь за собой преждевременный уход из зоны конфликта. Согласно сообщениям, ситуация в сфере обеспечения безопасности в Афганистане продолжает ухудшаться: ООН, к примеру, признала 2016 год самым кровавым годом в истории Афганистана, за время которого погибло или было ранено более 11 тыс. мирных жителей (United Nations, 2017). Повстанческая деятельность Талибана и, как следствие, отсутствие безопасности в Афганистане по-прежнему являются главными вызовами, стоящими перед странами Центральной Азией. К угрозам, исходящим с территории Афгани-

decision to further commit to the nation's longest war, rather than withdraw, reflects his understanding of the consequences that the complete disengagement from the conflict zone entails. According to the reports, Afghanistan is experiencing a continuing downturn in security, and 2016 is acknowledged by the United Nations as the most violent year in Afghanistan with more than 11,000 civilians killed or wounded (United Nations, 2017). The Taliban insurgency and the resulting lack of security in Afghanistan are still the most destabilizing challenge facing Central Asia. Some of the threats emanating from there include transnational terrorism, extremist ideology, an increase in illegal drug trafficking, a potential refugee crisis etc. In this sense, the decision of the Trump administration to keep the U.S. troops until the conditions on the ground allow otherwise should not be underestimated. ■

стана, следует относить транснациональный терроризм, распространение экстремистской идеологии, увеличение незаконного оборота наркотиков, потенциальный наплыв беженцев и т.д. С этой точки зрения, решение администрации Трампа сохранить присутствие американских войск до тех пор, пока оперативная обстановка не изменится в лучшую сторону, не следует недооценивать. ■

References:

1. R. Grimmet (2007). Authorization for the Use of Military Force in Response to the 9/11 Attacks (P.L. 107-40): Legislative History. Congressional Research Service. Available at: https://fas.org/sgp/crs/natsec/RS22357.pdf. Accessed on: 31.10.2017
2. S. Ebrahim (2017). The War US will never win. Pretoria News. Retrieved from: https://www.iol.co.za/pretoria-news/the-war-the-us-will-never-win-11838981. Accessed on: 03.11.2017.
3. M.O'Sullivan (2017). Trump's Afghan Strategy Is Different and Braver, Than Obama's. BloombergView. Retrived from: https://www.bloomberg.com/view/articles/2017-08-23/trump-s-afghan-strategy-is-different-and-braver-than-obama-s. Accessed on: 6.11.2017.
4. A.J. Tellis and J.Eg1gers (2017). U.S Policy in Afghanistan: Changing Strategies, Preserving Gains. Carnegie Endowment for International Peace. Retrieved from: http://carnegieendowment.org/2017/05/22/u.s.-policy-in-afghanistan-changing-strategies-preserving-gains-pub-70027 . Accessed on: 31.10.2017.
5. A. Ahmadzai (2017). Trump's New Afghanistan Strategy: An Afghan View. The Diplomat. Retrieved from: https://thediplomat.com/2017/08/trumps-new-afghanistan-strategy-an-afghan-view/ . Accessed on: 06.11.2017.
6. A.Arni and A.Tondon (2014). The Genesis of Pakistan's "Strategic Depth" in Afghanistan. Fairobserver. Retrieved from: https://www.fairobserver.com/region/central_south_asia/the-genesis-of-pakistans-strategic-depth-in-afghanistan-88910/. Accessed on: 08.11.2017.
7. New York Times (2017). Trump Outlines New Afghanistan War Strategy with Few Details. Retrieved from: https://www.nytimes.com/2017/08/21/world/asia/afghanistan-troops-trump.html. Accessed on: 10.11.2017.
8. C. R. Mohan (2017). Pakistan and Trump: Ready for a bargain?. India Express. Retrieved from: http://indianexpress.com/article/opinion/columns/pakistan-u.s-pakistan-relations-washington-islamabad-relations-donald-trump-terrorism-4882400/. Accessed on: 08.11.2017.
9. C. Fair (2014). Fighting to the End: The Pakistan Army's Way of War. New York: Oxford University Press.
10. J. Hannah (2017). Trump's Afghanistan Strategy Could Actually Work. Foreign Policy. Retrieved from:http://foreignpolicy.com/2017/09/01/trumps-afghan-strategy-could-actually-work/. Accessed on: 09.11.2017.
11. United Nations (2017). UN Renews Call for Protection of Afghan Civilians, After Casualty Figures Spike in 2016. UN News Centre. Retrieved from: http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=56113#.WRNWUhMrJhE. Accessed on: 31.10.2017.

Источники:

1. R. Grimmet (2007). Authorization for the Use of Military Force in Response to the 9/11 Attacks (P.L. 107-40): Legislative History. Congressional Research Service. Available at: https://fas.org/sgp/crs/natsec/RS22357.pdf. Accessed on: 31.10.2017
2. S. Ebrahim (2017). The War US will never win. Pretoria News. Retrieved from: https://www.iol.co.za/pretoria-news/the-war-the-us-will-never-win-11838981. Accessed on: 03.11.2017.
3. M.O'Sullivan (2017). Trump's Afghan Strategy Is Different and Braver, Than Obama's. BloombergView. Retrived from: https://www.bloomberg.com/view/articles/2017-08-23/trump-s-afghan-strategy-is-different-and-braver-than-obama-s. Accessed on: 6.11.2017.
4. A.J. Tellis and J.Eg1gers (2017). U.S Policy in Afghanistan: Changing Strategies, Preserving Gains. Carnegie Endowment for International Peace. Retrieved from: http://carnegieendowment.org/2017/05/22/u.s.-policy-in-afghanistan-changing-strategies-preserving-gains-pub-70027 . Accessed on: 31.10.2017.
5. A. Ahmadzai (2017). Trump's New Afghanistan Strategy: An Afghan View. The Diplomat. Retrieved from: https://thediplomat.com/2017/08/trumps-new-afghanistan-strategy-an-afghan-view/ . Accessed on: 06.11.2017.
6. A.Arni and A.Tondon (2014). The Genesis of Pakistan's "Strategic Depth" in Afghanistan. Fairobserver. Retrieved from: https://www.fairobserver.com/region/central_south_asia/the-genesis-of-pakistans-strategic-depth-in-afghanistan-88910/. Accessed on: 08.11.2017.
7. New York Times (2017). Trump Outlines New Afghanistan War Strategy with Few Details. Retrieved from: https://www.nytimes.com/2017/08/21/world/asia/afghanistan-troops-trump.html. Accessed on: 10.11.2017.
8. C. R. Mohan (2017). Pakistan and Trump: Ready for a bargain?. India Express. Retrieved from: http://indianexpress.com/article/opinion/columns/pakistan-u.s-pakistan-relations-washington-islamabad-relations-donald-trump-terrorism-4882400/. Accessed on: 08.11.2017.
9. C. Fair (2014). Fighting to the End: The Pakistan Army's Way of War. New York: Oxford University Press.
10. J. Hannah (2017). Trump's Afghanistan Strategy Could Actually Work. Foreign Policy. Retrieved from:http://foreignpolicy.com/2017/09/01/trumps-afghan-strategy-could-actually-work/. Accessed on: 09.11.2017.
11. United Nations (2017). UN Renews Call for Protection of Afghan Civilians, After Casualty Figures Spike in 2016. UN News Centre. Retrieved from: http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=56113#.WRNWUhMrJhE. Accessed on: 31.10.2017.

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ 19. ULUSAL KONGRESİ VE ÇİN'İN STRATEJİK ÖNCELİKLERİ

OMİRBEK HANAYİ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ, ARAŞTIRMACI

ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ, ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕР

ҚЫТАЙ КОММУНИСТІК ПАРТИЯСЫНЫҢ XIX ҚҰРЫЛТАЙЫ ЖӘНЕ ҚЫТАЙДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАСЫМДЫҚТАРЫ

Ekim 2017, dünyanın yükselen gücü Çin'de her beş yılda bir gerçekleşen siyasi iktidarın değişme tarihine denk gelmiştir. Temmuz 1921'de Şanghay'da kurulan ve Ekim 1949'dan bu yana Çin'de iktidarda bulunan Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) her beş yılda bir düzenlenen Ulusal Kongresi ve kongrede seçilen Merkez Komitesi, ÇKP'nin en yüksek yönetim organıdır. Kasım 2012'de düzenlenen ÇKP, 18. Ulusal Kongresi'nde belirlenen lider kadrosunun beşer yıllık iki dönemden oluşan on yıllık rotasyonun ilk beş yıllık dönemi Ekim 2017'de tamamlanmıştır. Ekim 2017'de ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nin düzenlenmesiyle iktidar kadrolarında değişim ve yenilemeler gündeme gelmiştir. Ancak 18-24 Ekim 2017 tarihlerinde Çin'in başkenti Pekin'de gerçekleşen ÇKP 19. Ulusal Kongresi'ne ÇKP'nin 90 milyona yakın üyesini temsilen 2280 ve özel davet edilen 74 delege ile, toplam 2354 delegeden 2338'i katılmıştır. Dünya basınının ilgisini çeken Kongre 3 binden fazla yerli ve yabancı basın yayın mensubu tarafından izlenmiştir. [1]

ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nde, ÇKP 18. Merkez Komitesi ve 18. Merkez Disiplin ve Denetleme Komitesi'nin çalışma raporlarına yönelik kararlar ve ÇKP Parti Tüzüğü'ndeki değişiklikler onaylandı. Ayrıca ÇKP 19. Merkez Komitesi'nin 204 üyesi ve 172 yedek üyesinin yanı

2017 жылдың қазан айы, әлемдік күшке айналып келе жатқан Қытайдағы саяси биліктің әр бес жыл сайынғы өзгеріс мезгіліне сәйкес келді. 1921 жылдың шілдесінде Шанхайда құрылып, 1949 жылдың қазан айынан бастап Қытай билігін қолына алған Қытай Коммунистік партиясының (ҚКП) әр бес жыл сайын өткізілетін құрылтайы мен аталмыш құрылтайда сайланған Орталық комитеті, ҚКП-ның ең жоғары басқару органы болып табылады. 2012 жылы қарашада өткен ҚКП-ның XVIII құрылтайында сайланған жоғары саяси элитаның бесжылдық екі кезеңнен тұратын он жылдық билік мерзімінің алғашқы бес жылы 2017 жылдың қазан айында аяқталды. Ал, 2017 жылы қазан айында өткен ҚКП-ның XIX құрылтайында Қытайдың жоғары саяси элитасының құрамында жаңа өзгерістер пайда болды. 2017 жылы 18-24 қазан күндері Пекинде өткен ҚКП-ның XIX құрылтайына шамамен 90 миллионға жуық партия мүшесі атынан қатысатын 2280 делегат пен арнайы шақырылған 74 делегаттан құралған жалпы 2354 делегаттың 2338-і қатысты. Әлемдік БАҚ-тың назарын аударған құрылтайды 3000-нан астам қытайлық және шетелдік БАҚ өкілдері қадағалады. [1]

ҚКП-ның XIX құрылтайында ең алдымен ҚКП-ның XVIII кезекті Орталық комитеті мен

sıra 19. Merkezi Disiplin ve Denetleme Komitesi'nin 133 üyesi seçildi. [2] Yeniden seçilen ÇKP 19. Merkez Komitesi'nin 25 Ekim 2017 tarihinde düzenlenen ilk toplantısında ise, ÇKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri, Merkez Komitesi Sekretaryası, Merkez Politbürosu, Merkez Politbürosu Yürütme Komitesi ve Merkez Askeri Komisyonu'nun üst yönetici kadroları seçildi. Sonuç olarak, Kasım 2012'de ÇKP 18. Ulusal Kongresi'nde Merkez Komitesi Genel Sekreteri olarak seçilen ve Mart 2013'te ise devlet başkanlığı görevini üstlenen Xi Jinping, oy birliğiyle tekrar Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Merkez Askeri Komisyonu Başkanı oldu. [3]

Genel olarak, ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nin sonuçlarının başlıca özellikleri aşağıdaki birkaç noktada özetlenebilir. a) ÇKP Parti Tüzüğü'ndeki değişiklik. Temmuz 1922'deki ÇKP 2. Ulusal Kongresi'nde onaylandığı tarihten bu

EKİM 2017'DE ÇKP 19. ULUSAL KONGRESİ'NİN DÜZENLENMESİYLE İKTİDAR KADROLARINDA DEĞİŞİM VE YENİLEMELER GÜNDEME GELMİŞTİR.

2017 ЖЫЛЫ ҚАЗАН АЙЫНДА ӨТКЕН ҚКП-НЫҢ XIX ҚҰРЫЛТАЙЫНДА ҚЫТАЙДЫҢ ЖОҒАРЫ САЯСИ ЭЛИТАСЫНЫҢ ҚҰРАМЫНДА ЖАҢА ӨЗГЕРІСТЕР ПАЙДА БОЛДЫ.

XVIII кезекті Орталық тәртіп тексеру комитетінің қызметтік есептері туралы қарарлар және ҚКП-ның Партия уставына енгізілген өзгерістер мақұлданды. Бұдан сырт, ҚКП –ның XIX кезекті Орталық комитетінің 204 мүшесі мен 172 кандидат мүшесі, сондай-ақ XIX кезекті Орталық тәртіп тексеру комитетінің 133 мүшесі сайланды. [2] Ал, 2017 жылы 25 қазанда, ҚКП-ның жаңадан сайланған XIX кезекті Орталық комитетінің 1-інші отырысында ҚКП Орталық Комитетінің Бас хатшысы, Орталық Комитеттің Хатшылығы, Орталық саяси бюро, Орталық саяси бюроның Тұрақты комитеті және Орталық әскери істер комитетінің атқарушы мүшелері сайланды. Нәтижесінде 2012 жылы қарашада өткен ҚКП-ның XVIII құрылтайында Орталық Комитеттің Бас хатшысы болып сайланған және 2013 жылдың наурыз айынан бастап Қытай-

yana 16 defa değiştirilen ÇKP Parti Tüzüğü, söz konusu kongrede 17. kez değişmiş oldu. Bu değişiklikler sayesinde, Çin Devlet Başkanı ve ÇKP Genel Sekreteri Xi'nin adı ve onun "Yeni Dönemde Çin'e Özgü Sosyalizm Doktrini" parti tüzüğüne eklendi. Böylece, Xi, Çin'in kurucu lideri Mao Zedong ve devrimci lideri Deng Xiaoping'den sonra yaşarken adı ve doktrini anayasa düzeyindeki parti tüzüğüne

дың мемлекет төрағасы лауазымын атқарып келе жатқан Си Цзиньпин, қайтадан Орталық Комитеттің Бас хатшысы және Орталық әскери істер комитетінің төрағасы болды. [3]

Жалпы алғанда, ҚКП-ның XIX құрылтайының негізгі ерекшеліктерін төмендегідей бірнеше түйінге жинақтауға болады. а) ҚКП-ның Партия уставына енгізілген өз-

giren üçüncü ÇKP lideri oldu. [4] b) Yeni seçilen Merkez Politbürosu Yürütme Komitesi. ÇKP 19. Merkez Komitesi 1. Toplantısı'nda Merkez Politbürosu Yürütme Komitesi'ne Xi ve Başbakan Li Keqiang'dan başka 5 üye yeniden seçildi. Burada Merkez Politbürosu Yürütme Komitesi'nin yeniden seçilen 5 üyesinin de 60 yaş

ÇKP 19. ULUSAL KONGRESİ'NDE GÜNDEME GELEN ÇKP PARTİ TÜZÜĞÜ'NDEKİ DEĞİŞİKLİĞİN, ÇKP GENEL SEKRETERİ XI'NİN İKTİDARINI DAHA DA GÜÇLENDİRDİĞİNİ İFADE EDEBİLİRİZ.

ҚКП-НЫҢ XIX ҚҰРЫЛТАЙЫНДА ІСКЕ АСЫРЫЛҒАН ПАРТИЯ УСТАВЫНЫҢ ӨЗГЕРІСІ ҚКП-НЫҢ БАС ХАТШЫСЫ СИ ЦЗИНЬПИННІҢ БИЛІГІН НЫҒАЙТА ТҮСКЕНІН АЙТУҒА БОЛАДЫ.

герістер. 1922 жылы шілдеде өткен ҚКП-ның II құрылтайында мақұлданғаннан бері 16 рет өзгертілген ҚКП-ның Партия уставы осы жолғы құрылтайда 17-нші рет өзгертілді. Аталған өзгерістерге сәйкес, Қытай төрағасы әрі ҚКП Бас хатшысы Си Цзиньпиннің аты мен оның «Жаңа дәуірдегі қытайлық ерекшелікке ие социализм доктринасы» ҚКП-ның партия уставына енгізілді. Осылайша, Си Цзиньпин, Қытайдың көсемі Мау Зыдоң мен революциялық көшбасшысы Дэн Сяопиннен кейін көзі тірісінде аты мен доктринасы конституциялық деңгейдегі партия уставына енгізілген үшінші ҚКП басшысына айналды. [4] b) Жаңадан сайланған Орталық бюроның Тұрақты комитеті. ҚКП-ның XIX кезекті Орталық комитетінің 1-інші отырысында Орталық бюроның Тұрақты комитетіне Си Цзиньпин мен премьер-министр Ли Кэцяннан басқа 5 мүше жаңадан сайланды. Алайда, Орталық бюроның Тұрақты комитетінің жаңадан сайланған 5 мүшесінің де 60 жастан асқандардан болуы назар аударарлық жайт. Бұл жағдай ҚКП-ның бұрынғы басшылары Цзян Цзэмин және Ху Цзиньтаумен салыстырғанда Си Цзиньпиннен кейінгі саяси мұрагердің әлі анықталмағанын меңзейді. Қалыптасқан дәстүр бойынша, ҚКП-ның келесі саяси мұрагері қазірден бастап Орталық саяси бюроның Тұрақты комитетінің мүшесі болуға тиіс еді. c) Қытай қоғамының басты қайшылығының өзгерісі. ҚКП-ның XIX құрылтайының тағы бір маңызды нәтижесі – Қытай қоғамының басты қайшылығының өзгерісі болып отыр. 1981 жылы маусымда өткен ҚКП-ның XI кезекті Орталық Комитетінің 6-ншы отырысында «халықтың күн сайын артып отырған материалдық және мәдени қажеттіліктері мен мешеу қоғамдық

üzerinde olmaları dikkat çekicidir. Bu durum, ÇKP'nin eski liderleri Jiang Zemin ve Hu Jintao'nun aksine Xi'den sonraki halefin hala belirlenmediğini işaret etmektedir. Geleneksel olarak bakıldığında, ÇKP'nin bir sonraki lider halefi şimdiden Merkez Politbürosu Yürütme Komitesi'nin üyesi olmalıydı. c) Çin'in temel çelişkisinin değişmesi. ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nin diğer dikkat çekici bir sonucu ise, Çin'in temel çelişkisinin değişmesidir. Haziran 1981'deki ÇKP 11. Merkez Komitesi 6. Toplantısı'nda "insanların giderek artan maddi ve kültürel ihtiyaçları ile geri kalmış toplumsal

өндіріс арасындағы қайшылық» болып белгіленген Қытай қоғамының басты қайшылығы, 36 жылдан кейін «халықтың күн сайын артып отырған тамаша тұрмыстық қажеттілігі мен дамудың біркелкі және толық болмауы арасындағы қайшылық» болып өзгертілді. [5] [6] d) Қытайдың болашақ мақсаттары. Си Цзиньпиннің «Жаңа дәуірдегі қытайлық ерекшелікке ие социализм доктринасы» бойынша, Қытайдың 2050 жылға дейінгі ұзақ мерзімді болашақ мақсаттары екі кезеңнен тұрады: 2020-2035 жылдар аралығында социалистік да-

üretim arasındaki çelişki" olarak belirlenen Çin toplumunun temel çelişkisi, 36 yıl sonra artık "halkın güzel bir yaşama artan ihtiyacı ile dengesiz ve yetersiz kalkınma arasındaki çelişki" olarak değerlendirildi. [5] [6] d) Çin'in gelecek vizyonu. Xi'nin "Yeni Dönemde Çin'e Özgü Sosyalizm Doktrini"ne göre, Çin'in 2050 yılına kadarki uzun vadeli gelecek vizyonu iki aşamadan oluşacaktır: 2020-2035 yılları arasında sosyalist modernizasyonun ilk aşamasını hayata geçirmek; 2035-2050 yılları arasında ise gelişmiş, güçlü, demokratik, ileri kültür seviyesine ulaşmış büyük bir modern sosyalist ülke haline gelmek. [7]

ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nde gündeme gelen ÇKP Parti Tüzüğü'ndeki değişikliğin, ÇKP Genel Sekreteri Xi'nin iktidarını daha da güçlendirdiğini ifade edebiliriz. Zaten, Kasım 2012'de ÇKP 18. Ulusal Kongresi'nde Merkez Komitesi Genel Sekreteri olarak seçilen ve Mart 2013'te devlet başkanlığı görevini üstlenen Xi Jinping, bu yana kadar izlediği politikasıyla Mao ve Deng'den sonra Çin'in en güçlü lideri olarak ta tanımlanmaktadır. Söz konusu kongrede tekrar ÇKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri olarak seçilen Xi'nin, 2018'in ilk çeyreğinde düzenlenmesi beklenen Çin 13. Ulusal Halk Kongresi'nde devlet başkanlığı görevine devam edeceğine kesin gözüyle bakılmaktadır. Ayrıca, yeni seçilen ÇKP Merkez Politbürosu Yürütme Komitesi'nin mevcut durumu açısından bakıldığında, Xi döneminin 2022'den sonra da devam etmesi mümkün olabilir. Xi, devlet başkanlığını devretse bile Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Merkez Askeri Komisyonu Başkanı olarak bu görevlerine devam edebilir. Çünkü Çin'in siyasi yapısında Genel Sekreter ülkenin en yüksek lideri konumundadır. Nitekim Çin'deki toplumsal

DOLAYSIYLA ÖNÜMÜZDEKİ SÜREÇTE ÇİN'İN BÖLGESEL VE KÜRESEL ALANDAKİ SİYASİ, EKONOMİK, DİPLOMATİK VE KÜLTÜREL AKTİFLİĞİNİN ARTACAĞINDAN BAHSEDİLEBİLİR.

АЛДАҒЫ УАҚЫТТА ҚЫТАЙДЫҢ АЙМАҚТЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕМДІК АРЕНАДАҒЫ САЯСИ, ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ЖӘНЕ МӘДЕНИ БЕЛСЕНДІЛІГІ АРТА ТҮСЕТІНІН АЙТУҒА БОЛАДЫ.

мудың алғашқы кезеңін іске асыру; 2035-2050 жылдар аралығында дамыған, күшті, демократиялы, озық мәдениетті заманауи социалистік ел болу. [7]

ҚКП-ның XIX құрылтайында іске асырылған партия уставының өзгерісі ҚКП-ның Бас хатшысы Си Цзиньпиннің билігін нығайта түскенін айтуға болады. 2012 жылы қарашада ҚКП Орталық Комитеттің Бас хатшысы және 2013 жылды наурызда Қытайдың мемлекет төрағасы болып сайланған Си Цзиньпин, онсыз да Қытайдың Мау Зыдоң мен Дэн Сяопиннен кейінгі ең күшті басшысы ретінде сипатталуда. Аталмыш құрылтайда ҚКП Орталық Комитеттің Бас хатшысы болып қайта сайланған Си Цзиньпиннің 2018 жылдың бірінші тоқсанында өтетін Бүкілқытайлық халық өкілдерінің XIII құрылтайында мемлекет төрағасы лауазымын жалғастыратыны даусыз. Сонымен қатар, жаңадан сайланған Орталық саяси бюро Тұрақты комитетінің ағымдағы жағдай тұрғысынан алып қарағанда, Си Цзиньпиннің билігі 2022 жылдан кейін де жалғасуы мүмкін. Си Цзиньпин төрағалық лауазымын тапсырса да Орталық Комитеттің Бас хатшысы және Орталық әскери істер комитетінің төрағасы ретінде өзінің билігін жалғастыра алады. Өйткені Қытайдың саяси құрылымында Бас хатшы елдің ең жоғары басшысы болып табылады. Ал, Қытайдағы әлеуметтік өзгерістердің бағыт-бағдарын айқындайтын Қытай қоғамының басты қайшылығының өзгеруі және 2050 жылға дейінгі жаңа болашақ мақсаттары Қытайдың алдағы уақытта қабылданатын барлық ішкі-сыртқы саяси шешімдерінде көрініс табатын болады.

Осы тұрғыдан, Қытайдың таяу болашақтағы, кем дегенде келесі бес

değişimin yönünü belirleyen yeni temel çelişki ve 2050 yılına kadarki yeni gelecek vizyonu, önümüzdeki dönemde Çin'in iç ve dış politikasında alınacak tüm kararlarına yansıyacaktır.

Dolayısıyla yakın gelecekteki, yani en azından önümüzdeki beş yıllık dönemdeki Çin'in

жылдағы стратегиялық басымдықтарын төмендегі бірнеше жақтан қорытындылай аламыз. а) Жемқорлыққа қарсы күрес күшейеді. Қытайдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес 2012 жылы Си Цзиньпин билікке келгеннен бастап күшейген болатын. 2012 жылы сайланған ҚКП-ның XVIII кезекті Орталық Комитеттің 205 мүшесі мен

stratejik önceliklerini de aşağıdaki birkaç noktada özetleyebiliriz. a) Yolsuzlukla mücadele artacaktır. Xi'nin iktidara geldiği 2012'den bu yana ülkede yolsuzlukla mücadele son derece güçlendirilmiştir. 2012'de seçilen ÇKP 18. Merkez Komitesi'nin 205 üyesi ve 172 yedek üyesinin %10'a yakını yolsuzluk yaptığı gerekçesiyle görevinden

172 кандидат мүшенің %10-ға жуығы сыбайлас жемқорлық айыбымен қызметінен алынды. Соңғы рет, 2017 жылы қыркүйекте қызметінен алынған ҚКП Орталық саяси бюросының 25 мүшесінің бірі саналатын Сун Жыңсай Қытайдың 2012 жылдан бері жемқорлықпен айыпталған ең үлкен лауазымды тұлғасы болды. [8] Си Цзиньпиннің ҚКП XIX құрылтайында сөйлеген сөзінде басымдылық берген тақырыптарының бірі болған сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселесінің алдағы 5 жылда тіпті де қатаңдай түсетінін болжауға болады. b) Қытайдың державалық дипломатиясы күшейтін болады. Қытайдың Си Цзиньпин басқарған 2012 жылдан бері қарқында экономикалық дамумен қатар, мейлі Азия-Тынық мұхит аймағында, мейлі әлемдік саясатта болсын жаһандық державаға айналу жолында ілгерілеп келе жатқаны белгілі. ҚКП XIX құрылтайында сөйлеген сөзінде Си Цзиньпин қытайлық ерекшелікке ие социализмнің жаңа бір дәуірге аяқ басқанын атап көрсетіп, Қытайдың аймақтық және әлемдік аренада державалық дипломатиясын одан әрі нығайта түсетінін білдірді. [7] Осыған орай алдағы уақытта Қытайдың аймақтық және әлемдік аренадағы саяси, экономикалық, дипломатиялық және мәдени белсенділігі арта түсетінін айтуға болады. c) Әскери дамуға ерекше мән берілетін болады. Соңғы жылдары ресми Пекин Қытай армиясының құрылымдық дамуын нығайтуға барынша назар аударуда. 2013 жылдан бері әскери салада үш жаңа комитет құрылды. Алғашқысы болып 2013 жылдың қарашасында Орталық мемлекеттік қауіпсіздік комитеті, кейін 2016 жылдың наурызында Орталық әскери істер комитетінің Операциялық командалық комиссиясы құрылды. Соңғы рет, 2017 жылдың қаңтарында Орталық әскери және азаматтық интеграцияны дамыту комитеті жаңадан құрылды. Қытай армиясында аталған стратегиялық өзгерістермен қатар, бөлінген қорғаныс бюджет ұлғайып, әскери өндіріске да барынша көңіл бөлінуде. Мысалы, 2017 жылы ақпанда Қытай Халық азаттық армиясы Зеңбірек-

alınmıştır. Son olarak Eylül 2017'de görevinden alınan ÇKP Merkez Politbürosu'nun 25 üyesinden biri olan Sun Zhengcai ise, 2012'den bu yana yolsuzlukla suçlanan en üst düzey Çin yetkilisidir. [8] Xi'nin ÇKP 19. Ulusal Kongresi'ndeki konuşmalarında sık sık vurgu yaptığı konulardan birisi olan yolsuzlukla mücadelenin önümüzdeki 5 yılda daha da sertleşmesi beklenebilir. c) Çin'in büyük ülke diplomasisi güçlenecektir. Bilindiği gibi, 2012'den bu yana Xi önderliğindeki Çin, sol yıllardaki hızlı ekonomik yükselişiyle beraber, gerek Asya-Pasifik'te gerekse dünya çapında küresel bir güç olma yolunda hızla ilerlemektedir. ÇKP 19. Ulusal Kongresi'ndeki konuşmalarında Xi, özellikle Çin'e özgü sosyalizmin yeni bir döneme girdiğini vurgulayarak, bölgesel ve küresel alanda Çin'in büyük ülke diplomasisini daha da güçlendireceğini belirtti. [7] Dolaysıyla önümüzdeki süreçte Çin'in bölgesel ve küresel alandaki siyasi, ekonomik, diplomatik ve kültürel aktifliğinin artacağından bahsedilebilir. b) Askeri gelişmeye daha çok önem verilecektir. Son yıllarda Pekin yönetimi Çin ordusunun kurumsal yapısını güçlendirmeye büyük önem vermektedir. 2013 yılından bu yana askeri alanda 3 yeni komite kuruldu. İlk olarak Kasım 2013'de Ulusal Güvenlik Merkezi Komitesi ve Mart 2016'da Merkezi Askeri Komisyonu Operasyon Komuta Komitesi kuruldu. Son olarak Ocak 2017'de Askeri ve Sivil Entegrasyon Geliştirme Merkezi Komitesi yeniden düzenlendi. Çin ordusunda yapılan söz konusu stratejik değişimlerin yanı sıra, donanmaya ayrılan bütçe artırılmış olup askeri üretime de önem verilmiştir. Örneğin, Şubat 2017'de Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun Roket Birlikleri ileri teknolojiye sahip olan Dongfeng-16 (DF-16) tipi orta menzilli balistik füze tatbikatı gerçekleştirdi. [9] En son Mart 2017'de ise Çin'in 2017 yıllık savunma bütçesi yaklaşık %7 oranında artırılarak 1.044 trilyon yuana (yaklaşık 158.4 milyar dolar) çıkarılmıştır. [10] Bu gelişmelere ek olarak, 26 Nisan 2017 tarihinde Çin'in ilk kendi üretimi uçak gemisinin suya indirilmesi, Çin'in askeri gelişiminin bir gösterisi olarak ifade

ÇKP 19. ULUSAL KONGRESİ'NİN SONUÇLARI, GENEL OLARAK ÇİN'DE YENİ BİR DÖNEM BAŞLAMAKTA OLDUĞUNUN İŞARETLERİNİ VERDİĞİNİ BELİRTEBİLİRİZ.

ҚКП-НЫҢ XIX ҚҰРЫЛТАЙЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫ НӘТИЖЕЛЕРІ ЖАЛПЫ АЛҒАН ҚЫТАЙДА ЖАҢА БІР ДӘУІРДІҢ БАСТАЛЫП КЕЛЕ ЖАТҚАНЫН КӨРСЕТТІ.

шілер қосыны Dongfeng-16 (DF-16) типті орта қашықтықтағы баллистикалық зымыран сынаған өткізді. [9] Ал, 2017 жылы Қытайдың 2017 жылға арналған қорғаныс бюджеті 7%-ға арттырылып 1,044 триллион юанға (шамамен 158,4 млрд. доллар) ұлғайтылды. [10] Бұған қоса, 2017 жылы 26 сәуірде Қытайдың өзі өндірген алғашқы ұшақ кемесі суға түсірілді. [11] ҚКП XIX құрылтайында Си Цзиньпин, 2035 жылға дейін Қытай армиясының толықтай жаңа заманауи құралдарымен қарулануын, сондай-ақ 2050 жылға дейін әлемнің ең күшті армиясын жасақтайтынын мәлімдеп, алдағы уақытта Қытайдың әскери саладағы дамуға ерекше мән берілетін жеткізді.

Қорытып айтқанда, ҚКП-ның XIX құрылтайында әлемдегі ең көп халықты жеке билеп отырған ҚКП-ның жоғары саяси элитасында өзгерістер пайда болды. Құрылтайда Қытайдың алдағы бес жылдағы реформасы мен дамуына арналған жаңа стратегиялық жол картасы белгіленумен қатар, осы ғасырдың ортасына дейінгі болашақ мақсаттары анықталды. Осылайша, ҚКП-ның XIX құрылтайының қорытынды нәтижелері жалпы алғанда Қытайда жаңа бір дәуірдің басталып келе жатқанын көрсетті. Осы тұрғыдан алғанда, ҚКП-ның XIX құрылтайы Қытайдың тарихи кезеңдегі жаңа дәуірінде маңызды рөл атқаратын болады. ■

edilebilir. [11] ÇKP 19. Ulusal Kongresi'ndeki konuşmalarında 2035'e kadar Çin ordusunun yeni silahlarla donatılacağını ve 2050'ye kadarsa ülkesinin dünyanın en güçlü ordusuna sahip olacağını söyleyen Xi, önümüzdeki dönemde Çin'de askeri gelişime daha çok önem verileceğin işaret etti.

Özet olarak, ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nin düzenlenmesiyle dünyanın en kalabalık ülkesini tek başına yönetmekte olan ÇKP'nin iktidar kadrolarında değişim ve yenileme gündeme gelmiştir. Önümüzdeki beş yıllık dönem için Çin'in reform ve gelişmesine yönelik yeni stratejik yol haritasını çizen kongrede, Çin'in bu yüzyılın ortasına kadar olan süreç içerisindeki perspektifleri de belirlenmiştir. Dolaysıyla ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nin sonuçları, genel olarak Çin'de yeni bir dönem başlamakta olduğunun işaretlerini verdiğini belirtebiliriz. Bu açıdan bakıldığında, ÇKP 19. Ulusal Kongresi, Çin'in tarih sahnesindeki yeni dönemi açısından önemli bir rol oynayacaktır. ■

Kaynaklar:

1.中国共产党第十九次全国代表大会开幕会 (ÇKP 19. Ulusal Kongresi açılış oturumu). Alınan yer: http://news.xinhuanet.com/politics/19cpcnc/2017-10/18/c_1121822838.htm Erişim tarihi: 28.10.2017.

2. 中国共产党第十九次全国代表大会在京闭幕 (ÇKP 19. Ulusal Kongresi kapanış oturumu). Alınan yer: http://cpc.people.com.cn/19th/n1/2017/1024/c414305-29606610.html Erişim tarihi: 29.10.2017

3.中国共产党第十九届中央委员会第一次全体会议公报 (ÇKP 19. Merkez Komitesi 1. Toplantısı'nın Kararı). Alınan yer: http://news.xinhuanet.com/politics/19cpcnc/2017-10/25/c_1121853954.htm Erişim tarihi: 02.11.2017

4.中国共产党第十九次全国代表大会关于《中国共产党章程（修正案）》的决□(ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nin ÇKP Parti Tüzüğü'ndeki değişikliğe yönelik kararı). Alınan yer: http://www.ccdi.gov.cn/special/19da/topnews_19da/201710/t20171024_110161.html Erişim tarihi: 03.11.2017

5. 十一届六中全会 (ÇKP 11. Merkez Komitesi 6. Toplantısı). Alınan yer: http://dangshi.people.com.cn/GB/151935/176588/176597/10556273.html Erişim tarihi: 04.11.2017

6. 深刻认识主要矛盾的历史性变化 (Temel çelişkideki tarihsel değişikliğin değerlendirilmesi). Alınan yer: http://news.xinhuanet.com/politics/2017-10/29/c_1121872747.htm Erişim tarihi: 04.11.2017

7. 习近平系列重要讲话数据库 (Xi Jinping'in Önemli konuşmaları). Alınan yer: http://jhsjk.people.cn/article/29606932 Erişim tarihi: 06.11.2017

8.中共中央决定给予孙政才开除党籍、开除公职处分 (ÇKP Merkez Komitesi Sun Zhengcai'yi partiden ihraç etme ve görevden atma kararı aldı). Alınan yer: http://news.xinhuanet.com/politics/2017-09/29/c_1121747644.htm Erişim tarihi: 06.11.201

9.东风16弥补我军火力间隙 (Dongfeng 16 ordunun açığını telafi edecek). Alınan yer: http://mil.huanqiu.com/observation/2017-02/10138150.html Erişim tarihi: 08.11.2017

10. 中国首艘自制航母正式下水 (Çin'in ilk kendi üretimi uçak gemisi suya indirildi). Alınan yer: http://www.zaobao.com.sg/znews/greater-china/story20170427-753464 Erişim tarihi: 08.11.2017

11. 2017年中国国防支出预算约1万亿元增长7% (Çin'in 2017 yıllık savunma bütçesi 1 trilyon yuana çıkarak %7 oranında arttı). Alınan yer: http://www.mof.gov.cn/zhengwuxinxi/caijingshidian/xinhuanet/201703/t20170307_2547990.html Erişim tarihi: 08.11.2017

Әдебиеттер:

1.中国共产党第十九次全国代表大会开幕会(ҚКП-ныңXIX құрылтайының ашылу салты). Жалғыным: http://news.xinhuanet.com/politics/19cpcnc/2017-10/18/c_1121822838.htm Қаралған уақыты: 28.10.2017.

2.中国共产党第十九次全国代表大会在京闭幕(ҚКП-ның XIX құрылтайының жабылу салты). Жалғыным: http://cpc.people.com.cn/19th/n1/2017/1024/c414305-29606610.html Қаралған уақыты: 29.10.2017

3.中国共产党第十九届中央委员会第一次全体会议公报 (ҚКП-ның XIX кезекті Орталық комитетінің 1-інші отырысының қарары). Жалғыным: HYPERLINK "http://news.xinhuanet.com/politics/19cpcnc/2017 -10/25/c_1121853954.htm%20Erişim%20tarihi:%2002.11.2017" http://news.xinhuanet.com/politics/19cpcnc/2017-10/25/c_1121853954.htm Қаралған уақыты: 02.11.2017

4.中国共产党第十九次全国代表大会关于《中国共产党章程（修正案）》的决议(ҚКП-ның XIX құрылтайының ҚКП-ның Партия уставына енгізілген өзгерістер туралы қараы). Жалғыным: http://www.ccdi.gov.cn/special/19da/topnews_19da/201710/t20171024_110161.html Қаралған уақыты: 03.11.2017

5.十一届六中全会 (ҚКП-ның XI кезекті Орталық Комитетінің 6-ншы отырысын). Жалғыным: http://dangshi.people.com.cn/GB/151935/176588/176597/10556273.html Қаралған уақыты: 04.11.2017

6.深刻认识主要矛盾的历史性变化(Басты қайшылықтағы тарихи өзгерістерді талдау). Жалғыным: http://news.xinhuanet.com/politics/2017-10/29/c_1121872747.htm Қаралған уақыты: 04.11.2017

7.习近平系列重要讲话数据库(Си Цзиньпин маңызды жолдаулары). Жалғыным: http://jhsjk.people.cn/article/29606932 Қаралған уақыты: 06.11.2017

8.中共中央决定给予孙政才开除党籍、开除公职处分(ҚКП Орталық комитеті Сун Жыңсайды партиядан шығарып, қызметінен алуға қарар қабылдады). Жалғыным: http://news.xinhuanet.com/politics/2017 -09/29/c_1121747644.htm Қаралған уақыты: 06.11.201

9.东风16弥补我军火力间隙(Dongfeng 16 армияның күш-қуатын арттырады). Жалғыным: http://mil.huanqiu.com/observation/2017-02/10138150.html Қаралған уақыты: 08.11.2017

10.中国首艘自制航母正式下水(Қытайдың өзі өндірген алғашқы ұшақ кемесі суға түсірілді). Жалғыным: http://www.zaobao.com.sg/znews/greater-china/story20170427-753464 Қаралған уақыты: 08.11.2017

11.2017年中国国防支出预算约1万亿元增长7% (Қытайдың 2017 жылға арналған қорғаныс бюджеті 1,044 триллион юан болып 7%-ға артты). Жалғыным: http://www.mof.gov.cn/zhengwuxinxi/caijingshidian/xinhuanet/201703/t20170307_2547990.html Қаралған уақыты: 08.11.2017

REGIONAL DISTRIBUTION OF WELFARE IN KAZAKHSTAN

KANAT MAKHANOV

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE, JUNIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ, МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

РЕГИОНАЛЬНОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ БЛАГОСОСТОЯНИЯ В КАЗАХСТАНЕ

Significant income disparities between the regions are one of the major problems of Kazakhstan in the context of spatial economics. The issue of interregional disparities is of political relevance since significant public resources are spent to promote regional development in relatively poor regions mainly through transferring excessive resources from wealthier regions. One of the most recent explanations of interregional welfare disparities is provided by the New Economic Geography developed by Paul Krugman (Krugman, 1991a; Krugman, 1991b). Thus, two fundamental factors cause differences between territories in terms of economic development. The first one is the group of natural factors such as natural resources (mineral resources, location, land, etc.). The second one is the group of factors created by human activity such as the agglomeration effect, human capital, institutions, population mobility, infrastructure, innovative activity, etc. The combination of these two groups of factors provides rapid economic development. If to analyze Kazakhstan within the framework of the New Economic Geography, it becomes clear that the country as a whole is well endowed by the first group of factors. The presence and the quality of the second group of factors, however, is not so evident. In particular, Kazakhstan has a low population density (6.64 people/sq.km), weak agglomeration effect (Zubarevich and Safronov, 2011), moderate human capital

Неравенство регионов по уровню доходов населения является одной из основных проблем Казахстана в контексте пространственной экономики. Межрегиональное неравенство доходов является политически актуальным вопросом, поскольку значительные государственные ресурсы расходуются на содействие региональному развитию в относительно бедных регионах в основном за счет передачи значительных ресурсов из более богатых регионов. Одной из широко известных теорий, объясняющих различия в уровнях экономического развития регионов, является Новая экономическая география, разработанная Полом Кругманом (Krugman, 1991a; Krugman, 1991b). Согласно этой теории, две группы фундаментальных факторов способствуют появлению различий между регионами внутри одной страны в плане экономического развития. Первая - это группа природных факторов, таких как природные ресурсы (минеральные ресурсы, местоположение, земля и т.д.). Вторая - это группа факторов, создаваемых человеческой деятельностью, таких как агломерационный эффект, человеческий капитал, институты, мобильность населения, инфраструктура, инновационная деятельность и т.д. Комбинация этих двух групп факторов обеспечивает быстрое экономическое развитие. Если проанализировать ситуацию в Казахстане в рамках Новой экономической географии, станет ясно, что страна в целом хорошо

development rate, low quality of institutions, and low innovative activity. By extrapolating these facts on the vast territory of Kazakhstan and its regions that differ a lot from each other we receive huge interregional differences in the levels of economic development and wellbeing of the regions.

Throughout the recent history of Kazakhstan, the regional approach to economic development was not in the focus of the economic policymaking. During the Soviet period, the central government in Moscow pledged the equalization of socioeconomic conditions across regions, between rural and urban areas, and among more than hundred ethnicities of the USSR as one of its major domestic policy goals (Liebowitz, 1989). After the collapse of the Soviet Union, with the rapid transition to market economy, the regions of Kazakhstan started to diverge in terms of economic development in such manner that the resource-rich industrial regions and the

обеспечена природными ресурсами. Однако присутствие и качество второй группы факторов не столь очевидны. В частности, Казахстан имеет низкую плотность населения (6,64 человека / кв.км), слабый агломерационный эффект (Зубаревич и Сафронов, 2011), медленный темп развития человеческого капитала, низкое качество институтов и низкую инновационную активность. Экстраполируя эти условия на обширную территории Казахстана и его регионы, которые сильно отличаются друг от друга, мы получаем огромные межрегиональные различия в уровнях экономического развития и благополучия населения регионов.

На протяжении всей истории Казахстана региональный подход к экономическому развитию не ставился во главу угла экономической политики. В советское время центральное правительство Москвы придерживалось стратегии выравнивания

regions with larger urban areas began to outpace the rest of the regions creating interregional differences in economic development within the country. These differences became more pronounced during the 2000s when Kazakhstan enjoyed a robust GDP growth largely based on mineral resource exports. The interregional differences in the Gross Regional Product (GRP) per capita are shown in Table 1 below.

Table 1: Regions of Kazakhstan Ranked by GRP Per Capita

Rank	Region	GRP Per Capita in 2016 (tenge)
1	Atyrau	8,653,100
2	Almaty city	6,138,500
3	Astana city	5,273,300
4	Mangystau	3,880,600
5	West Kazakhstan	3,179,800
6	Karaganda	2,682,600
7	Pavlodar	2,606,900
8	Aktobe	2,464,900
9	East Kazakhstan	2,006,000
10	Akmola	1,818,200
11	Kostanay	1,727,000
12	Kyzylorda	1,701,100
13	North Kazakhstan	1,621,000
14	Almaty	1,114,200
15	Zhambyl	1,062,700
16	South Kazakhstan	975,300

Source: Committee on Statistics of Kazakhstan

The main oil-producing regions such as Atyrau, Mangystau, and West Kazakhstan, and the two major urban agglomerations of Almaty and Astana have traditionally been the wealthiest regions with the highest GRP per capita rates, whereas the labor abundant southern regions of South Kazakhstan, Zhambyl and Almaty have been the poorest ones. The difference between the regions is that the GRP per capita in the richest regions is 8.8 times higher than in the poorest ones. The situation is rather consistent with many of the arguments of the New Economic Geography. Exports of resources in the western regions of Kazakhstan and high agglomeration

THE DIFFERENCE BETWEEN THE REGIONS IS THAT THE GRP PER CAPITA IN THE RICHEST REGIONS IS 8.8 TIMES HIGHER THAN IN THE POOREST ONES.

РАЗНИЦА МЕЖДУ РЕГИОНАМИ ЗАКЛЮЧАЕТСЯ В ТОМ, ЧТО ВРП НА ДУШУ НАСЕЛЕНИЯ В САМЫХ БОГАТЫХ РЕГИОНАХ В 8,8 РАЗ ВЫШЕ, ЧЕМ В САМЫХ БЕДНЫХ.

социально-экономических условий между республиками, между сельскими и городскими регионами, между многочисленными этническими группами СССР и реализовывало этот принцип в своей внутренней политике (Liebowitz, 1989). После распада Советского Союза, с быстрым переходом к рыночной экономике, регионы Казахстана стали все более различаться с точки зрения экономического развития таким образом, что богатые ресурсами промышленные районы и регионы с более крупными городскими агломерациями стали опережать остальные регионы, создавая таким образом межрегиональные различия в экономическом развитии внутри страны. Эти различия стали более выраженными в течение 2000-х годов, когда экономика Казахстана устойчиво росла в основном благодаря экспорту минеральных ресурсов. Межрегиональные различия в валовом региональном продукте (ВРП) на душу населения показаны в таблице 1 ниже.

Таблица 1: Регионы Казахстана по уровню ВРП на душу населения

Место	Область	ВРП на душу населения в 2016 году (в тенге)
1	Атырауская	8,653,100
2	г. Алматы	6,138,500
3	г. Астана	5,273,300
4	Мангыстауская	3,880,600
5	Западно-Казахстанская	3,179,800
6	Карагандинская	2,682,600
7	Павлодарская	2,606,900
8	Актюбинская	2,464,900
9	Восточно-Казахстанская	2,006,000
10	Акмолинская	1,818,200
11	Костанайская	1,727,000
12	Кызылординская	1,701,100
13	Северо-Казахстанская	1,621,000
14	Алматинская	1,114,200
15	Жамбылская	1,062,700

effects in the cities of Almaty and Astana, which also possess relatively developed urban infrastructures, create a higher GRP per capita. On the other hand, some factors explaining the interregional differences like, for instance, a higher population density and location along major trade routes are typical for the southern regions. Nevertheless, even the average income regions have the GRP that is much higher than those of the southern regions. This difference, however, is not so pronounced due to the policy of redistribution, which is primarily realized through fiscal mechanisms. However, there are opinions that its effectiveness was proved to be very limited and incapable of providing convergence of the regions of Kazakhstan in terms of per capita income (Zubarevich and Safronov, 2011). Despite this policy, Kazakhstan has one of the highest interregional income differences along with Brazil, the Philippines and South Africa (Novotný, 2007).

16	Южно-Казахстанская	975,300

Источник: Комитет по статистике РК

Основные нефтедобывающие регионы, такие как Атырау, Мангистау и Западный Казахстан, а также две крупные городские агломерации Алматы и Астаны традиционно были самыми богатыми регионами с наиболее высокими показателями ВРП на душу населения, тогда как расположенные на юге Южно-Казахстанская, Жамбылская и Алматинская области, где отмечался избыток рабочей силы, оставались самыми бедными. Разница между регионами заключается в том, что ВРП на душу населения в самых богатых регионах в 8,8 раз выше, чем в самых бедных. Данная ситуация полностью соответствует теории Новой экономической географии. Экспорт ресурсов в западных регионах Казахстана

Figure 1: Interregional Differences in Real GDP Per Capita between 2001-2016

Рисунок 1: Межрегиональные различия в реальном ВВП на душу населения в период с 2001 по 2016 год

Gini Index/ Индекс Джинни

Variance/ Дисперсия

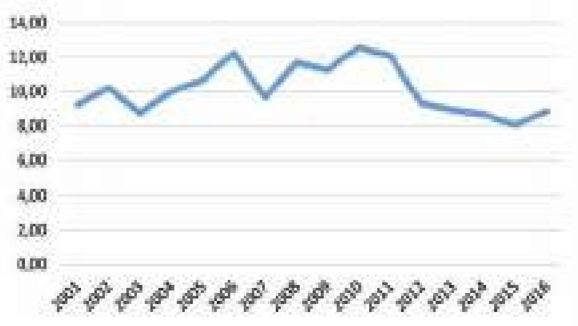

Source: Prepared by the author based on the data from the Committee on Statistics of Kazakhstan

Источник: Подготовлено автором на основе данных Комитета по статистике Казахстана

Figure 1 above shows that, in general, if we take the GRP per capita, the process of discrepancy between the regions was clearly dominant during 2001-2006, which is the period of a rapid economic growth in Kazakhstan. This was followed by the process of convergence between 2007 and 2012 when the adverse effect of the crisis of 2008-2009 persisted. The difference between the richest and the poorest regions was in an ascending trend from 2001 to 2010 and when down afterwards. However, there was no fundamental real GRP change if to compare the beginning and the end of the sample period.

и высокие агломерационные эффекты в городах Алматы и Астане, которые также обладают относительно развитыми городскими инфраструктурами, создают более высокий показатель ВРП на душу населения. С другой стороны, некоторые факторы, объясняющие межрегиональные различия, такие как, например, более высокая плотность населения и местоположение вдоль основных торговых путей, характерны для южных регионов. Тем не менее, даже в регионах со средним доходом ВРП намного выше, чем в южных регионах. В то

Figure 2: Interregional Differences in Real Household Expenditures between 2001-2016

Рисунок 2: Межрегиональные различия в реальных расходах домашних хозяйств в период с 2001 по 2016 год

Gini Index/ Индекс Джинни

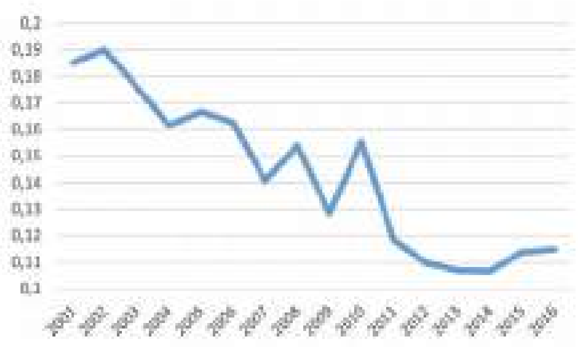

Maximum to Minimum Ratio/ Соотношение максимального к минимальному

Source: Prepared by the author based on the data from the Committee on Statistics of Kazakhstan

Источник: Подготовлено автором на основе данных Комитета по статистике Казахстана

One of the accurate ways of evaluating the welfare is measuring household expenditures. The Figure 2 shows a clear descending pattern of the Gini index for household expenditures as well as for the maximum to minimum ratio throughout the whole period of observation suggesting the persistence of convergence between the regions of Kazakhstan. However, between 2007 and 2010 the process of convergence of household expenditures between the regions of Kazakhstan slowed down.

же время это различие не столь выражено из-за политики перераспределения, которая в основном реализуется с помощью фискальных механизмов. Однако можно предположить, что эффективность такой политики выравнивания весьма ограничена и неспособна обеспечивать конвергенцию регионов Казахстана, измеряемую в доходах на душу населения (Zubarevich and Safronov, 2011). Так, например, несмотря на эту политику, Казахстан имеет высокий показатель межрегиональных

Figure 3: Interregional Differences in Real Consumption Expenditure between 2001-2016

Figure 3: Interregional Differences in Real Consumption Expenditure between 2001-2016

Gini Index/ Индекс Джинни

Maximum to Minimum Ratio/ Соотношение максимального к минимальному

Source: Prepared by the author based on the data from the Committee on Statistics of Kazakhstan

Источник: Подготовлено автором на основе данных Комитета по статистике Казахстана

The Gini index for consumption expenditures measured in per capita terms also presents a clear descending pattern over the course of the sample period. The difference in per capita consumption expenditures also goes

различий в доходах, сравнимый с показателями в Бразилии, на Филиппинах и в Южной Африке (Novotný, 2007).

На рисунке 1 выше показано, что в целом, процесс расхождения ВРП на душу населения

down. It is interesting to note that the descending trend shows large oscillations during 2008-2010 in the interregional per capita consumption rates as well as household expenditures. One of the possible explanations for this might be the effects of the world crisis of 2008-2009, and the regional effects of the governmental anti-crisis package. On the other hand, during the crisis that started in 2014 with the downturn of oil prices we can see a slight rise in the differences in household expenditures and per capita consumption detected by the Gini index.

Although there are quite large real GRP per capita differences between the regions of Kazakhstan, they are smoothed rather well by the redistribution policies. Thus, the difference between the richest and poorest regions in terms of household expenditures is only about 2.2 times. The same difference regarding per capita consumption expenditures is more than twofold, whereas, as indicated above, the difference in the GRP per capita is 8.8 times. It is also important to note that the cities of Almaty and Astana have the highest per capita household expenditures and per capita consumption expenditures, which are far more precise indicators of welfare. The Atyrau region, on the other hand, ranks 11th among all 16 regions in terms of household expenditures and 12th in terms of per capita consumption expenditures, despite having the highest GRP per capita.

ления между регионами возрастал в течение 2001-2006 годов, что соответствует периоду быстрого экономического роста в Казахстане. За этим последовал процесс конвергенции между 2007 и 2012 годами, когда сохранялся неблагоприятный эффект кризиса 2008-2009 годов. Разница между самыми богатыми и беднейшими регионами была в восходящем тренде с 2001 по 2010 год и впоследствии снизилась. Однако,если сравнить начало и конец периода выборки, реального изменения в разнице в ВРП не было

Одним из точных способов оценки благосостояния является измерение расходов домашних хозяйств. На рисунке 2 показана четкая нисходящая картина индекса Джинни для расходов домашних хозяйств, а также максимального и минимального соотношения на протяжении всего периода наблюдения, предполагающего сохранение конвергенции между регионами Казахстана. Однако с 2007 по 2010 год процесс сближения уровней расходов домашних хозяйств между регионами Казахстана замедлился.

Индекс Джинни для потребительских расходов, измеренный в расчете на душу населения, также представляет собой четкую нисходящую картину в течение периода выборки. Разница в расходах на

Figure 4: Interregional Differences in Labor Cost between 2001-2016

Figure 4: Interregional Differences in Labor Cost between 2001-2016

Gini Index/ Индекс Джинни

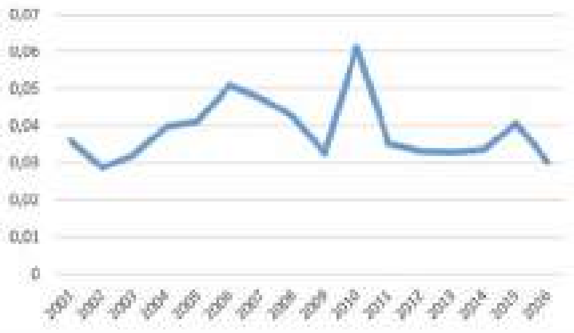

Maximum to Minimum Ratio/ Соотношение максимального к минимальному

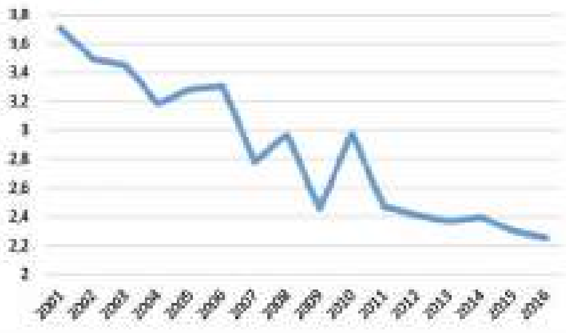

Source: Prepared by the author based on the data from the Committee on Statistics of Kazakhstan

Источник: Подготовлено автором на основе данных Комитета по статистике Казахстана

Another way of measuring welfare is the labor cost, which is a perfect indicator of the wage rate. From Figure 4 we can see that the Gini index for interregional wage differences between the regions did not change dramatically during 2001-2016. However, the average wage difference between the region with the highest wage rate and the one with the lowest wage rate has obviously descended during the period under consideration.

We can see that the effects of the redistributive fiscal policy of the government are very strong. Despite the astonishing 8.8 times in GRP per capita terms between the richest and the poorest regions of the country, the differences in terms of real household expenditures, consumption expenditures and wage rates between the richest and poorest regions are about 2.2 times. However, this rough method of redistribution of the national income through making budget transfers from the rich regions to the poor ones is highly ineffective in promoting regional economic development. The regional policy of the government of Kazakhstan is characterized by dirigisme that reduces the effectiveness of decisions taken (Zubarevich

душу населения также снижается. Интересно отметить, что нисходящий тренд показывает большие колебания в 2008-2010 гг. в межрегиональных показателях потребления на душу населения, а также расходах домашних хозяйств. Одним из возможных объяснений этому может быть воздействие мирового кризиса 2008-2009 годов и региональные последствия правительственного антикризисного пакета. С другой стороны, во время кризиса, начавшегося в 2014 году с понижением цен на нефть, мы наблюдаем небольшой рост разницы в расходах домашних хозяйств и потреблении на душу населения, зафиксированных индексом Джинни.

Несмотря на то, что между регионами Казахстана существуют довольно большие реальные различия ВРП на душу населения, они довольно хорошо сглаживаются политикой перераспределения. Таким образом, разница между самыми богатыми и беднейшими регионами с точки зрения расходов домашних хозяйств составляет лишь около 2,2 раза. Та же разница наблюдается и в расходах на потребление

and Safronov, 2011). One of its shortcomings is that the productive forces and activities with high value added are not transferred throughout the regions and are concentrated in the major urban areas like the cities of Almaty and Astana. For instance, 41.5% of the research staff of the country is concentrated in the city of Almaty, and another 12.8% is in the city of Astana. 26.7% of all operating firms are based in the city of Almaty, and about 14.3% are based in Astana. As a result, the two major cities of the country sustain the large-scale service sectors. Thus, the city of Almaty alone accounts for nearly a quarter of all the services provided in Kazakhstan, and the capital city of Astana consumes another 18% of them, which is a significant share, given that only about 15% of the country's population live in these two major agglomerations. On the other hand, the South Kazakhstan region with 17% of the population accounts for less than 2% of the country's service sector. Hence, the two cities benefit from agglomeration effects. However, the results of the concentration of innovative, entrepreneurial and other economic activities are not transferred to other regions and cities. The major reason is the inefficient regional policy that fails to provide high and low cost population mobility, effective institutions and infrastructure for increasing human capital in the regions. For instance, the elasticity of migration to distance in Kazakhstan is higher than in Russia, the United States, and even China. Firms have little incentives to move to the regions other than Almaty and Astana not only because of their limited market size and skilled labor but also because of a lack of public and social infrastructure, low quality of the available human capital and high transportation costs.

Within the theoretical framework of the New Economic Geography,

ALTHOUGH THERE ARE QUITE LARGE REAL GRP PER CAPITA DIFFERENCES BETWEEN THE REGIONS OF KAZAKHSTAN, THEY ARE SMOOTHED RATHER WELL BY THE REDISTRIBUTION POLICIES.

НЕСМОТРЯ НА ТО, ЧТО МЕЖДУ РЕГИОНАМИ КАЗАХСТАНА СУЩЕСТВУЮТ ДОВОЛЬНО БОЛЬШИЕ РЕАЛЬНЫЕ РАЗЛИЧИЯ ВРП НА ДУШУ НАСЕЛЕНИЯ, ОНИ ДОВОЛЬНО ХОРОШО СГЛАЖИВАЮТСЯ ПОЛИТИКОЙ ПЕРЕРАСПРЕДЕЛЕНИЯ.

на душу населения (чуть более чем в два раза), тогда как разница в ВРП на душу населения составляет 8,8 раза. Важно также отметить, что города Алматы и Астана имеют самый высокий уровень расходов на душу населения, а они как раз являются очень точными показателями благосостояния. С другой стороны, Атырауская область занимает 11-е место среди всех 16 регионов по расходам домашних хозяйств и 12-е место по расходам на душу населения, несмотря на самый высокий показатель ВРП на душу населения.

Другим способом измерения благосостояния является стоимость рабочей силы, которая является идеальным показателем уровня заработной платы. Из рисунка 4 видно, что индекс Джинни для межрегиональных различий в заработной плате между регионами незначительно изменился в течение 2001-2016 годов. Однако средняя разница в заработной плате между регионами с самой высокой ставкой и самой низкой ставкой, очевидно, снизилась в течение рассматриваемого периода.

Мы видим, что эффекты перераспределительной фискальной политики правительства очень сильны. Несмотря на почти 9- кратную разницу в ВРП на душу населения между самыми богатыми и беднейшими регионами страны, различия в показателях реальных расходов домашних хозяйств, потребительских расходах и ставках заработной платы между ними составляют примерно 2,2 раза. Однако этот грубый метод перераспределения национального дохода за счет перевода бюджетных средств из богатых регионов в бедные является крайне неэффективным для регионального экономического развития. Региональная политика

Kazakhstan definitely has favorable natural conditions for economic development such as abundant natural resources, location along major international routes, etc. On the other hand, factors such as a low population density, uneven distribution of mineral resources across the country, and high transportation costs create natural forces of spatial divergence in economic development. However, the fiscal redistributive policy of the government of Kazakhstan, which basically consists in transferring budget revenues from the wealthy regions to the poorer ones, has a rather strong equalizing effect. The measurements indicate that during 2001-2016 the interregional differences in welfare have been decreasing. Interestingly, the periods of the economic crises tend to be characterized by the spikes in the interregional income differences. Thus, the GDP per capita difference of 8.8 times between the poorest and the richest regions is reduced to 2.2 times. However, these redistributive measures are rough and do not stimulate regional economic development. Thus, despite nominal differences reduced through budget transfers, the majority of firms and services provided and more than a half of all research activity remain concentrated in the two major agglomerations. Within the framework of the New Economic Geography, this can be classified as a failure of providing the second group of factors for development such as human capital, institutions, population mobility, infrastructure, innovative activity, etc. Ensuring harmonized regional economic development has political relevance as one could argue that investment in public and social infrastructure might facilitate the regional convergence in Kazakhstan's overall economic development. Moreover, it has been proved in many instances that inequality in the distribution of income within a certain territory reduces its growth (Rupasingha et. al., 2002).

“THE CITIES OF ALMATY AND ASTANA HAVE THE HIGHEST PER CAPITA HOUSEHOLD EXPENDITURES AND PER CAPITA CONSUMPTION EXPENDITURES, WHICH ARE FAR MORE PRECISE INDICATORS OF WELFARE.

РАЗНИЦА МЕЖДУ РЕГИОНАМИ ЗАКЛЮЧАЕТСЯ В ТОМ, ЧТО ВРП НА ДУШУ НАСЕЛЕНИЯ В САМЫХ БОГАТЫХ РЕГИОНАХ В 8,8 РАЗ ВЫШЕ, ЧЕМ В САМЫХ БЕДНЫХ.
www.thetravelsofaflightattendant.files.wordpress.com

правительства Казахстана характеризуется дирижизмом, что снижает эффективность принимаемых решений (Зубаревич и Сафронов, 2011). Одним из его недостатков является то, что производительные силы и деятельность с высокой добавленной стоимостью не передаются по всем регионам и сосредоточены в крупных городских районах, таких как Алматы и Астана. Так, например, 41,5% научных сотрудников страны сосредоточено в городе Алматы, а еще 12,8% - в городе Астане. 26,7% всех действующих фирм базируется в городе Алматы, а около 14,3% - в Астане. В результате два крупных города страны содержат огромные сферы услуг. Таким образом, только в городе Алматы сосредоточены почти четверть всех услуг, оказываемых в Казахстане, а столица Астана обеспечивает 18% этой сферы экономики, что представляет собой огромную диспропорцию, учитывая, что в этих двух крупных агломерациях проживает всего около 15% населения страны. С другой стороны, Южно-Казахстанская область с 17% населения предоставляет менее 2% от сферы услуг всей страны. Очевидно, что в двух основных городах присутствует сильный эффект агломерации, однако результаты концентрации инновационной, предпринимательской и иной экономической деятельности не переносятся в другие регионы и города. Основной причиной является неэффективная региональная политика, которая не обеспечивает высокозатратную и низкозатратную мобильность населения, эффективные институты и инфраструктуру для улучшения человеческого капитала в регионах. Например, эластичность миграции

> **DESPITE NOMINAL DIFFERENCES REDUCED THROUGH BUDGET TRANSFERS, THE MAJORITY OF FIRMS AND SERVICES PROVIDED AND MORE THAN A HALF OF ALL RESEARCH ACTIVITY REMAIN CONCENTRATED IN THE TWO MAJOR AGGLOMERATIONS.**

www.kaztransgas.kz

относительно расстояния в Казахстане выше, чем в России, США и даже Китае. У фирм мало стимулов переезжать в другие регионы, кроме Алматы и Астаны, не только из-за ограниченного размера рынка и квалифицированной рабочей силы, но и из-за отсутствия общественной и социальной инфраструктуры, низкого качества имеющегося человеческого капитала и высоких транспортных издержек.

В соответствии с теорией Новой экономической географии Казахстан определенно имеет благоприятные природные условия для экономического развития, такие как значительные природные ресурсы, расположение вдоль крупных международных маршрутов и т.д. С другой стороны, такие факторы, как низкая плотность населения, неравномерное распределение минеральных ресурсов по всей стране и высокие транспортные издержки создают естественные силы пространственного расхождения в экономическом развитии. Однако фискальная политика перераспределения, которую проводит правительство Казахстана и которая в основном состоит в перераспределении бюджетных доходов из богатых регионов в бедные, имеет довольно сильный выравнивающий эффект. Измерения показывают, что в течение 2001-2016 гг. межрегиональные различия в благосостоянии уменьшались. Интересно, что периоды экономических кризисов, как правило, характеризуются скачками межрегиональных различий в доходах. Таким образом, разница в ВВП на душу населения в 8,8 раза между беднейшими и богатейшими регионами сократилась в 2,2 раза. Однако эти меры перераспределения являются грубыми и не стимулируют региональное экономическое развитие. Несмотря на то, что номинальные различия сократились за счет бюджетных трансфертов, большинство фирм и услуг и более половины всей исследовательской деятельности по-прежнему сосредоточены в двух крупных агломерациях. В рамках Новой экономической географии это можно классифицировать как провал в политике обеспечения второй группы факторов развития, таких как человеческий капитал, институты, мобильность населения, инфраструктура, инновационная деятельность и т.д. Обеспечение устойчивого регионального экономического развития имеет политическую значимость, поскольку известно, что инвестиции в общественную и социальную инфраструктуру способствуют конвергенции регионов в общем экономическом развитии Казахстана. Более того, неравенство в распределении доходов между регионами одной страны снижает общий рост всей экономики (Rupasingha et al., 2002).

НЕСМОТРЯ НА ТО, ЧТО НОМИНАЛЬНЫЕ РАЗЛИЧИЯ СОКРАТИЛИСЬ ЗА СЧЕТ БЮДЖЕТНЫХ ТРАНСФЕРТОВ, БОЛЬШИНСТВО ФИРМ И УСЛУГ И БОЛЕЕ ПОЛОВИНЫ ВСЕЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО-ПРЕЖНЕМУ СОСРЕДОТОЧЕНЫ В ДВУХ КРУПНЫХ АГЛОМЕРАЦИЯХ

References: / Источники:

1. Aldashev, A. and Dietz, B. (2011): "Determinants of internal migration in Kazakhstan", Arbeitsbereich Wirtschaft, Migration und Integration, No. 301, October-2011, pp. 1-19.
2. Rupasingha, A., Goetz, S. J. and Freshwater, D. (2002): "Social and institutional factor as determinants of economic growth: Evidence from the Unites States counties", Papers in Regional Science, vol. 81, No. 2, pp. 139-155.
3. Liebowitz, R. (1989): "Spatial Inequality Under Gorbachev," in Bradshaw, M., ed., The Soviet Union: A New Regional Geography? London, UK: Belhaven Press, 1989, pp. 17-37.
4. Krugman, P.R. (1991a): Geography and Trade. Cambridge: MIT Press.
5. Krugman, P.R. (1991b): "Increasing returns and economic geography", Journal of Political Economy, No. 99, pp. 483-499.
6. Novotný, J. (2007): "On the measurement of regional inequality: does spatial dimension of income inequality matter?", Ann Reg Sci, 2007, No. 41, pp. 563-580.
7. Zubarevich N. V. and Safronov S. G. (2011): "Regional Inequality in Large Post-Soviet Countries", Regional Research of Russia, 2011, Vol. 1, No. 1, pp. 15–26.

RECENT DEVELOPMENTS IN THE CASPIAN ENERGY STRATEGY OF IRAN

LIDIYA PARKHOMCHIK

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ПОСЛЕДНИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В КАСПИЙСКОЙ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ СТРАТЕГИИ ИРАНА

Being an oil export based economy, which focuses on the development of oil and gas bearing areas originating in the Persian Gulf and the Gulf of Oman, Iran pays less attention to the Caspian region, where there is still much work to be done to develop sustainable exploration and production of oil and gas. In fact, the country is a latecomer in conducting exploration activities in the Caspian region. The first offshore hydrocarbon deposit in the Iranian sector of the Caspian Sea was discovered by Khazar Exploration and Production Co. (KEPCO)[1] in 2011. The Sardar-e Jangal field is located at Block 6.2, about 250 kilometers from the coastline of the Mazandaran province, 750 meters below the water surface. According to initial projections of the Iranian Ministry of Petroleum, the field contains total proven reserves of around 50 trillion cubic feet of natural gas (over 1.4 trillion cubic meters), which is ten times more than those of the Shah Deniz gas field, and about 10 billion barrels of oil. In 2012, an oil layer in Sardar-e Jangal field was discovered, namely, the Sardar-e Milli deposit, which is estimated to hold 2 billion barrels of oil with a recovery rate of 25%, or 500 million barrels. According to then Petroleum Minister Rostam Qasemi, the field contains

1 KEPCO is a subdivision of the National Iranian Oil Company (NIOC) founded in 1998. KEPCO is an authority in exploration, development and production of oil and gas in Iran concerning the Caspian Sea and three littoral provinces of Mazandaran, Golestan and Gilan. KEPCO supervises all the contracts signed by local and international companies regarding exploration and development of hydrocarbon reserves in the area.

Будучи ресурсо-ориентированной экономикой, фокусирующийся на развитие нефтегазоносных районов в Персидском и Оманском заливах, Иран уделяет значительно меньше внимания Каспийскому региону, где иранской стороне еще только предстоит наладить полномасштабную разведку и добычу углеводородного сырья. В сравнении с другими странами региона проведение геологоразведочных работ в Каспийском бассейне было начато Ираном со значительным опозданием. Первое месторождение углеводородов на шельфе в иранском секторе Каспийского моря было открыто Каспийской геологоразведочной и производственной компанией (KEPCO)[1] в 2011 году. Месторождение Сардар Джангал, обнаруженное при работах на разведочном Блоке 6.2, расположено примерно в 250 километрах от береговой линии провинции Мазандаран на глубине водной толщи в 750 метров. Согласно первоначальным прогнозам Министерства нефти Ирана, месторождение содержит около 50 трлн. кубических футов природного газа (более 1,4 трлн. кубических метров), что в десять раз больше доказанных запасов газового

1 Основанная в 1998 году, KEPCO является подразделением Национальной иранской нефтяной компании (NIOC). KEPCO осуществляет разведку, разработку и добычу нефти и газа в иранской части Каспийского моря и трех прибрежных провинциях, а именно, Мазандаран, Голестан и Гилян, контролируя реализацию всех контрактов, подписанных местными и международными компаниями в отношении разведки и разработки углеводородных запасов в зоне своей ответственности.

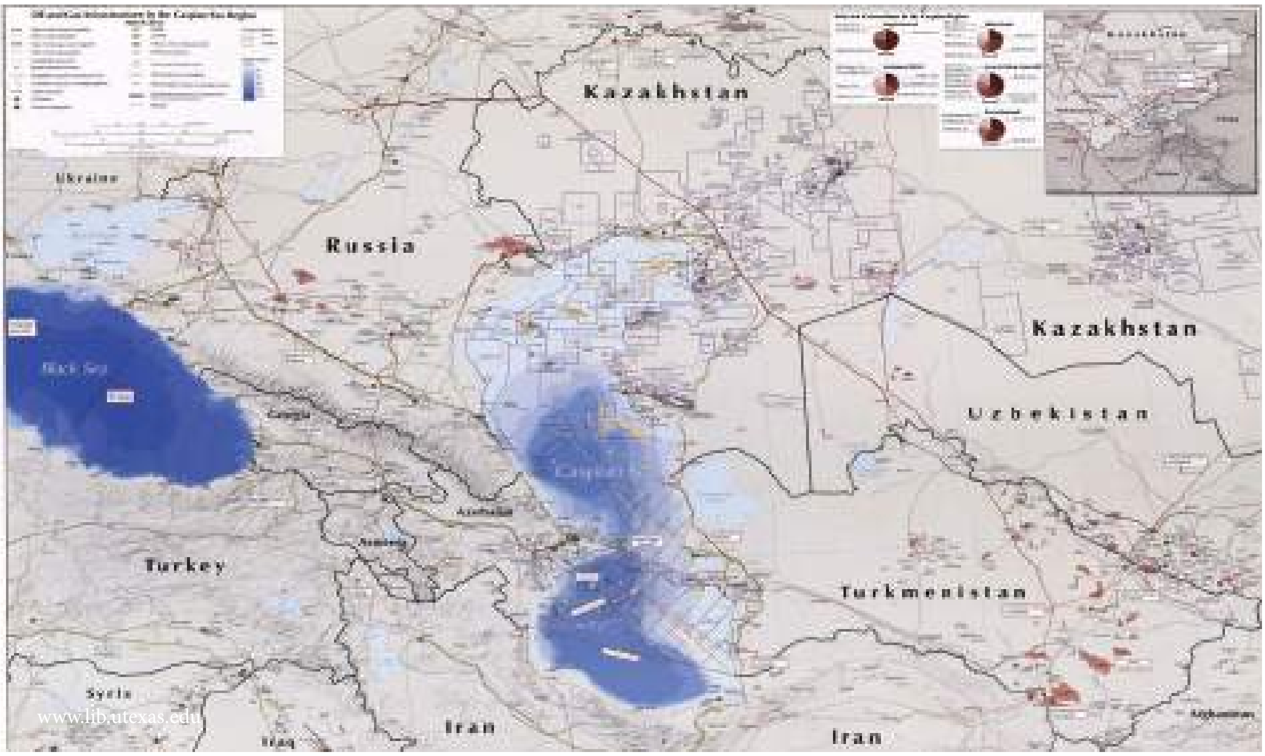

light crude with zero sulphur content (API 39). It is expected that drilling 24 wells in the Sardar-e-Jangal oil field would allow a daily production of 95,000 barrels, while drilling 32 wells would result in 120,000 barrels a day (Iran Petroleum Monthly , 2013).

It is worth noting that in 2001 Tehran took the first steps to ensure the realization of the exploration activities in the Caspian Sea and the adjacent provinces of Mazandaran, Golestan and Gilan following the geological and geophysical studies prepared by the South Caspian Study Group (SCSG)[2]. Right after the well-known military incident with British Petroleum (BP) in the Azerbaijani sector of the Caspian Sea[3] the Iranian Compa-

2 In 1999-2000, Shell, Lasmo and Veba Oil teamed up to establish the SCSG aimed to conduct studies in the Iranian sector of the Caspian Sea. During 22 months the group conducted 10,000 kilometers of 2D seismic operations, reviewed data related to 26 wells drilled in Azerbaijan and Turkmenistan and compared the connection between the formations in the wells drilled in these two countries and Iran. In the end, the study discovered 86 geological structures in the Caspian Sea with 46 of them in better conditions. Eight of them were picked as priority structures for exploration and production studies (Shana, 2014).

3 The survey vessel of BP, which was the exploration operator of the Alborz/Araz-Alov-Sharg block, was moved out from

месторождения Шах-Дениз, и 10 млрд. баррелей нефти. В 2012 году на месторождении были обнаружены нефтяные залежи, впоследствии названные месторождением Сардар Милли, содержащие 2 млрд. баррелей нефти, коэффициент извлечения которых составляет порядка 25% или 500 млн. баррелей. По словам тогдашнего министра нефти Ростама Касеми, месторождение содержит легкую нефть с нулевым содержанием серы (API 39). Согласно прогнозам, бурение 24 скважин на месторождении Сардар Джангал позволит выйти на уровень добычи в 95,000 баррелей нефти в сутки, в то время как бурение 32 скважин повысит данный показатель до 120,000 баррелей нефти в сутки (Iran Petroleum Monthly, 2013).

Стоит отметить, что в 2001 году, основываясь на результатах геолого-геофизических исследований, подготовленных Южно-Каспийской исследовательской группой (SCSG)[2], Тегеран предпринял свои первые

2 В 1999-2000-х годах компании Shell, Lasmo и Veba Oil объединились для создания SCSG, целью которой было проведение геологических исследований в иранском

Figure 1. Iran's Sardar-e Jangal gas and oil field/ **Рисунок 1.** Иранское месторождение газа Сардар Джангал

Source: IranOilGas/ Источник: IranOilGas

ny SADRA started, under the Swiss company GVA's license, to construct a semisubmersible platform designed for drilling at the disputable Alborz block, which the Azerbaijani side calls Araz-Alov-Sharg. However, a month after the First Caspian Summit held in Ashgabat in April 2002, Baku and Tehran officially declared that exploration works at the disputed offshore hydrocarbon fields would be stopped until resolving the border issue. As a result, the platform was used to conduct drilling operations on one of the eight priority structures selected under the SCSG study. The official ceremony of the commissioning of the Alborz platform, which was then renamed as Amir-Kabir, took place in the summer of 2009.

Despite the fact that the Iranian authorities strongly insist that Sardar-e-Jangal is the only indisputable oil and gas field discovered by KEPCO in the Caspian Sea, there is still a possibility that the field might legally belong fully to Azerbaijan, or be subject to shared ownership. Under these circumstances, there

the contract area by the Iranian military motor boat in the summer of 2001.

шаги по реализации программы геологоразведочных работ в Каспийском море и прилегающих провинциях Мазандаран, Голестан и Гилян. Сразу же после получившего широкую огласку военного инцидента с судном British Petroleum (BP)[3] иранская компания SADRA, получив лицензию швейцарской компании GVA, приступила к строительству полупогружной платформы, предназначенной для буровых работ на спорном с Азербайджаном блоке месторождений Алборз (в азербайджанской версии - Араз-Алов-Шарг). Однако, ввиду того, что через месяц после первого Каспийского саммита, проведенного в Ашхабаде в апреле 2002 года, Баку и Тегеран официально заявили, что геологоразведочные работы на спорных морских месторождениях будут прекращены вплоть до разрешения вопроса делимитации водоема, планы относительно платформы подверглись изменению. В результате, было принято решение использовать строящуюся платформу для проведения буровых работ на одной из восьми приоритетных структур, отобранных в рамках исследования SCSG. Летом 2009 года состоялась официальная церемония ввода в эксплуатацию платформы Алборз, которая затем была переименована в Амир-Кабир.

Несмотря на то, что иранские власти решительно настаивают на том, что Сардар Джангал является единственным нефтегазовым месторождением, обнаруженным KEPCO в Каспийском море, принадлежность которого не вызывает сомнений, все еще существует вероятность того, что после завершения процесса разграничения национальных секторов на Каспии место-

секторе Каспийского моря. В течение 22 месяцев группа провела 10,000 погонных километров сейсморазведки 2D, проанализировав данные по 26 скважинам, пробуренным в Азербайджане и Туркменистане и сравнив полученные результаты с данными иранской стороны. В результате исследования было выявлено 86 геологических структур в Каспийском море, 46 из которых были обозначены как перспективные. Восемь из них были выбраны в качестве приоритетных структур для проведения геологоразведочных исследований и последующей добычи (Shana, 2014).

3 Летом 2001 года иранский военный катер вынудил покинуть контрактную территорию блока месторождений Альборз / Араз-Алов-Шарг судно геологической разведки компании BP, которая по соглашению с Азербайджаном являлась оператором данного блока.

are signs that Iran would consider the option of jointly developing disputable Caspian oil and gas fields. For instance, speaking at the meeting with Azerbaijani President Ilham Aliyev held on the sidelines of the Iran-Russia-Azerbaijan summit in Tehran on November 1, 2017, Iranian President Hassan Rouhani stated that Iran was ready to cooperate with Azerbaijan in various industrial sectors including oil and gas swap, and exploration activities in the Caspian Sea region (Shana, 2017). Moreover, on September 28, 2017, at the invitation of Rovnag Abdullayev, head of Azerbaijan's SOCAR, a delegation from KEPCO headed by Mohsen Delaviz, the company's managing director, held talks in Baku on the issue of joint exploration and development of Caspian Sea oil and gas fields. In fact, the parties already signed a memorandum of understanding (MoU) on cooperation in the oil and gas industry in 2016. It is worth mentioning that Iran considers both Azerbaijan and Russia as energy partners in offshore oil exploration in the Caspian basin. For instance, on

IRAN PAYS LESS ATTENTION TO THE CASPIAN REGION, WHERE THERE IS STILL MUCH WORK TO BE DONE TO DEVELOP SUSTAINABLE EXPLORATION AND PRODUCTION OF OIL AND GAS.

ИРАН УДЕЛЯЕТ ЗНАЧИТЕЛЬНО МЕНЬШЕ ВНИМАНИЯ КАСПИЙСКОМУ РЕГИОНУ, ГДЕ ИРАНСКОЙ СТОРОНЕ ЕЩЕ ТОЛЬКО ПРЕДСТОИТ НАЛАДИТЬ ПОЛНОМАСШТАБНУЮ РАЗВЕДКУ И ДОБЫЧУ УГЛЕВОДОРОДНОГО СЫРЬЯ.

рождение может полностью перейти под юрисдикцию Азербайджана или же стать объектом совместной собственности двух стран. Ввиду данных обстоятельств Иран начал проявлять признаки заинтересованности в совместной разработке спорных каспийских нефтегазовых месторождений. Так, к примеру, на встрече с президентом Азербайджана Ильхамом Алиевым, состоявшейся в рамках прошедшего в Тегеране 1 ноября 2017 года саммита Иран-Россия-Азербайджан, президент Ирана Хасан Роухани заявил, что Тегеран готов сотрудничать с Баку в различных отраслях промышленности, включая проведение нефтегазовых свопов и геологоразведочных работ в Каспийском море (Shana, 2017). Кроме того, 28 сентября 2017 года по приглашению главы SOCAR Ровнага Абдуллаева делегация из KEPCO во главе с генеральным директором компании Мохсеном Делависом провела в Баку переговоры по вопросу совместной разведки и разработки нефтегазовых месторождений Кас-

October 3, 2017, the Russian oil company Lukoil signed two preliminary agreements with the NOIC to study the Caspian Sea's oil and gas potential. The agreement for a geological survey in the Caspian Sea coupled with a MoU signed between Lukoil and KEPCO paved the way for Russia's second-largest oil producer to further cement its position in Iran's petroleum market (Financial Tribune, 2017). Thus, it would be the first time for Iran and Russia to cooperate over an energy-related project in the Caspian Sea. However, while recognizing the significance of energy talks between Iran and other littoral states, it is important to note that recently signed agreements main-

пийского моря. Следует отметить, что в 2016 году стороны уже подписали меморандум о взаимопонимании о сотрудничестве в нефтегазовой отрасли. В качестве потенциального партнера по разведке морских залежей нефти в Каспийском бассейне, помимо Азербайджана, Иран также рассматривает и Россию. Так, к примеру, 3 октября 2017 года российская нефтяная компания ЛУКОЙЛ подписала два предварительных соглашения с Национальной иранской нефтяной компанией (NIOC), предполагающих совместное изучение нефтегазового потенциала Каспийского моря. Соглашение о проведении

ly demonstrate Iran's desire, not full readiness, to launch energy cooperation in the Caspian Sea in the near future. It is obvious that Tehran has not yet made a groundbreaking move that could contribute to joint exploration activities in the region.

Since Iran's capacity for further development of Caspian Sea resources is rather limited, in 2015, KEPCO introduced four energy projects in the Caspian basin to potential investors, namely, Blocks 24, 26 and 29[4], as well as the Sardar-e Jangal oil field, under Iran's new model of oil contracts known as an integrated petroleum contract (IPC). In the following two years, Norway's Offshore Resource Group (ORG) signed a MoU with KEPCO to study the development of all four projects. Thus, Iran managed to find an international energy company possessing special equipment and experience to extract oil and gas from deep waters.

It could be concluded that despite the fact that the groundwork has been laid by Tehran for the IPC-based development of the Sardar-e Jangal oilfield, the commercial production of oil and gas there is still a matter of the distant future. It appears that a key goal of Iran's energy strategy in the region is mainly to conduct exploration activities. Given that Iran lacks cost-efficient technologies of deep water drilling, extraction of oil and gas from the Caspian deposits is on the agenda, but in the long-run perspective. However, it is no doubt that the development of the Sardar-e Jangal and Sardar-e Milli fields could open a new chapter in hydrocarbon production in the Caspian Sea.

4 Block 24 and 29 are located 130-135 kilometers to the north from the Nowshahr port at a depth of 600-800 meters, while Block 26 is situated 100 kilometers to the north-east from the Anzali port at a depth of 850-900 meters.

THERE IS STILL A POSSIBILITY THAT THE SARDAR-E-JANGAL FIELD MIGHT LEGALLY BELONG FULLY TO AZERBAIJAN, OR BE SUBJECT TO SHARED OWNERSHIP.

СУЩЕСТВУЕТ ВЕРОЯТНОСТЬ ТОГО, ЧТО ПОСЛЕ ЗАВЕРШЕНИЯ ПРОЦЕССА РАЗГРАНИЧЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СЕКТОРОВ НА КАСПИИ МЕСТОРОЖДЕНИЕ САРДАР ДЖАНГАЛ МОЖЕТ ПОЛНОСТЬЮ ПЕРЕЙТИ ПОД ЮРИСДИКЦИЮ АЗЕРБАЙДЖАНА ИЛИ ЖЕ СТАТЬ ОБЪЕКТОМ СОВМЕСТНОЙ СОБСТВЕННОСТИ ДВУХ СТРАН.

геологоразведочных работ на Каспии в сочетании с меморандумом о взаимопонимании, подписанным между ЛУКОЙЛ и KEPCO, открыло возможность для второго по величине производителя нефти в России еще больше укрепить свои позиции на нефтегазовом рынке Ирана (Financial Tribune, 2017). Таким образом, в ближайшем будущем у Ирана и России может появиться первый опыт сотрудничества в рамках совместного энергетического проекта в Каспийском море. Однако, признавая важность проводимых Ираном переговоров с прибрежными государствами, следует подчеркнуть, что недавно подписанные соглашения преимущественно демонстрируют намерение, а не полную готовность Тегерана начать полномасштабное энергетическое сотрудничество в Каспийском море. Очевидно, что Тегеран еще не готов кардинально изменить свой подход к вопросу проведения совместной разведки и разработки каспийских месторождений.

Поскольку потенциал Ирана по дальнейшему освоению ресурсов Каспийского моря весьма ограничен, в 2015 году KEPCO выставила на аукцион четыре блока для проведения геологоразведочных работ в Каспийском море, а именно Блоки 24, 26 и 29[4], а также месторождение Сардар Джангал, рассчитывая подписать с потенциальными инвесторами контракты в соответствии с новой моделью нефтяных контрактов Ирана (IPC). По прошествии двух лет, KEPCO и норвежская компания ORG подписали меморандум о взаимопонимании в области геологической разведки на всех четырех структурах. Таким образом,

4 Блоки 24 и 29 расположены в 130-135 километрах к северу от порта Ноушахр на глубине 600-800 метров, а Блок 26 расположен в 100 километрах к северо-востоку от порта Энзели на глубине 850-900 метров.

Ирану удалось найти международную энергетическую компанию, обладающую технологической базой и опытом глубоководной добычи нефти и газа.

В заключение следует отметить, что в настоящее время Тегеран завершает формирование условий, благоприятных для подписания контракта на разработку месторождения Сардар Джангал по формату IPC. Однако, при этом запуск коммерческой добычи нефти и газа на месторождении все еще остается вопросом отдаленного будущего. Можно заключить, что на данном этапе приоритетной целью энергетической стратегии Ирана в регионе является преимущественно проведение геологоразведочных и исследовательских работ. Учитывая, что у Ирана отсутствуют технологии глубоководного бурения, до-

быча нефти и газа на каспийских месторождениях остается задачей на долгосрочную перспективу. Тем не менее, не подлежит сомнению тот факт, что разработка месторождений Сардар Джангал и Сардар Милли откроет новую главу в истории добычи углеводородов на Каспийском море.

RECENTLY SIGNED AGREEMENTS MAINLY DEMONSTRATE IRAN'S DESIRE, NOT FULL READINESS, TO LAUNCH ENERGY COOPERATION IN THE CASPIAN SEA IN THE NEAR FUTURE.

НЕДАВНО ПОДПИСАННЫЕ СОГЛАШЕНИЯ ПРЕИМУЩЕСТВЕННО ДЕМОНСТРИРУЮТ НАМЕРЕНИЕ, А НЕ ПОЛНУЮ ГОТОВНОСТЬ ТЕГЕРАНА НАЧАТЬ ПОЛНОМАСШТАБНОЕ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В КАСПИЙСКОМ МОРЕ.

References:/ Источники:

1. *CaspianEnergy. (2015). The field is slipping through the fingers - why SOCAR and Ministry of Foreign Affairs taking no action? Retrieved from http://caspianenergy.net/en/investor-en/29126-the-field-is-slipping-through-the-fingers-why-socar-and-ministry-of-foreign-affairs-taking-no-action Accessed on: 01.11.2017*
2. *Financial Tribune. (2017). Lukoil to Help Iran Tap Caspian Sea Fossil Fuels. Retrieved from https://financialtribune.com/articles/energy/73580/lukoil-to-help-iran-tap-caspian-sea-fossil-fuels Accessed on: 07.11.2017*
3. *Frappi, C., & Garibov, A. (2014). The Caspian Sea Chessboard: Geo-Political, Geo-Strategic And Geo-Economic Analysis. Milan: EGEA spa.*
4. *Iran Petroleum Monthly. (2013, January). Sardar-e-Jangal Oil Field Belongs to Iran. Iran Petroleum Monthly (9), pp. 6-7.*
5. *Israfilbayova, S. (2017). SOCAR, KEPCO prepare joint energy projects in Caspian Sea. Retrieved from https://www.azernews.az/oil_and_gas/119662.html Accessed on: 06.11.2017*
6. *Kalehsar, O. S. (2017). Iran's joint fields offer development, partnership opportunities. Oil&Gas Journal, 115, 38-42.*
7. *KEPCO. (2017). The Visit of Sardar-e- Jangal Oil Field by Petroleum Minister. Retrieved from http://en.kepco.ir/index.aspx?fkeyid=&siteid=2&pageid=187&newsview=1045 Accessed on: 05.11.2017*
8. *Khatinoglu, D. (2013). Iran's mysterious oil&gas field in Caspian Sea after two years. Retrieved from https://en.trend.az/iran/2183373.html Accessed on: 08.11.2017*
9. *Offshore. (2014). Iran upbeat on latest deepwater well in Caspian Sea. Retrieved from http://www.offshore-mag.com/articles/2014/04/iran-upbeat-on-latest-deepwater-well-in-caspian-sea.html Accessed on: 10.11.2017*
10. *Shana. (2014). KEPCO on Way to Prosperity. Retrieved from http://www.shana.ir/en/newsagency/226147/KEPCO-on-Way-to-Prosperity Accessed on: 06.11.2017*
11. *Shana. (2017). Tehran Braces for Coop. with Baku in Caspian Oil Exploration. Retrieved from http://www.shana.ir/en/newsagency/279435/Tehran-Braces-for-Coop-with-Baku-in-Caspian-Oil-Exploration Accessed on: 10.11.2017*

PRESIDENT PUTIN APPOINTS A NEW SPECIAL ENVOY FOR COOPERATION WITH THE CASPIAN COUNTRIES

LIDIYA PARKHOMCHIK

On October 19, 2017, Russian President Vladimir Putin appointed former Head of Dagestan Ramazan Abdulatipov his special envoy for humanitarian and economic cooperation with the Caspian states. The 71-year-old Ramazan Abdulatipov led Dagestan from January 2013 to October 2017 before being replaced by the 68-year-old Vladimir Vasiliev, deputy chairman of the State Duma and head of the "United Russia" parliamentary group. It was widely expected that Abdulatipov would be given a federal-level post as recompense for his resignation. At the same time, the presidential decree has not only granted a new authority to Ramazan Abdulatipov, but also appeared to give new momentum to the implementation of Russia's Caspian strategy.

> **RUSSIAN PRESIDENT VLADIMIR PUTIN APPOINTED FORMER HEAD OF DAGESTAN RAMAZAN ABDULATIPOV HIS SPECIAL ENVOY FOR HUMANITARIAN AND ECONOMIC CO-OPERATION WITH THE CASPIAN STATES.**

In fact, the position of the Russian President's special envoy for the Caspian region was first introduced in 2000, and Deputy Foreign Minister Viktor Kaluzhniy was the first official to be appointed to this post on May 31, 2000. Kaluzhniy held that position until he was appointed the Russian ambassador to Latvia in July 2004, and for the next four and a half years there were no new appointments related to the Caspian region in the Russian government. This situation can be explained by the fact that during the First Caspian Summit held in Ashgabat in April 2002 the parties were unable to agree on core issues essential for reaching an agreement on the

Caspian Sea legal regime.

However, the Second Caspian Summit held in Tehran in October 2007 triggered some positive developments in the Caspian talks, such as the signing by the Caspian Five presidents of the declaration that widened the Caspian agenda by including economic, energy and security issues. As a result, immediately after the conclusion of the high-ranking meeting, on October 18, 2007, Vladimir Putin appointed Ambassador-at-large Alexander Golovin as the head of the Russian delegation at the multilateral talks on the Caspian Sea delimitation. This decision showed the intention of Moscow to deepen the Caspian dialogue through injecting new lifeblood into the negotiations.

"THIS IS THE FIRST TIME RUSSIA HAS TWO SPECIAL ENVOYS FOR THE CASPIAN SEA REGION, WHICH MAKES IT NECESSARY TO CLEARLY IDENTIFY THE ROLES AND RESPONSIBILITIES OF BRATCHIKOV AND ABDULATIPOV IN ORDER TO PREVENT THE DUPLICATION OF FUNCTIONS."

In fact, after the August 2008 Russian-Georgian conflict, Alexander Golovin was given additional authorities by being appointed on January 25, 2009 as the special envoy of the Russian President for delimitation and demarcation issues. He was relieved of his responsibilities on February 20, 2012 when he became the Russian ambassador to Switzerland. On August 25, 2012, both positions held by Golovin were occupied by Ambassador-at-large Igor Bratchikov who is still in charge.

Thus, after Ramazan Abdulatipov's appointment, for the first time Russia appears to have two special envoys responsible for the Caspian Sea region, which makes it necessary to clearly identify the roles and responsibilities of Bratchikov and Abdulatipov in order to prevent the duplication of functions.

UZBEKISTAN AND TURKEY FORGE CLOSER RELATIONS

DAUREN ABEN

On October 25-26, 2017, President of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev visited Turkey at the invitation of his Turkish counterpart Recep Tayyip Erdogan. It was the first state visit by an Uzbek president to Turkey in 18 years since the 1999 visit of late Uzbek leader Islam Karimov, and its historic significance was emphasized by President Erdogan who called it "highly significant and meaningful". During their bilateral meeting, the presidents discussed a wide range

of political, economic and humanitarian issues of mutual interest and adopted a joint statement elevating the partnership between the two countries to the strategic level. As a result of the high-level negotiations, the parties also signed a package of more than 20 documents promoting cooperation in the spheres of trade, investment, industry, banking and finance, tourism, cargo transportation, defense, healthcare, education, culture, and others. As part of his stay in Turkey, President Mirziyoyev also visited the Grand National Assembly of Turkey and met with its speaker Ismail Kahraman.

Turkey was the first country to officially recognize the independence of Uzbekistan following the collapse of the Soviet Union in December 1991, and relations between Tashkent and Ankara developed quite positively in the first half of the 1990s. However, bilateral relations soared in the mid-1990s after Karimov's crackdown on the Uzbek political and religious opposition and Turkey's refusal to extradite its leaders, which led to the suspension of the visa-free travel and higher education exchange programs between the two countries. The February 1999 terrorist attacks in Tashkent that Karimov blamed on Islamists supported from Turkey led to the closure of all Uzbek-Turkish schools and the eviction of some Turkish businesses. The relations have further exacerbated after Turkey voted for the UN resolution condemning the Uzbek authorities for the brutal suppression of the 2005 Andijan protest. Another wave of anti-Turkish moves in Uzbekistan came in 2011-2012 when the Uzbek authorities deported some Turkish investors from the country and seized their assets.

The sudden death of Islam Karimov in September 2016 and Mirziyoyev's subsequent rise to power led to the thaw in the Uzbek-Turkish relations with Erdogan visiting Uzbekistan in November 2016 and the Uzbek government taking some steps to compensate Turkish companies for their previous losses. The Turkish-Uzbek business forum held as part of Mirziyoyev's visit provided officials and entrepreneurs from the two countries with an opportunity to discuss regulatory issues, cooperative projects and mutual investment opportunities. As a result, the parties signed more than 30 contracts worth $3.5 billion in a wide array of sectors, including energy, road infrastructure, textiles, electronics, construction, agriculture, communications, logistics, healthcare, and tourism.

“THE TURKISH-UZBEK RELATIONS HAVE SO FAR BEEN THE WEAKEST AMONG ANKARA'S BILATERAL TIES WITH THE POST-SOVIET TURKIC CENTRAL ASIAN STATES, AND MIRZIYOYEV'S VISIT IS EXPECTED TO GIVE A NEW IMPETUS TO THE DEVELOPMENT OF COOPERATION BETWEEN THE WORLD'S TWO LARGEST TURKIC STATES.”

In the first nine months of 2017, bilateral trade has grown by 29% year on year, and both governments aim to increase annual mutual trade turnover from $1.2 billion in 2016 to $3-4 billion in the coming years through creating favorable conditions for Uzbek and Turkish business circles. Indeed, economic reforms initiated by President Mirziyoyev, including the liberalization of the currency regime, as well as the recent simplification of visa procedures for Turkish citizens, should facilitate the development of mutually beneficial cooperation. According to Mirziyoyev, Uzbekistan plans to reinstitute the visa-free regime in the near future, while Erdogan announced that Turkish Airlines would launch a regular service between Istanbul and Samarkand starting March 2018. Another sign of growing partnership is a memorandum of understanding signed between the Turkish company Nurol Makina and the Uzbek firm UzAuto to jointly manufacture 1,000 four-wheel drive tactical

armored vehicles called "Dragon" in Uzbekistan.

The Turkish-Uzbek relations have so far been the weakest among Ankara's bilateral ties with the post-Soviet Turkic Central Asian states, and Mirziyoyev's visit is expected to give a new impetus to the development of cooperation between the world's two largest Turkic states. As there are many unused economic opportunities and shared security interests, the rapprochement between Ankara and Tashkent, if successful, will have a large-scale impact on the regional situation in Central Asia.

IT WAS THE FIRST STATE VISIT BY AN UZBEK PRESIDENT TO TURKEY IN 18 YEARS SINCE THE 1999 VISIT OF LATE UZBEK LEADER ISLAM KARIMOV, AND ITS HISTORIC SIGNIFICANCE WAS EMPHASIZED BY PRESIDENT ERDOGAN WHO CALLED IT "HIGHLY SIGNIFICANT AND MEANINGFUL".

OECD CALLS FOR STRUCTURAL REFORMS IN KAZAKHSTAN

KANAT MAKHANOV

The Eurasian Week of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) titled “Open Markets for Joint Prosperity” took place in Almaty on October 23-25, 2017. Many high-level officials from the OECD and partner countries in the Eurasian region participated in the forum along with OECD Secretary-General Angel Gurria and Prime Minister of Kazakhstan Bakytzhan Sagintayev. The Eurasia Week is one of the key OECD events that is held under the framework of its Eurasia Competitiveness Program launched in 2008. 13 countries of Eastern Europe, South Caucasus and Central Asia, which are Afghanistan, Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Mongolia, Moldova, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine, and Uzbekistan, participate in the program.

> **THE EURASIAN WEEK WAS FOR THE FIRST TIME HELD OUTSIDE THE ORGANIZATION’S HEADQUARTERS IN PARIS, AND THE CHOICE OF ALMATY AS THE VENUE SHOWS THE INCREASINGLY DYNAMIC INVOLVEMENT OF KAZAKHSTAN IN THE ORGANIZATION.**

During the ministerial panel, Minister of National Economy Timur Suleimenov pointed out that the dependence of the Kazakhstani economy on raw materials remained to be the key economic challenge. According to Suleimenov, in 2009, they accounted for 19.7% of Kazakhstan’s GDP, and after years of the diversification policy, this figure went down to 12.7% in 2015. The minister added that Kazakhstan is negatively affected by geography and climate, and that to overcome resulting high transportation costs Kazakhstan should invest more into infrastructure.

Prime Minister of Kazakhstan Bakytzhan Sagintayev mentioned that Kazakhstan had recently started its

economic recovery. Thus, the GDP of Kazakhstan has shown a 4.3% real growth during the first three quarters of 2017. Moreover, in 2017, Kazakhstan ranked 35th in the World Bank's Doing Business ranking list. He also mentioned that Kazakhstan would continue pursuing its goal of entering the list of the world's 30 most developed countries by 2050.

OECD Secretary-General Angel Gurria noted that the Eurasian countries were still far from reaching the rates of economic growth that were ten years ago. At that time, the average GDP growth of the Eurasian countries was around 8% and today it is at 3.3% only. Hence, the regional countries need to speed up their economic growth up to at least 4-5% annually in order to stay above the world average growth rate. He also mentioned that openness of trade and investments was not a goal in itself but rather a means of achieving greater prosperity, innovation and diversity.

It is worth mentioning that the Eurasian Week was for the first time held outside the organization's headquarters in Paris, and the choice of Almaty as the venue shows the increasingly dynamic involvement of Kazakhstan in the organization. In 2015, Kazakhstan became one of the first three countries to implement the OECD Country Program. Since then, however, little success has been achieved in implementing the OECD policy recommendations. The policy of economic diversification has not been quite successful since 2015, and, despite the statements of the Minister of National Economy, in 2016 the share of the extractive sector in the GDP increased from 12.7% to 12.9%, while during the first half of 2017 it even reached 15.0%. The current GDP growth of 4.3% is still below the projected world average for emerging economies (4.6%). Moreover, during 2015-2016 the real GDP of Kazakhstan grew at 1.2% and 1.0%, respectively, which is below the world average (2.7% and 2,4%) and the growth rate for the OECD countries (2.6% and 2.7%). It can be noticed that in pursuing the OECD country program agenda Kazakhstan relies more on quantitative targets leaving aside qualitative changes. As a result, Kazakhstan has not succeeded, so far, in implementing structural reforms such as increasing the quality of public institutions, promoting regional development, balancing the share of the public and private sectors, transition to the green economy etc. Regrettably, little attention was paid to these and other important issues during the OECD Eurasian Week held in Almaty.

"IT CAN BE NOTICED THAT IN PURSUING THE OECD COUNTRY PROGRAM AGENDA KAZAKHSTAN RELIES MORE ON QUANTITATIVE TARGETS LEAVING ASIDE QUALITATIVE CHANGES."

OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

KAZAKİSTAN'DA LATİN ALFABESİNE GEÇİŞTE RESMİ KARAR ALINDI

OMİRBEK HANAYİ

26 Ekim 2017 tarihinde, Kazakistan'ın Kiril alfabesinden Latin alfabesine geçişiyle ilgili kararname imzalandı. Söz konusu 569 sayılı Kararname'de Kazakistan hükümetine alfabe değişimine yönelik özel bir komisyon kurma talimatı verilerek, Latin alfabesine geçişin 2025 yılına kadar kademeli olarak sağlanacağı belirtildi. Kazakistan Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan resmi açıklamaya göre, Kararname'de onaylanan yeni Kazak alfabesi Latin alfabesi temelinde hazırlanmış olup 32 harften oluşmaktadır. Kazakistan'da 2018 yılından itibaren ders kitaplarının söz konusu yeni Kazak alfabesiyle basılması ve 2025 yılına kadar tüm kitap, süreli yayın ve resmi belgelerin Latin alfabesiyle yayınlanması planlanmaktadır.

> **26 EKİM 2017 TARİHİNDE, KAZAKİSTAN'IN KİRİL ALFABESİNDEN LATİN ALFABESİNE GEÇİŞİYLE İLGİLİ KARARNAMEYİ İMZALADI.**

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev 15 Aralık 2012 tarihinde Kazakistan'ın 2025 yılında Latin alfabesine geçeceğini belirtmiş ve Nisan 2017'de yayınlanan "Geleceğe Doğru: Manevi Canlanma" adlı makalesinde ise Kazakistan'da resmi olarak 2017 sonuna kadar Kazak Kiril alfabesinin Latin alfabesine geçiş grafiğinin hazırlanacağını açıklamıştır.

Cumhurbaşkanı'nın açıklamasından sonra, hükümet yetkilileri akademisyenler ve toplum temsilcileriyle çeşitli görüşmeler yaparak Latin alfabesi esasında yeni Kazak alfabesini hazırlama çalışmalarına başlamıştır. Hükümet tarafından Latin alfabesine geçmesiyle ilgili düzenlenen bir dizi toplantıdan sonra, 11 Eylül 2017 tarihinde Kazakistan Parlamentosu'nda hazırlanan Latin alfabesi taslakları tanıtılmıştır.

Kazakistan'ın Latin alfabesine geçişi

konusunun gündeme gelmesinden bu yana kısa sürede Latin alfabesine geçişle ilgili resmi kararnamenin imzalanması, Kazakistan açısından çok önemli tarihi bir olay sayılabilir. Çünkü Kazakistan son yüzyıl içerisinde üçüncü kez alfabesini değiştirme kararı almıştır. Orta Asya'daki diğer Türk ülkeleri gibi 1929'a kadar Arap alfabesini kullanan Kazakistan, 1929 yılında Sovyet yönetiminin kararıyla Arap alfabesinden Latin alfabesine geçmiş ve 1940 yılında ise Kiril alfabesine geçmiştir. Kazakistan'da 1991 yılından itibaren Kazakça birinci resmi dil, Rusça ise köprü dili olarak kabul edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, Kazakistan'da Latin alfabesine geçişle ilgili resmi kararnamenin imzalanması, onaylanan yeni alfabeye yönelik bazı tartışmalara yol açmasına rağmen, Kazak dilinin geleceği açısından oldukça önemlidir.

> **KAZAKİSTAN'DA LATİN ALFABESİNE GEÇİŞLE İLGİLİ RESMİ KARARNAMENİN İMZALANMASI, ONAYLANAN YENİ ALFABEYE YÖNELİK BAZI TARTIŞMALARA YOL AÇMASINA RAĞMEN, KAZAK DİLİNİN GELECEĞİ AÇISINDAN OLDUKÇA ÖNEMLİDİR.**

№	Жазылуы	Дыбысталуы	№	Жазылуы	Дыбысталуы
1	A a	[а]	17	N' n'	[ң], [нг]
2	A' a'	[ә]	18	O o	[о]
3	B b	[б]	19	O' o'	[ө]
4	D d	[д]	20	P p	[п]
5	E e	[е]	21	Q q	[қ]
6	F f	[ф]	22	R r	[р]
7	G g	[г]	23	S s	[с]
8	G' g'	[ғ]	24	S' s'	[ш]
9	H h	[х], [һ]	25	C' c'	[ч]
10	I i	[і]	26	T t	[т]
11	I' i'	[и], [й]	27	U u	[ұ]
12	J j	[ж]	28	U' u'	[ү]
13	K k	[к]	29	V v	[в]
14	L l	[л]	30	Y y	[ы]
15	M m	[м]	31	Y' y'	[у]
16	N n	[н]	32	Z z	[з]

DEPOSITS IN TENGE GREW BY 9.29% IN SEPTEMBER 2017

DANIYAR NURBAYEV

According to the National Bank of Kazakhstan (NBK), in September 2017, deposits in tenge grew by 9.29% – from 8.76 trillion tenge in the end of August to 9.58 trillion tenge. It is worth mentioning that in August tenge deposits decreased by 3.38% – from 9.07 trillion tenge in the end of July. It is also reported that since the beginning of the year deposits in the national currency grew by 16.29%. At the same time, deposits in foreign currencies rose by 2.53% – from 8.88 trillion tenge in August to 9.11 trillion tenge in September, while the growth of such deposits in the first eight months was negative (-8.52%). Overall, the share of deposits in the national currency reached 51.25% of their total amount of 18.69 trillion tenge.

Deposits in tenge increased in September mainly because of the several verbal interventions of NBK Governor Daniyar Akishev from the end of August to the end of September, in which he said that external and internal fundamental financial economic factors were positive and that the national currency would quite probably appreciate until the end of the year. Thus, in expectation of the possible appreciation of tenge, the population started converting their foreign-currency savings into tenge.

> **SINCE THE BEGINNING OF THE YEAR DEPOSITS IN THE NATIONAL CURRENCY GREW BY 16.29%.**

Meanwhile, one of the reasons for the decline of tenge deposits in August was a speculative sentiment at the currency exchange market. At that time, the population expected the depreciation of tenge. According to the NBK Governor, negative publications on the future of tenge by some experts in social media caused the depreciation of tenge in August. As a result, many people influenced by these publications and expecting a further appreciation of the U.S. dollar converted their tenge deposits to foreign currencies in August, which

led to the decline of deposits in the national currenct, while U.S. dollar deposits rose by 3.72%.

Another reason for the decline of tenge deposits was the tax-paying period. Annually, until 25 August corporate income taxes for the first half of the year should be paid. Considering the fact that taxes in the country are paid in tenge it becomes clear why the banking sector experienced the decline in deposits in the national currency. Business used their tenge savings to pay out their income taxes. In fact, the decline of deposits in the national currency in August is an annual phenomenon.

> ONE OF THE REASONS FOR THE DECLINE OF DEPOSITS IN TENGE IN AUGUST WAS A SPECULATIVE SENTIMENT AT THE CURRENCY EXCHANGE MARKET.

In conclusion, we can expect that deposits in tenge will grow further until the end of 2017. The main reason is possible further appreciation of tenge. Mr. Akishev noted that until the end of the year the NBK would sell $1 billion from the National Fund at the exchange market because the government needs to transfer this amount in tenge to the state budget.

www. wikimedia.org

THE DIPLOMATIC ROW BETWEEN KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN AWAITS A SOLUTION

www.eurasiancommission.org

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On October 25, 2017, the prime ministers of the Eurasian Economic Union (EEU) member states gathered in Yerevan for a session of the Eurasian Intergovernmental Council. The regular meeting of the heads of the EEU governments came at a time of tensions at the Kazakh-Kyrgyz border. The decision by the Kazakh authorities on October 10, 2017 to tighten border control led to long lines of people, cars and trucks loaded with goods near several checkpoints. Although the situation has slightly improved following the visit of Kyrgyz Prime Minister Sapar Isakov to Astana on October 18, 2017, where an agreement was reached to simplify the transit for people, crossing the border remains problematic for trucks, as they continue standing idle on the Kyrgyz side of the border. It was expected that the situation would be finally resolved during the negotiations between the prime ministers of the countries concerned at the sidelines of the EEU session. However, a roadmap consisting of 43 points to outline the ways of resolving the standoff was not adopted at the end of their meeting.

> **IT WAS EXPECTED THAT THE SITUATION WOULD BE FINALLY RESOLVED DURING THE NEGOTIATIONS BETWEEN THE PRIME MINISTERS OF THE COUNTRIES CONCERNED AT THE SIDELINES OF THE EEU SESSION.**

Commenting on the situation at the border during the EEU summit, Prime Minister of Kazakhstan Bakhytzhan Sagyntayev said that the decision to enhance border control had been introduced to tackle the smuggling of Chinese goods through the Kyrgyz territory. According to Sagyntayev, the official data of the Chinese and Kyrgyz custom services on trade turnover contain large discrepancies equaling $3.3 billion, thus bringing sig-

nificant losses for the EEU members in the form of uncollected custom duties. Observers, however, believe that the root of the problem lies in the harsh statements made by outgoing Kyrgyz President Almazbek Atambayev against the leadership of Kazakhstan at the conclusion of the election campaign in Kyrgyzstan. On several occasions Atambayev criticized the political system of the neighboring country and accused Astana in interfering in the election process. Therefore, as Kyrgyzstan's main routes to the outside world run through Kazakhstan, some believe that the tightening of security checks at the Kazakh-Kyrgyz border is a response to Atambayev's election rhetoric.

This whole situation contradicts the logic of the EEU, to which both nations are members, as it is supposed to promote the free movement of goods, services, capital and labor. Ahead of the high level meeting in Yerevan, Bishkek sent a complaint to the World Trade Organization and notified the Eurasian Economic Commission on trade restrictions imposed by Kazakhstan. Moreover, the Kyrgyz government officially informed Kazakhstan on rejecting the $100 million aid package that Astana was supposed to allocate to help Kyrgyzstan in building infrastructure necessary to comply with the EEU trade standards. There is a hope that the situation might be resolved after December 1, 2017 when President Atambayev steps down and President-elect Sooronbai Jeenbekov assumes office. Some experts are calling him to make his first foreign visit to Kazakhstan in order to try to resolve this issue at the highest level as the negotiations at the governmental level has reached an impasse.

“SOME EXPERTS ARE CALLING HIM TO MAKE HIS FIRST FOREIGN VISIT TO KAZAKHSTAN IN ORDER TO TRY RESOLVE THIS ISSUE AT THE HIGHEST DIPLOMATIC LEVEL AS THE NEGOTIATIONS AT THE GOVERNMENTAL LEVEL HAS REACHED AN IMPASSE.”

ASTANA HOSTED THE SEVENTH ROUND OF SYRIAN PEACE TALKS

DAUREN ABEN

On October 30-31, 2017, the seventh international high-level meeting on Syria was held in Astana. Similar to the previous rounds of the peace talks, participants included the delegations of the three guarantor states of the ceasefire regime – Iran, Russia and Turkey, the Syrian government, and the Syrian armed opposition, while representatives of the United Nations (UN), United States and Jordan took part in the two-day meeting as observers. The national delegations were headed by Iranian Deputy Foreign Minister for Arab and African Affairs Hossein Jaberi Ansari, Special Envoy of the Russian President for Syria Alexander Lavrentiev, Turkish Foreign Ministry's Deputy Undersecretary Sedat Onal, Syrian Permanent Representative to the UN Bashar Jaafari, U.S. Acting Assistant Secretary of State for Near Eastern Affairs David Satterfield, and Advisor to the Jordanian Foreign Minister for Political Affairs Nawaf Wasfi Tell. UN Special Envoy for Syria Staffan de Mistura did not attend the meeting in Kazakhstan's capital this time and was replaced by UN Senior Mediation Adviser Milos Strugar.

> **THE CLOSED-DOOR NEGOTIATIONS FOCUSED ON THE STRENGTHENING OF THE CEASE-FIRE REGIME AND THE PROGRESS ACHIEVED IN ESTABLISHING THE SO-CALLED DE-ESCALATION AREAS IN CERTAIN PARTS OF SYRIA.**

According to the available reports, the closed-door negotiations focused on the strengthening of the ceasefire regime and the progress achieved in establishing the so-called de-escalation areas in certain parts of Syria. Participants also discussed humanitarian issues, including the release of abductees, exchange of detainees, handover of bodies, search for missing persons, demining activities, and delivery of food and other assistance to besieged areas. However, as seen from the joint statement issued by the guarantor states, the talks failed to produce tangible results in the form of signed documents. Nevertheless, they once

again reaffirmed their commitment to the sovereignty, independence, unity and territorial integrity of Syria, as well as their determination to continue the fight against the terrorist groups, such as DAESH/ISIL. The guarantor states also called the conflicting parties to take the above-mentioned confidence-building measures of a humanitarian nature to create better conditions for the lasting ceasefire and reconciliation.

In addition, Iran and Turkey agreed to consider within the UN-led Geneva process Russia's proposal to convene a Syrian congress on national dialogue. This gathering of all Syrian ethnic, religious and political groups that Moscow plans to host at Russia's Black Sea resort of Sochi in mid-November would be tasked with launching a constitutional reform in Syria as a step toward a comprehensive peaceful settlement. The Syrian government expressed its readiness to take part in the congress, while the Syrian opposition gave a hostile reception to the Russian initiative. At the same time, the proposed congress runs the risk of becoming another bone of contention between Moscow and Ankara, as Russia invited the main Syrian Kurdish forces who control a large part of northern Syria to attend the event. This is not acceptable for Turkey, which regards the Syrian Kurdish Democratic Union Party and its military wing, the Kurdish People's Protection Units, as subsidiaries of the Kurdistan Workers' Party inside Syria.

"THE ASTANA PROCESS ON SYRIA HAS MADE A SUBSTANTIAL CONTRIBUTION TO THE EVENTUAL RESOLUTION OF THE SYRIAN CONFLICT BY HELPING TO ESTABLISH A POLITICAL DIALOGUE BETWEEN THE SYRIAN GOVERNMENT AND THE OPPOSITION."

In any case, the Astana process on Syria has made a substantial contribution to the eventual resolution of the Syrian conflict by helping to establish a political dialogue between the Syrian government and the opposition. It paved the way for significantly reducing the level and scale of violence and armed confrontation in the country, thus creating favorable conditions for a political settlement. The next round of negotiations on Syria in Astana will be held in the second half of December 2017.

IRAN AND AZERBAIJAN INTEND TO BROADEN MILITARY TIES

LIDIYA PARKHOMCHIK

On October 24-25, 2017, the Defense Minister of Azerbaijan, Colonel General Zakir Hasanov, and the Deputy Minister of Defense and Armed Forces Logistics of Iran, Major General Hojatollah Ghoreishi, met in Baku at the first meeting of the Joint Working Group on Military Cooperation. During the negotiations, the high-ranking military delegations discussed the current state of the Azerbaijani-Iranian cooperation in the military sphere, exchanged views on security issues in the Caspian Sea basin and considered the possibility of intensifying mutual visits of military specialists. Moreover, detailed consideration was given to the Nagorno-Karabakh conflict.

The decision to establish the Joint Working Group was made during the visit of the then Iranian Defense Minister, Brigadier General Hussein Dehgan, to Azerbaijan in 2015. The parties strengthened their military contacts after the visit of Azerbaijan's President Ilham Aliyev to Tehran in March 2017. For instance, in April 2017, during the meeting in Tehran, the Iranian and Azeri defense ministers looked into opportunities for strengthening bilateral ties in the military and defense fields. Moreover, in October 2017, Azerbaijan's navy has made its first-ever visit to Iran, during which two Azerbaijani patrol ships visited the Iranian port of Enzeli. These developments suggest that Azerbaijan and Iran are exploring options for military collaboration and coordinated operational activities.

It is worth to mention that after Armenia acquired advanced Russian Iskander-M missiles in September 2016 there were some indications that Azerbaijan was interested in potential arms purchases from Iran. However, from the Iranian perspective, selling weapons to Baku carries a significant security risk given that Azerbaijan established close military ties with Israel.

Moreover, Tehran is not inclined to sell weapons to either Azerbaijan or Armenia as it does not favor any side of the conflict. Therefore, since the arms trade is out of the agenda of bilateral military-to-military contacts, military cooperation between the two countries focuses mainly on deescalating potential tensions and deepening mutual trust. In order to avoid escalation of potential military incidents such as the 2001 military episode, during which Iran's navy forced the Azerbaijani research vessel Geophysic-3 to stop exploration activities at the disputable Araz-Alov-Sharg block, the parties recognize a need to establish direct communication and information sharing between their defense ministries and armed forces.

"DURING THE FIRST MEETING OF THE JOINT WORKING GROUP ON MILITARY COOPERATION, THE HIGH-RANKING MILITARY DELEGATIONS DISCUSSED THE CURRENT STATE OF THE AZERBAIJANI-IRANIAN COOPERATION IN THE MILITARY SPHERE."

In conclusion, it appears that both Azerbaijan and Iran are willing to deepen the bilateral military cooperation, which is a big step for their relations on the Caspian security. However, a two-year delay in holding the first meeting of the Joint Working Group demonstrates that there is still a certain level of mutual distrust. As a result, despite the fact that recent talks between Tehran and Baku have paved the way for boosting cooperation, the parties are still at an early stage of strengthening military ties.

ÇİN-RUSYA BAŞBAKANLARI 22. OLAĞAN TOPLANTISI

OMİRBEK HANAYİ

1 Kasım 2017 tarihinde, Çin'in başkenti Pekin'de Çin-Rusya Başbakanları 22. Olağan Toplantısı gerçekleşti. Söz konusu toplantı çerçevesinde Çin'de resmi ziyarette bulunan Rusya Başbakanı Dimitriy Medvedev, Çin Başbakanı Li Keqiang ile birlikte toplantıya başkanlık yaptı. Çin Başbakanı Li, Çin ve Rusya'nın kapsamlı stratejik işbirliği ortağı olan iki iyi komşu ülke olduğunu belirtti. Çin ve Rusya arasındaki istikrarlı ve sağlıklı ilişkiler geliştirerek pragmatik işbirliğinde önemli sonuçlar elde edildiğini ve bundan sonraki aşamada ikili ilişkilerin derinleştirilmesi ve işbirliğinin yoğunlaştırılması için ülkesinin Rusya'yla ortaklaşa çaba harcayacağını belirtti.

Rusya-Çin ilişkilerinin tarihin en yüksek seviyesinde olduğuna dikkat çeken Rusya Başbakanı Medvedev, ikili işbirliğini derinleştirerek ülkeler arası finans, elektro-mekanik, tarım, bilim, teknoloji, havacılık ve hızlı tren gibi projeleri kapsaması gerektiğini dile getirdi. Buna ek olarak orta ve küçük ölçekli işletmeler arasında yeniliğe dayalı işbirliğinin de güçlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

> **1 KASIM 2017 TARİHİNDE, ÇİN'İN BAŞKENTİ PEKİN'DE ÇİN-RUSYA BAŞBAKANLARI 22. OLAĞAN TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİ.**

Başbakanlar Olağan Toplantısı'na Çin tarafından Başbakan Birinci Yardımcısı Zhang Gaoli, Başbakan Yardımcısı Wang Yang ve Başbakan Yardımcısı Liu Yandong, Rusya tarafından ise Rusya Birinci Başbakan Yardımcısı Igor Şuvalov, Başbakan Yardımcısı Dmitriy Rogozin, Başbakan Yardımcısı Arkaji Dvorkovich ve Başbakan Yardımcısı Yuriy Trutnev gibi üst düzey yetkililer katıldı. Toplantıda taraflar Çin-Rusya Yatırım İşbirliği Komisyonu, Enerji İşbirliği Komisyonu, Kuzeydoğu Çin-Uzakdoğu Rusya ve Baykal Bölgesel İşbirliği

Komisyonu ve Kültürel İşbirliği Komisyonu'nun çalışma raporlarını dinledi ve gelecekteki işbirliği konusunda görüş alışverişinde bulundular. Toplantı sonrası düzenlenen törende, iki ülke arasında başta "Çin-Rusya Başbakanları 22. Olağan Toplantısı Protokolü" olmak üzere yatırım, enerji, bölgesel işbirliği, bilim, tarım, gümrük, kalite denetimi, havacılık, teknoloji, finans ve bankacılık alanlarını kapsayan 17 işbirliği anlaşması imzalandı.

İlki 1996 yılında geçekleşmiş olan ve her yıl düzenlenmekte olan Çin-Rusya Başbakanları Olağan Toplantısı'nın 23'üncüsü ise 2018 yılında Rusya'da gerçekleşmesi beklenmektedir. Bünyesinde her yıl birçok ikili işbirliği anlaşmalarına imza atılan Çin-Rusya Başbakanları Olağan Toplantısı, iki ülke arasındaki yüksek düzeyli işbirliği mekanizmalarından biri olarak Çin-Rusya kapsamlı stratejik işbirliği ortaklık ilişkisinin derinleşmesine önemli katkı sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, ikili ve bölgesel gelişmeler hakkında fikir alışverişi yapılan söz konusu toplantı iki ülke için de önemlidir. Tek Kuşak-Tek Yol girişimiyle başta Rusya olmak üzere Avrasya Ekonomik Birliği'yle ekonomik ilişkilerini genişletmek isteyen Çin, Rusya ile ikili işbirliğinin yanı sıra bölgesel ve küresel alanlardaki işbirliğine de büyük önem vermektedir. Ukrayna krizinden sonra Batı ülkeleri tarafından çeşitli ekonomik yaptırımlara uğrayan Rusya ise, dünyanın ikinci ekonomisi olan Çin ile işbirliğini daha derinleştirme yolundadır. Son yıllarda iki ülke arasındaki siyasi ilişkilerin yanı sıra ekonomik işbirliğinin de giderek güçlendiği dikkate alındığında, önümüzdeki yıllarda Çin-Rusya ilişkilerinin söz konusu yüksek düzeyli işbirliği mekanizmaları çerçevesinde giderek gelişebileceği söylenebilir.

> **"İKİLİ VE BÖLGESEL GELİŞMELER HAKKINDA FİKİR ALIŞVERİŞİ YAPILAN SÖZ KONUSU TOPLANTI İKİ ÜLKE İÇİN DE ÖNEMLİDİR."**

IMF PROJECTS LOW REAL GDP GROWTH FOR KAZAKHSTAN IN 2017 AND 2018

KANAT MAKHANOV

The IMF's Regional Economic Outlook for Middle East and Central Asia released in October 2017 projects the real GDP growth in Kazakhstan to be at 3.3% in 2017 and 2.8% in 2018. This means that in terms of economic growth Kazakhstan is very likely to stay below the world average in 2017 (3.6%) and 2018 (3.7%) and even the Caucasus and Central Asian (CCA) countries.

> **IN TERMS OF ECONOMIC GROWTH KAZAKHSTAN IS VERY LIKELY TO STAY BELOW THE WORLD AVERAGE IN 2017 (3.6%) AND 2018 (3.7%) AND EVEN THE CAUCASUS AND CENTRAL ASIAN COUNTRIES.**

The projected moderate GDP growth rates for Kazakhstan are primarily based on forecasts of oil prices that are expected to maintain an upward trend in the short term but will not grow significantly in the long-run perspective. Anticipated structural reforms will certainly have a positive effect on the economy and primarily support real the sector of the economy. Thus, certain growth is expected in the construction, transportation and agriculture sectors, along with advances in the operation of the Kashagan oil field. The financial sectors of the CCA countries including Kazakhstan are expected to stay relatively weak throughout 2017-2018. Further deterioration of fiscal balances is expected in most of the CCA countries, though at lesser extent in Kazakhstan and Azerbaijan. Thus, the general government fiscal balance in Kazakhstan is projected to be at around -6.6 in 2017 and -2.0 in 2018. However, further adjustments in the tax administration will be needed in order to eliminate the budget deficit. The country's public debt is likely to stay at 17.4% in 2017 and 17.7% of the GDP in 2018, which is within the acceptable range. The inflation rate in Kazakhstan is expected to descend gradually from 7.3% in 2017 to 6.5% in 2018, largely due to flexible exchange rates.

When it comes to foreign trade, the

projections are relatively worse than they were before. The GDP growth of the two major trade partners of Kazakhstan, Russia and China, is projected to be lower than expected before. In Russia, it will turn positive reaching 1.8% in 2017 and 1.5% in 2018. In China, the GDP growth will not exceed 6.8% and 6.5% in 2017 and 2018, respectively. This will definitely have negative effects on the external trade of Kazakhstan. On the other hand, oil exports are projected to increase as the Kashagan oil field becomes fully operational, and the trade volume with the main trade partners Uzbekistan is expected to improve pushing the total external trade upwards.

Thus, we can observe that the economic changes that have taken place in the past year determine the new economic realm that will persist in the near future. Despite unfavorable economic conditions and deterioration of the main economic indicators described in the outlook, the economic performance of Kazakhstan can be evaluated as positive in comparison to other oil exporting countries. Despite a projection of a low real GDP growth during 2017-18, the non-oil GDP growth for the same period is positive with 2.0% in 2017 and 2.5% in 2018. Thus, a rapid GDP growth based on oil exports is not an option for Kazakhstan anymore, and qualitative changes are needed for achieving and maintaining significant economic growth rates. The feasibility of an economic breakthrough is, however, dependent on implementing structural reforms and export diversification.

DESPITE A PROJECTION OF A LOW REAL GDP GROWTH DURING 2017-18, THE NON-OIL GDP GROWTH FOR THE SAME PERIOD IS POSITIVE WITH 2.0% IN 2017 AND 2.5% IN 2018.

LIQUIDITY ISSUES OF BANK RBK

DANIYAR NURBAYEV

In the end of October 2017, Governor of the National Bank of Kazakhstan (NBK) announced that one of the country's banks, Bank RBK, had filed a petition for financial assistance under the state program of bank rehabilitation. It was noted that this second-tier bank had some problems with liquidity and its clients were unable to withdraw their money from the bank.

According to the official statistics from the NBK, since the beginning of August 2017, the commercial bank has been facing low levels of liquidity. RBK's current liquidity ratio for the national currency was 0.14, 0.116 and 0.095 in the beginning of August, September, and October 2017, respectively, while the minimum level of the ratio set by the NBK is 0.3. This means that for the last three months the commercial bank has been violating the NBK's prudential normative requirement concerning the liquidity ratio.

> **FOR THE LAST THREE MONTHS THE COMMERCIAL BANK HAS BEEN VIOLATING THE NBK'S PRUDENTIAL NORMATIVE REQUIREMENT.**

It is important to note that RBK experiences liquidity shortage problems not only with the national currency but also with foreign currencies. The ratios of foreign currency liquidity

were 0.36, 0.435 and 0.763 in in the beginning of August, September and October 2017, respectively, while the lowest level set by the NBK is 1.0.

These figures show that RBK has been lacking enough liquidity for a considerable period of time. The situation was not made public, and media began to cover it only when consumers of the commercial bank started having problems with withdrawing money from their accounts. However, it does not mean that RBK was not trying to solve the situation. In the beginning of August, industrial magnate Vladimir Kim became one of the major shareholders of the bank, acquiring a 7.26% share. Then, in the end of August, he indicated that he was going to invest 20 billion tenge in the capital of the bank to increase its stability until the end of the year.

THE NBK HAD NO CHOICE BUT TO HELP RBK, BECAUSE THE BANK IS THE 9TH LARGEST BANK IN THE COUNTRY AND ACCOUNTS FOR 3.97% OF THE BANKING SECTOR'S ASSETS.

Later, at the beginning of November 2017, Daniyar Akishev announced that the mining company Kazakhmys, which is a company of RBK's shareholder Vladimir Kim, decided to invest to the bank 160 billion tenges. Because of the participation of the investors in the bank's rehabilitation and changes in the management of the bank, the NBK decided to add the bank in its banking sector's recovery program.

Overall, the NBK had no choice but to help RBK, because the bank is the 9th largest bank in the country and accounts for 3.97% of the banking sector's assets. The bankruptcy of the bank could quite probably lead to the panic among the population, and people could start withdrawing their money from other banks, which, in turn, could lead to liquidity shortage and instability throughout the entire financial system of the country.

www. wikimedia.org

EU HIGH REPRESENTATIVE FOR FOREIGN AFFAIRS VISITED CENTRAL ASIA

DAUREN ABEN

On November 9-10, 2017, Federica Mogherini, the European Union's (EU) High Representative for Foreign Affairs and Security Policy, paid a visit to two Central Asian countries, Kyrgyzstan and Uzbekistan. On November 9, she visited Bishkek where she met with outgoing President Almazbek Atambayev, President-elect Sooronbay Jeenbekov and Prime Minister Sapar Isakov. The bilateral talks focused on a new comprehensive agreement between the EU and Kyrgyzstan, a mandate for negotiating which was adopted by the EU Council in October 2017. Mogherini indicated the EU's full readiness to start negotiations on the new agreement which will succeed the existing partnership and cooperation agreement in force since 1999. The parties also discussed the outcome of the presidential election held recently in Kyrgyzstan and the resulting first constitutional transfer of power from one elected president to another. The EU High Representative reaffirmed the EU's continued support to the transformation process initiated by the Kyrgyz authorities with regard to the electoral system, the rule of law and the judiciary. President Atambayev awarded Mogherini with the Order of Friendship of the Kyrgyz Republic.

> **"SPEAKING AT THE OPENING CEREMONY OF THE CONFERENCE ORGANIZED UNDER THE UN AUSPICES, MOGHERINI STRESSED THAT THE EU WOULD REMAIN CENTRAL ASIA'S RESPONSIBLE AND RELIABLE PARTNER IN ADDRESSING ISSUES OF MUTUAL INTEREST."**

On November 10, Federica Mogherini travelled to Samarkand, Uzbekistan, to attend the international conference on security and sustainable development entitled "Central Asia: One Past and a Common Future, Cooperation for Sustainable Development and Mutual Prosperity". Speaking at the opening ceremony of the conference organized under the UN auspices, Mogherini stressed

that the EU would remain Central Asia's responsible and reliable partner in addressing issues of mutual interest. According to Mogherini, promoting the region's secure and sustainable development would require not only improvements in the business environment and trade relations, but also good governance, diversity and pluralism, as well as a partnership for innovation, research and human growth. She also pledged to continue the EU's development assistance to Central Asia and provide necessary support to regional integration. Speaking about shared security interests, Mogherini spoke in favor of the preservation of the Iranian nuclear deal, called for cooperation in the peace and reconciliation process in Afghanistan, and highlighted the need to work together on the issue of youth radicalization and the phenomenon of foreign terrorist fighters.

On the sidelines of the conference, Federica Mogherini met with President of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev to discuss the growing EU-Uzbek ties and ongoing reforms undertaken by the new Uzbek leadership. She also joined European Commissioner for International Cooperation and Development Neven Mimica and the foreign ministers of the five regional states to hold the 13th annual EU-Central Asia ministerial meeting. During the event, the participants reviewed the status and achievements of the EU-Central Asian relations and discussed political, economic and social issues of regional and international significance, including the role of the EU in the region, the situation in Afghanistan, border security, water management, private sector development, investment promotion, and humanitarian cooperation. The parties used the meeting to exchange views on possible priorities for a next EU Strategy for Central Asia expected to be drafted in 2019. Based on the 10-year experience of the implementation of the current strategy adopted in 2007, the EU and Central Asian representatives emphasized the need to strengthen interaction between Brussels and the region in order to improve joint capacity for tackling common challenges.

“THE EU AND CENTRAL ASIAN REPRESENTATIVES EMPHASIZED THE NEED TO STRENGTHEN INTERACTION BETWEEN BRUSSELS AND THE REGION IN ORDER TO IMPROVE JOINT CAPACITY FOR TACKLING COMMON CHALLENGES.”

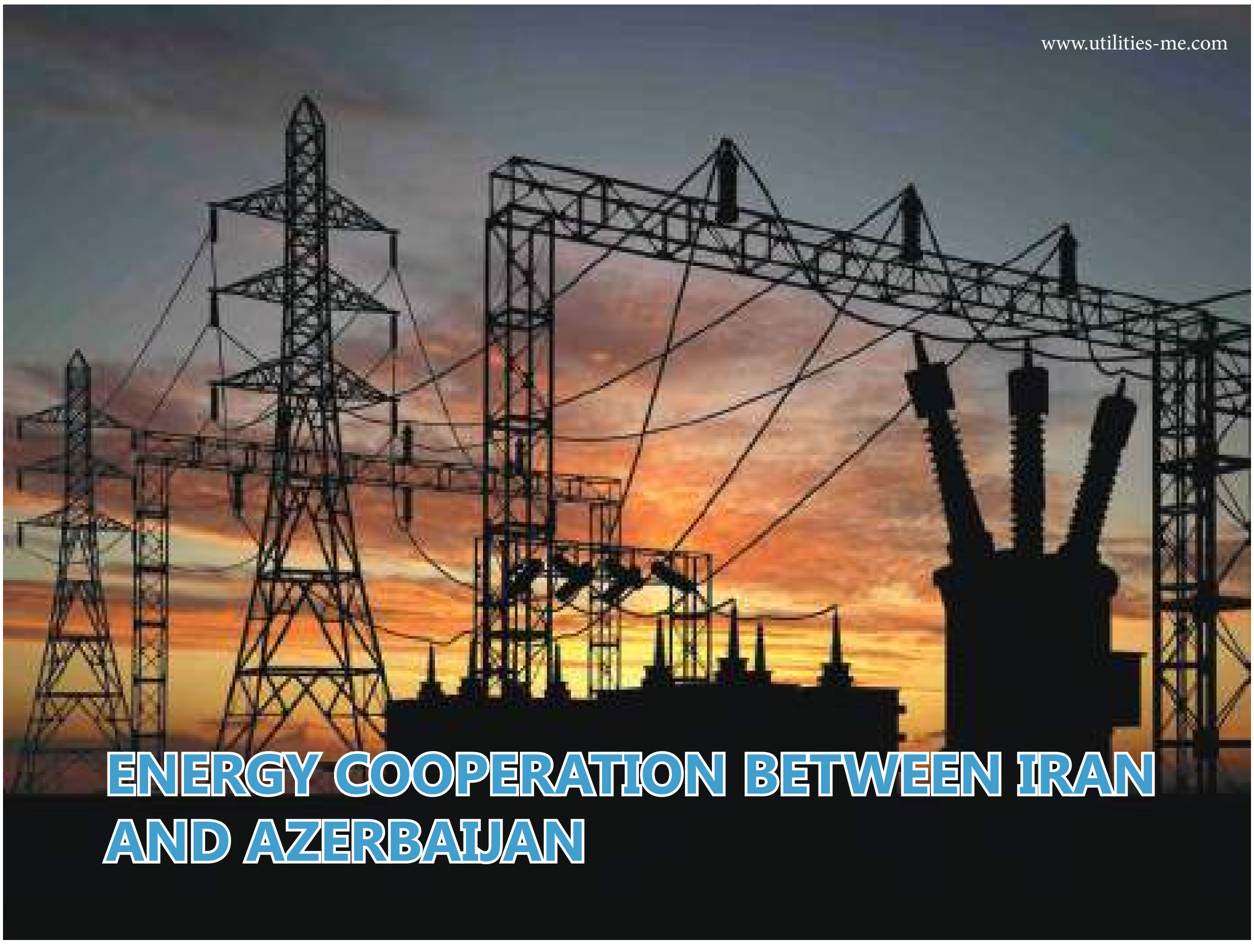

ENERGY COOPERATION BETWEEN IRAN AND AZERBAIJAN

LIDIYA PARKHOMCHIK

On the sidelines of the Trilateral Summit of the presidents of Azerbaijan, Iran and Russia held in Tehran on November 1, 2017, Ilham Aliyev, Hassan Rouhani and Vladimir Putin agreed on enhancing cooperation in the oil and gas industry and electricity trade. In a joint statement issued following the talks, the parties have expressed interest in supporting the implementation of the previously concluded agreements on electricity trade, as well as the project to connect the electricity grids of the three countries. Indeed, Tehran and Moscow has reached agreement to synchronize their power grids via Azerbaijan in order to establish so-called "energy bridge".

> **SINCE IRAN EXPERIENCES PEAK CONSUMPTION IN SUMMER, WHILE IN AZERBAIJAN, RUSSIA AND GEORGIA ELECTRICITY IS CONSUMED MOST IN WINTER, IT IS UNDERSTANDABLE THAT TEHRAN SEEKS OPPORTUNITIES TO LAUNCH ELECTRICITY SWAPS.**

Nowadays, Iran's electricity industry ranks 14th in the world and first in the Middle East in terms of power generation. In June 2017, the country's overall nominal capacity has reached 76,947 MW. Iran is now exporting around 12 billion kilowatt-hours of electricity to its neighbors each year, while imports stand at an annual level of 4 billion kilowatt-hours. Iran imports 1.2% of its electricity consumption in order to keep the seasonal balance. For instance, Iran experiences peak consumption in summer, while in Azerbaijan, Russia and Georgia electricity is consumed most in winter. Under these conditions, it is understandable that Tehran seeks opportunities to

swap electricity in order to avoid costs related to the construction of new power plants. In fact, Iran views the South Caucasus as a potential area for energy trade and transportation. In order to meet Nakhchivan's energy demand, Azerbaijan started to buy electricity from Iran in late 1994. Before the construction of the 220-kilowatt Astara (Azerbaijan) – Astara (Iran) transmission line in 2003, over 60% of Nakhichevan's electricity supply came from Iran via the the 132- kilowatt Imishly-Parsabad power line, as well as two related 154-kilowatt transmission lines "Dzhulfa" and "Araz". In order to enable Iran to increase electricity supplies to Azerbaijan's exclave, in 2006 the parties agreed to a mutual exchange of electricity during alternating peak consumption seasons. According to the agreement, Azerbaijan was supposed to transfer power to Iran during summer, providing electricity to the Iranian cities of Astara and Talesh, and receive power from Iran through the same line during winter. As part of the project, Azerbaijan and Iran signed an agreement on the construction of a new high-voltage 330-kilowatt Imishli-Parsabad II power line connected to the main Azerbaijani grid parallel to the existing 132-kilowatt Imishli-Parsabad line. However, due to the international sanctions against Iran the joint project has been suspended until 2016. In December 2016, the 330-kilowatt Mugan (formerly called Imishli-Parsabad II) power line was put into operation, and the framework agreement was signed on the sale of electricity. In addition, in February 2016, the two neighbors concluded an agreement envisaging the construction and operation of new hydro plants at the Khoda Afarin and Qiz Qalasi dams and hydroelectric complexes on the Araz River. The hydroelectric power plants and hydroelectric complexes will be used by Baku and Tehran on equal terms. The construction of the hydropower plants will be implemented near the Araz River borderline in the Iranian town Marazad and the Azerbaijani city of Ordubad.

It could be concluded that most of Iran's electricity trade with Azerbaijan is on an exchange basis, which makes it possible to synchronize the power grids of the two countries. It appears that the parties will continue efforts to ensure parallel operation of their energy systems confirming their intentions to establish common policies for the modernization and development of these systems.

EBRD FORECASTS ECONOMIC GROWTH OF 3.8% IN KAZAKHSTAN IN 2017

KANAT MAKHANOV

The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) projects 3.8% and 3.5% of the GDP growth for Kazakhstan in 2017 and 2018, respectively. The forecasts have improved since May 2017 when the GDP growth in 2017 was expected at 2.4%. The inflation rate should stay within the targeted range of 6-8%. The projections improved largely due to the recent positive patterns of oil prices, as a result of which per capita income has increased and the real sector of the economy has started to recover. For instance, the real GDP growth during January-September 2017 in comparison with the same period of 2016 reached 4.3%. The industrial output rose by 8.3%, construction – by 3.5% and agriculture – by 1.9%. There is also a clear positive dynamics in the external trade, which show a 25% growth with the Eurasian Economic Union partners. Trade with China, which is another important trade partner of Kazakhstan, rose by 31.4% only during January-August 2017. Thus, the economic growth of Kazakhstan in 2017 is expected to be higher than the average of the countries, where the EBRD operates, which is at 3.3%.

> **“THE PROJECTIONS IMPROVED LARGELY DUE TO THE RECENT POSITIVE PATTERNS OF OIL PRICES, AS A RESULT OF WHICH PER CAPITA INCOME HAS INCREASED AND THE REAL SECTOR OF THE ECONOMY HAS STARTED TO RECOVER.”**

The EBRD policy recommendations for Kazakhstan stand on the three pillars, which are structural reforms, green economy, and regional development. The cumulative EBRD investments in Kazakhstan amount to €7.2 billion, of which € 2.7 billion are current portfolio projects. Around €1.7 billion of EBRD investments injected into Kazakhstan's economy

went to the renewable energy sector. Despite the recent corrections in the EBRD forecasts, Kazakhstan has not made much progress so far in implementing structural reforms such as increasing the quality of public institutions, promoting regional development, balancing the share of the public and private sectors, and the transition to the green economy, among others.

When it comes to structural reforms, one of the challenges is an existing misperception of them by the government of Kazakhstan. In implementing the announced reforms, government officials focus on certain, strictly quantitative, goals putting every effort in achieving them. However, key results of the structural reforms are supposed to be qualitative and serve as means of ensuring sustainable development. The new forecast of the EBRD is clearly not definite, and the scenarios described in it are primarily dependent on prices at the global oil market. Although the current projection of the GDP growth (3.8%) is considerably higher than the previous one (2.4%), Kazakhstan's economy needs to grow by 4-5% annually during the next two-three years in order to stay above the world average.

THE NEW FORECAST OF THE EBRD IS CLEARLY NOT DEFINITE, AND THE SCENARIOS DESCRIBED IN IT ARE PRIMARILY DEPENDENT ON PRICES AT THE GLOBAL OIL MARKET.

www.relinvestmentsgroup.org

THE PENSION FUND'S INVESTMENT RETURNS EXCEEDED INFLATION IN KAZAKHSTAN

DANIYAR NURBAYEV

According to Governor of the National Bank of Kazakhstan (NBK) Daniyar Akishev, the investment yield of the Unified Accumulative Pension Fund (UAPF) was 6.68%, or 462.19 billion tenges, in the first three quarters of 2017, while official inflation in the country for the same period equaled 4.2%. This means that the UAPF's investment yield in January-September 2017 exceeded the inflation rate by 2.48%.

During the reporting period, the UAPF earned the largest investment yield from bonds of the Kazakhstani corporate issuers (11.4% of the yield), but their share in the fund's portfolio was only 0.79%, or 59.31 billion tenges. The investment yield from the Kazakhstani second-tier banks' deposits (4.36% in the fund's total assets) was 10.7%, followed by bonds of the same banks (16.77% of assets) and bonds of the quasi-governmental organizations (11.3% of assets), with 9.9% and 9.7% of the investment yield, respectively. At the same time, the lowest investment yield in the amount of 1.3% was gained from deposits in the foreign commercial banks, which account for 6.35% of the fund's total assets.

> **"THE UNIFIED ACCUMULATIVE PENSION FUND EARNED THE LARGEST INVESTMENT YIELD FROM BONDS OF THE KAZAKHSTANI CORPORATE ISSUERS."**

The UAPF reports that as of the end of September 2017, 71.12% of its total assets are in the national currency, while the U.S. dollar and the Russian ruble account for 28.82% and 0.49%, respectively. It is also noted that only 20.39% of the fund's assets are invested in the foreign issuers, while 78.39% are invested in the Kazakhstani issuers.

It is important to note that in 2016

the fund had the investment yield which was lower than inflation. The investment yield of the fund was 7.95%, or 472.43 billion tenges, while inflation was 8.05% in 2016. Thus, inflation exceeded the UAPF's investment yield by 0.55%. The fact that inflation in 2016 was higher than the fund's investment returns created a significant discontent in the Kazakhstani society because it meant that the pension assets were losing their real value.

> **IF THE INVESTMENT YIELD OF THE FUND WILL BE AT THE SAME LEVEL THIS YEAR AS IN 2016, IT WILL QUITE PROBABLY EXCEED THE OFFICIALLY REPORTED INFLATION RATE.**

Overall, if the investment yield of the fund will be at the same level this year as in 2016, it will quite probably exceed the officially reported inflation rate, which is expected at 7%. For example, in October 2017 the International Monetary Fund announced that in 2017 inflation in Kazakhstan should not exceed 7%, while the government of Kazakhstan expects the inflation rate to be around 6.9-7.5%.

www.wikimedia.org

ABD BAŞKANI DONALD TRUMP'IN İLK ÇİN ZİYARETİ

OMİRBEK HANAYİ

8-10 Kasım 2017 tarihlerinde ABD Başkanı Donald Trump Çin'de ilk resmi ziyarette bulundu. 8 Kasım 2017 tarihinde Pekin'deki Başkent Uluslararası Havalimanı'nda ABD Başkanı Trump'ı Çin Devlet Konseyi Üyesi ve Merkezi Dışişleri Lider Çalışma Grubu Başkanı Yang Jiechi, Çin Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ve ABD'nin Çin Büyükelçisi Terry Branstad karşıladı. Ziyaret sırasında ABD Başkanı Trump ve eşi Melania Trump, Çin Başkanı Xi Jinping ve eşi Peng Liyuan tarafından başkent Pekin'deki Tiananmen Meydanı'nda bulunan yaklaşık 500 yıldır Çin imparatorlarının ikametgâhı olan Yasak Saray'da karşılandı. Tarihi Yasak Saray'ı gezerek sohbet eden iki lider ve eşleri birlikte bazı kültürel etkinliklere katıldılar.

8-10 KASIM 2017 TARİHLERİNDE ABD BAŞKANI DONALD TRUMP ÇİN'DE İLK RESMİ ZİYARETTE BULUNDU.

9 Kasım 2017 tarihinde Tienanmen Meydanı'ndaki Büyük Halk Salonu'nda Trump için resmi karşılama töreni düzenlendi. Karşılama törenine Xi ve eşi Peng'ın yanı sıra Başbakan Yardımcısı ve Çin Komünist Partisi (ÇKP) Merkez Politbüro Yürütme Komitesi üyesi Wang Yang, ÇKP Merkez Politbüro Üyesi ve Merkez Komitesi Sekreterya Sekreteri Ding Xuexiang, Ulusal Halk Kongresi Daimi Komitesi Başkan Yardımcısı ve ÇKP Merkez Politbüro Üyesi Wang Chen, ÇKP Merkez Politbüro Üyesi ve Merkez Finans ve Ekonomiden Sorumlu Lider Çalışma Grubu Başkanı Liu He, Başbakan Yardımcısı Liu

Yandong, Devlet Konseyi Üyesi ve Merkezi Dışişleri Lider Çalışma Grubu Başkanı Yang Jiechi, Devlet Konseyi Üyesi ve ÇKP Merkez Politbüro Üyesi Guo Shengkun, Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Başkan Yardımcısı Dong Jianhua, Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Başkan Yardımcısı Wang Gang ve diğer üst düzey yetkililer katıldı. Törenin ardından iki lider arasında resmi görüşme gerçekleşti. Görüşmede Xi, Çin-ABD ilişkilerinin yeni bir tarihi başlangıç noktasında olduğuna vurgu yaparak, ülkesinin ABD ile ilişkilerini karşılıklı saygı ve güven prensipleri çerçevesinde geliştirmeye devam ederek iki ülke halklarına hatta tüm dünya halklarına kazanımlar sunmayı sürdürmeye istekli olduğunu belirtti. Tek Çin Politikası'nın Çin-ABD ilişkilerinde siyasi temel teşkil ettiğini ve dolaysıyla ABD'nin son derecede hassas olan Tayvan sorunu konusunda Tek Çin Politikası'na saygı göstermesi gerektiğinin altını çizen Xi, Pasifik bölgesinin iki ülkeye de yetecek kadar büyük olduğu dile getirdi. Trump ise, ABD-Çin ilişkilerinin hem iki ülkenin çıkarları açısından hem de iki ülkeyi ilgilendiren bölgesel ve küresel meselelerin çözülmesi açısından çok önemli olduğunun belirtti. Ayrıca ülkesinin Çin ile diplomatik, güvenlik, ekonomi, bilim ve kültür, askeri ve siber güvenlik alanlarında ikili işbirliğini güçlendirme niyetinde olduğunu ifade etti. Çin'in Kuzey Kore nükleer sorunu konusundaki önemli rolüne büyük önem verdiklerine dikkat çekerek, Çin ile birlikte hareket ederek Kore Yarım Adasını nükleer silahlardan arındırma hedefine ulaşmayı umduklarını belirtti.

Resmi görüşmeden sonra Xi ve Trump, Çin-ABD İşadamları Diyaloğunun kapanış oturumuna katıldı. Oturumda Çin ve ABD şirketleri arasında enerji, üretim, tarım, havacılık, elektrik ve otomotiv alanlarını kapsayan toplam 253.5 milyar dolarlık bir dizi ticaret ve yatırım anlaşmaları imzalandı. Daha sonra Trump, Çin Başbakanı Li Keqiang ile de bir araya geldi. Taraflar öncelikle Çin-ABD arasında ticari-ekonomik, askeri, adalet, bilim ve diğer önemli alanlarındaki işbirliğini derinleştirme konularını görüşmenin yanı sıra, güncel küresel ve bölgesel meselelerde de ikili işbirliğini geliştirme hakkında fikir alışverişinde bulundu.

Bu, ABD Başkanı Trump'ın ilk Çin ziyaretidir. 13 günlük Asya Turu kapsamında Japonya ve Güney Kore'den sonra Çin'e gelen Trump, ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nden sonra Çin'i devlet başkanı düzeyinde resmi olarak ziyaret eden ilk lider olmuştur. Nitekim iki ülke açısından da çok önemli olan bu ziyarete Pekin yönetiminin büyük önem verdiğini belirtmek gerekir. Çin Başkanı Xi'nin Trump'ı öncelikle 500 yıldır Çin imparatorlarının ikametgâhı olan Yasak Saray'da karşılaması, Trump'a gösterilen büyük bir onurdur.

people.com.cn

Böylece ilk Çin ziyaretini Yasak Saray gezisiyle başlayan Trump, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1949'dan bu yana Yasak Saray'da resmi olarak ağırlanan ilk yabancı lider olmuştur. 9 Kasım'da Büyük Halk Salonu'nda gerçekleşen karşılama törenine Xi başta olmak üzere ÇKP Merkez Politbüro'sunun 7 üyesi (3'ü ise Politbüro Yürütme Komitesi üyesi) ve akşam yemeğinde ise ÇKP 18. ve 19. Merkez Politbüro Yürütme Komitesi'nin tüm üyelerinin katılması, Çin diplomasi tarihindeki bir ilktir. Ayrıca, karşılama töreninde çalınan "The Stars and Stripes Forever" müziği de çok dikkat çekicidir. 1972 yılında 37. ABD Başkanı Richard Nixon ilk defa Çin'i ziyaret ettiğinde "The Stars and Stripes Forever" müziği tören müziği olmuştur. Pekin yönetimi Trump'ı karşılama törenine de özellikle bu müziği seçerek Çin-ABD ilişkilerine büyük önem verdiklerini işaret etti. İki ülke arasında 253.5 milyar dolarlık bir dizi ticaret ve yatırım anlaşmaların imzalanması, Trump'ın ilk Çin ziyaretinin iki ülke için de kazançlı olduğunu ifade edebiliriz. Diğer taraftan, Trump'ın ilk resmi ziyareti kapsamında ele alınan başlıca konulardan biri olan Kuzey Kore nükleer sorununda iki ülkenin neredeyse anlaşmaya varmaları, Trump yönetiminin bu ziyaretten daha kazançlı çıktı yönünde yorumlanabilir. Tüm bunlara bakıldığında, önümüzdeki dönemde Çin-ABD ilişkileri yeni bir aşamaya girebilir.

"TÜM BUNLARA BAKILDIĞINDA, ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE ÇİN-ABD İLİŞKİLERİ YENİ BİR AŞAMAYA GİREBİLİR."

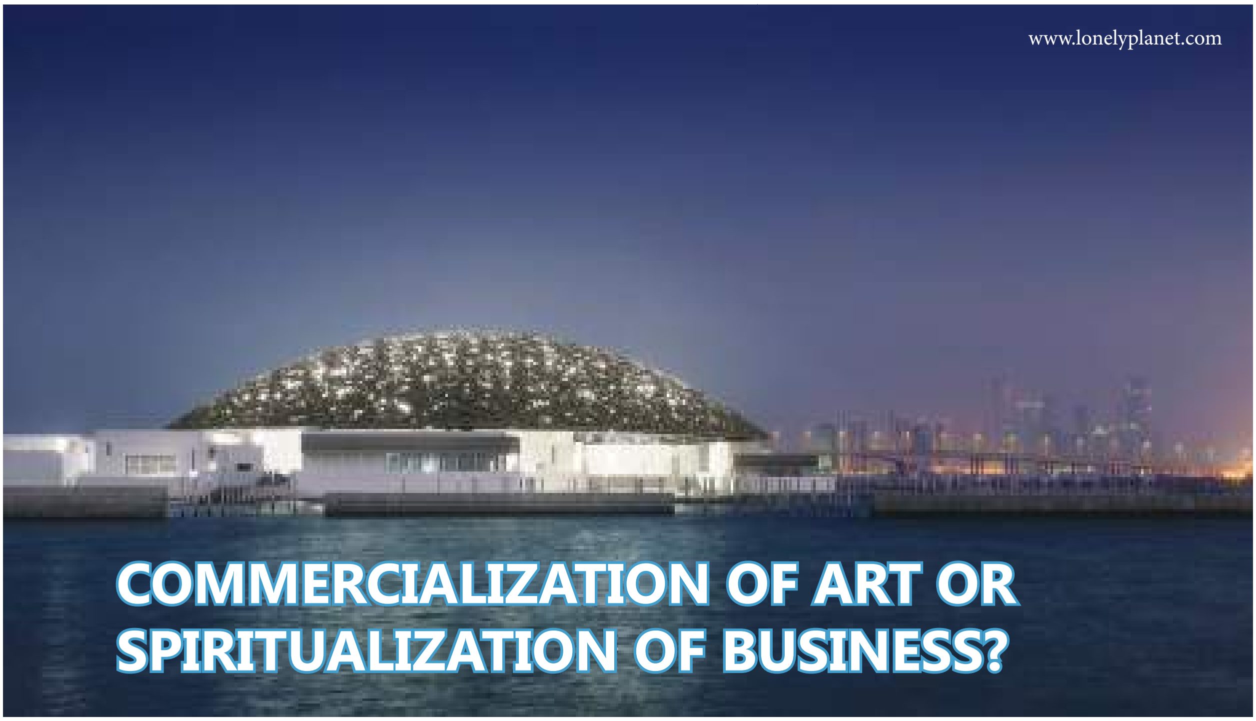

COMMERCIALIZATION OF ART OR SPIRITUALIZATION OF BUSINESS?

GULNAR NADIROVA

On November 11, 2017, a new museum with a name that strikes the imagination – Louvre Abu Dhabi – was inaugurated in the capital of the United Arab Emirates. The world has become accustomed to the grandiose projects of the Emirate of Dubai – the world's tallest tower, the world's largest artificial harbor, the largest aquarium, artificial islands, giant hotels, a ski resort in the desert etc., but this museum project in Abu Dhabi has a special mission for the Emirates. It should not only amaze visitors – local citizens and tourists, it should raise the cultural policy of the country and the identity of its citizens to a new higher level.

The view of culture as the sphere of realization of commercial offers has become one of the main museum trends of the last decades. The desire to attract more and more visitors forces many classical museums to change their strategies and look for non-standard ways that are characteristic for the entertainment sphere. Many cultural figures oppose the transformation of the temples of art into entertainment centers. Yet, original high-profile projects, ratings of attendance, media mentions and notices in social networks have all become part of the museum discourse. Many museums have to earn their own income to cover their needs in a variety of ways. Artistic values turn into artistic products, which can bring profit not only as an object of sale, but also by "leasing". Through this mechanism – leasing the Louvre brand for 30 years, the new Louvre Abu Dhabi museum has created a base of its collection of more than 600 exhibits. Half of the exhibits are rented for 10 years by 13 leading museums in France, and 235 works of art are the own collection of the museum in Abu Dhabi. The Louvre in the capital of the United Arab Emirates has also borrowed 28 outstanding museum exhibits from

THE DESIRE TO ATTRACT MORE AND MORE VISITORS FORCES MANY CLASSICAL MUSEUMS TO CHANGE THEIR STRATEGIES AND LOOK FOR NON-STANDARD WAYS THAT ARE CHARACTERISTIC FOR THE ENTERTAINMENT SPHERE.

Saudi Arabia, the Sultanate of Oman and Jordan.

This museum has become one of the most expensive and original cultural projects of the UAE over the past decade. The museum is eclectic, but this eclecticism is of a special kind. The idea is to show through the presented works of art common and universal elements in the development of different regions of the world. In the Hall of Ancient Books, for example, visitors can see the Torah of the 15th century from Yemen, the page of the "blue" Koran from North Africa of the 6th century and the Gothic Bible-translation of the Holy Scripture. The marble head of the Buddha, a work of the 6th century AD from North China peacefully neighbors with a wooden statue of Christ from Bavaria, and a figure of the Bactrian "princess" of the 3rd millennium BC from Central Asia. Equality of religions, equality of civilizations, equal rights to intellectual development and "consumption" of culture in its best samples in the West and in the East – this is obviously the principal idea of the project's authors. For the assistance in the creation of the Louvre Abu Dhabi Museum, the French side received about €1 billion, which will be spent on the needs of the French museums. At the same time, the custodians and experts of the new museum will have the opportunity to master serious training courses and receive regular consultations of their French colleagues over the next 30 years, which will strengthen the professional – research and methodological – work of the museum and put it among the world's leading cultural institutions. Perhaps, the Louvre Abu Dhabi project will not pay off financially, but its spiritual significance for the cultural space of the country can stand on a par with

EQUALITY OF RELIGIONS, EQUALITY OF CIVILIZATIONS, EQUAL RIGHTS TO INTELLECTUAL DEVELOPMENT AND "CONSUMPTION" OF CULTURE IN ITS BEST SAMPLES IN THE WEST AND IN THE EAST – THIS IS OBVIOUSLY THE PRINCIPAL IDEA OF THE PROJECT'S AUTHORS.

the historical and religious value of the snow-white mosque of Sheikh Zayed, the founder of the state.

As French President Emmanuel Macron said at the opening ceremony of the museum, "there is nothing more urgent for our time than the spread of culture, education and beauty – that is the highest form of manifestation of humaneness". It is from this perspective that the role and place of the Middle Eastern Louvre should be assessed.

www.cnn.com

KAZAKHSTAN AND RUSSIA EXTENDED THE EXPLORATION TERM OF THE KURMANGAZY FIELD

LIDIYA PARKHOMCHIK

On November 9, 2017, within the framework of the 14th Russia-Kazakhstan Interregional Cooperation Forum held in Chelyabinsk, presidents Vladimir Putin and Nursultan Nazarbayev signed the additional protocol amending the protocol to the 1998 bilateral agreement on the delineation of the bottom of the northern part of the Caspian Sea for the purpose of exercising sovereign rights to subsoil use. The additional protocol provides for the amendment of the existing documents for joint exploration and development of the Kurmangazy field located in the Kazakhstani sector of the Caspian Sea, about 80 kilometers from the Bautino port in the Mangystay region and 5-7 meters below water surface. In particular, the signed protocol envisages an increase of the contract area of the Kurmangazy project and a prolongation of the exploration term to six years with a possibility of extension for another four years. Overall reserves of the field are estimated at 6.2 billion tons of oil, with recoverable resources amounting to 0.5-1.8 billion tons. Its productive layers lie at a depth of 300-2000 meters.

> **BY SIGNING THE ADDITIONAL PROTOCOL THE PARTIES DEMONSTRATED THEIR READINESS TO PROCEED WITH THE DEVELOPMENT OF TRANSBOUNDARY OIL AND GAS FIELDS IN THE CASPIAN BASIN.**

It is worth mentioning that in accordance with the 1998 agreement the transboundary oil field of Kurmangazy (Kulalinskaya) was transferred to the jurisdiction of Kazakhstan, while the other disputable fields, namely, the Khvalynskoe and Tsent-

ralnoe, were transferred to the jurisdiction of Russia. Under the 2002 protocol to the agreement, the parties agreed that the development of the Kurmangazy field would be conducted under a production sharing agreement (PSA) between KazMunayTeniz (50%), a subsidiary of Kazakhstan's state-owned KazMunaiGaz, and Rosneft-Kazakhstan (50%), a subsidiary of Russia's majority government-owned Rosneft. The PSA for the Kurmangazy field was signed in July 2005 for a term of 55 years. Despite the promising forecasts regarding the field, two exploration wells drilled in 2006 and 2009 did not reveal any signs of oil. As a result, the project was suspended, and no production activities, including drilling and seismic surveys, were conducted since then.

However, during the intergovernmental commission's meeting in 2014, the parties decided to resume exploration work at the field. Since 2015, the project operators have been monitoring the abandoned wells developing the plan of additional exploration activities at the field. On April 12, 2017, the Russian authorities prepared a draft additional protocol, which determined the conditions for further joint development of the Kurmangazy field.

WITHIN THE FRAMEWORK OF THE 14TH RUSSIA-KAZAKHSTAN INTERREGIONAL COOPERATION FORUM HELD IN CHELYABINSK, PRESIDENTS VLADIMIR PUTIN AND NURSULTAN NAZARBAYEV SIGNED THE ADDITIONAL PROTOCOL AMENDING THE PROTOCOL TO THE 1998 BILTERAL AGREEMENT ON THE DELINEATION OF THE BOTTOM OF THE NORTHERN PART OF THE CASPIAN SEA FOR THE PURPOSE OF EXERCISING SOVEREIGN RIGHTS TO SUBSOIL USE.

It could be concluded that by signing the additional protocol the parties demonstrated their readiness to proceed with the development of transboundary oil and gas fields in the Caspian basin. In fact, in 2015 Kazakhstan and Russia already signed another additional protocol allowing issuing a license for the geological exploration and production of oil and gas at the Tsentralnoe field. Moreover, Astana and Moscow plan to continue considering a feasibility study and defining conditions of a PSA with regard to the Khvalynskoe project. Therefore, it appears that in the mid-term perspective the parties could resume joint exploration activities in the region.

CSTO MILITARY EXERCISE WAS HELD IN TAJIKISTAN

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On November 10-20, 2017, the Collective Security Treaty Organization (CSTO) conducted a large-scale military exercise in Tajikistan. The ten-day drills took place in five exercise areas across Tajikistan, involving the military contingents of all the CSTO member states (Armenia, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Russia, and Tajikistan). According to the officially announced numbers, in total over 5,000 troops, more than 1,500 weapons units, including Iskander M ballistic missile systems, and 60 aircraft and helicopters were deployed for the exercise. This was the final stage of the Boyevoye Bratstvo (Combat Brotherhood) 2017 operational strategic exercise that also included the special tactical exercise Poisk (Search) 2017 held in Russia (October 3-4, 2017) and Armenia (October 5-7, 2017), the exercise of the Collective Rapid Reaction Forces Vzaimodeistviye (Interaction) 2017 held in Armenia (October 9-13) and the peacekeeping exercise Nerushimoye Bratstvo (Unbreakable Brotherhood) 17 held in Kazakhstan (October 16-20, 2017). Though on several occasions the CSTO officials emphasized the defensive and anti-terrorism nature of all these drills, some alternative explanations of the true purpose of these exercises have also emerged.

> **THE OFFICIAL AIM OF THE MANEUVERS HELD IN TAJIKISTAN WAS TO BUILD THE CAPACITY OF THE ORGANIZATION TO EFFECTIVELY RESPOND TO POTENTIAL PENETRATION OF EXTREMIST GROUPS INTO THE TERRITORIES OF THE CSTO MEMBER STATES.**

The official aim of the maneuvers held in Tajikistan was to build the capacity of the organization to effectively respond to potential penetration of extremist groups into the territories of the CSTO member states. This scenario is a response to the growing instability in Afghanistan that has experienced a downturn in security in recent years. Beyond the Taliban that has gained substantial ground, a growing threat also emanates from ISIS, which,espite being defeated in Syria and Iraq, has found a foothold in Afghanistan. CSTO Secretary General Yuri Khachaturov has recently reported that approximately 7,000 Taliban and ISIS fighters are concentrated in the north of Afghanistan, close to the borders of the Central Asian states, thus presenting a serious threat to their stability. Although the combat season is almost over due to the snow in the region's mountain passes, the exercise in Tajikistan was intended to

improve the ability of the CSTO forces to resist any future acts of aggression.

Observers has also paid attention to the deployment by Russia of one of its most advanced ballistic missiles, Iskander-M. During the exercise, it was successfully launched to hit a target located 130 kilometers away. This system was initially brought to Tajikistan during the exercises that took place in May 2017, under the auspices of a different body, the Anti-Terrorism Center of the Commonwealth of Independent States. Some view it as a show of force by Russia to further assure its role of an ultimate security provider of Central Asia.

Taking into account the previous phase of the exercise held in Kazakhstan that focused on improving practical skills of the CSTO military units in conducting peacekeeping operations, speculations popped up that Moscow used these exercises to persuade some of its allies, mainly Kazakhstan and Kyrgyzstan, to deploy peacekeepers to Syria or Ukraine. However, the leaders of both countries denied such allegations.

HIDDEN STAGNATION OF THE RUSSIAN ECONOMY

KANAT MAKHANOV

The GDP of Russia during the second quarter of 2017 reached 21,691.1 billion rubles ($361.5 billion) registering a 2.5% growth compared to the same period of the previous year, according to the official statistical data provided by the Russian Federal Statistics Service. Thus, the quarterly GDP growth in Russia exceeded 1.0% threshold for the first time since 2014. At the end of 2016, the quarterly growth turned positive for the first time after seven quarters of a consecutive negative growth. The most recent preliminary data on the Russian economy published by the Eurasian Economic Commission shows a 1.5% growth during January-September of 2017. The leading sectors that drove the Russian economy were agriculture (3.8%) and industry (1.8%). Another important and precise indicator is the index of retail sales which keeps increasing gradually since July 2017 and reached 3.1% in October 2017.

> **THE POSITIVE TREND OF THE RUSSIAN ECONOMY PRESENTED IN THE RECENT STATISTICAL DATA DOES NOT SEEM HIGHLY CONSISTENT AND PLAUSIBLE GIVEN THAT MANY VITALLY IMPORTANT ECONOMIC AND FINANCIAL TRENDS REMAIN STRICTLY NEGATIVE.**

However, the positive trend of the Russian economy presented in the recent statistical data does not seem highly consistent and plausible given that many vitally important economic and financial trends, such as, for example, loans to the private sector, foreign direct investment, and other forms of foreign capital inflow, remain strictly negative. Thus, for instance, the amount of loans provided to small and medium enterprises shrank by 3.1% in 2017. Despite a positive growth of retail sales, there are clear signs of a contraction of consumption in the economy. Interestingly, there are considerable

differences between the statistical data published by the official governmental institutions like the Russian Federal Statistics Service and the Central Bank of Russia, and independent or private research institutions. Thus, according to the data provided by the Romir research holding, spending of Russian households on private consumption are decreasing very rapidly. Consumers cut their expenses, first of all, on leisure, services and pharmaceuticals. The average receipt, which is one of the most precise indicators of the household consumption, decreased in October 2017 by 1.5% in nominal terms compared to October 2016. Moreover, this indicator keeps decreasing since 2014.

ONE OF THE POSSIBLE REASONS OF CONCEALING CERTAIN DATA ITEMS BY THE RUSSIAN GOVERNMENT MIGHT BE THE UPCOMING PRESIDENTIAL ELECTION OF 2018.

Inconsistencies in the information reported by the official statistical institutions in Russia have taken place in a number of cases during recent years. Many experts claim that these institutions publish data selectively. One of the possible reasons of concealing certain data items by the Russian government might be the upcoming presidential election of 2018. On the other hand, even the official statistics on Russia are not so optimistic compared to other transitional economies. Thus, the average projected growth for the Russian economy during the next two-three years does not exceed 2.0%, which is only about a half of the world average.

INTERNET AND MOBILE PAYMENTS GREW BY 78.9% IN 9 MONTHS OF 2017 IN KAZAKHSTAN

DANIYAR NURBAYEV

According to the National Bank of Kazakhstan (NBK), in the first three quarters of 2017, 58.9 million online and mobile banking transactions in the amount of 715.7 billion tenges were made in the country, which is by 51.9% and 78.9% more than at the same period of 2016 respectively. It is important to note that the tenge amount of online and mobile banking transactions made during the first nine months of 2017 was higher than in the last three years combined, which was 400.1 billion tenges, 154.5 billion tenges and 67.0 billion tenges in 2016, 2015 and 2014 respectively.

> **PAYMENT FOR MOBILE COMMUNICATION SERVICES ACCOUNTS THE BIGGEST SHARE IN THE TOTAL ONLINE AND MOBILE BANKING TRANSACTIONS (36.8%).**

Payment for mobile communication services accounts the biggest share in the total online and mobile banking transactions (36.8%), with the transaction amount of 263.4 billion tenges. The transfer of money from one bank account to another accounts amounts for 254.2 billion tenges or 35.5% of the total online and mobile banking transactions.

Online and mobile banking transactions account for 38.7% of the total cashless transactions. It is worth mentioning that cashless transactions also grew significantly during the first nine months of 2017. For instance, cashless payments grew by 80.74% during the reporting period, while cash payments grew only by 11.77%. In comparison, cashless payments grew by 39.26%, 30.2%, 18.5% and 34.46% in the first three quarters of 2016, 2015, 2014 and 2013. The share of the total cashless payments

in the total transactions reached 47% in the reporting period from 36.4% at the end of 2016.

These data show that cashless payments and online and mobile banking transactions, in particular, are growing very fast in recent years. These high growth rates show that new technologies are getting more and more important and popular among the Kazakhstani population. For example, according to the NBK,

> AS OF THE END OF SEPTEMBER 2017, 7.8 MILLION USERS OF ONLINE AND MOBILE BANKING ARE REGISTERED IN THE COUNTRY.

as of the end of September 2017, 7.8 million users of online and mobile banking are registered in the country, which is about 43.3% of the total population. Furthermore, the NBK notes that there are 1.8 million active monthly users, which is 10% of the total population. Looking at the data it can be expected that in near future most transaction will be done by cashless payments especially using online and mobile banking.

ÇİN BAŞKANI Xİ JİNPİNG'İN VİETNAM VE LAOS ZİYARETLERİ

OMİRBEK HANAYİ

Çin Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, 12-14 Kasım 2017 tarihleri arasında Çin Başkanı Xi Jinping Vietnam ve Laos'a resmi ziyaret gerçekleştirdi. 12 Kasım 2017 tarihinde Çin Devlet Başkanı Xi, Vietnam başkenti Hanoi'de Vietnam Komünist Partisi (VKP) Genel Sekreteri Nguyen Phu Trong tarafından resmi törenle karşılandı. Karşılama töreninden sonra yapılan görüşmede taraflar, iki ülke arasındaki geleneksel üst düzey etkileşimler ile dostluk politikasının sürdürülmesi, stratejik temasların güçlendirilmesi gerektiğini ifade ettiler. Ayrıca karşılıklı siyasi güveni pekiştirerek fikir ayrılıklarının uygun bir şekilde çözülmesi konularında mutabık kaldıklarını bildirdiler. Öte yandan partiler arası ve hükümetler arası ilişkileri derinleştirerek iki ülkenin diplomatik, savunma, kamu güvenliği ve güvenlik alanlarındaki işbirliğini güçlendirme konusunda da anlaşmaya vardılar. İki lider arasında varılan mutabakat altında, siyasi, ticari-ekonomik ve sosyo-kültürel alanlardaki ikili işbirliğinin genişletilmesi konularında fikir birliğine varıldı. Taraflar, başta "Tek Kuşak ve Tek Yol" ile "İki Koridor ve Bir Halka" projelerinin ortaklaşa inşasına ilişkin işbirliği memorandumu olmak üzere üretim, enerji, sınır ötesi işbirliği bölgesi, e-ticaret, insan kaynağı, finans, kültür, sağlık, basın, sosyal bilim ve sınır güvenliği gibi alanları kapsayan bir dizi işbirliği bel-

> **12-14 KASIM 2017 TARİHLERİ ARASINDA ÇİN BAŞKANI Xİ JİNPİNG VİETNAM VE LAOS'A RESMİ ZİYARET GERÇEKLEŞTİRDİ.**

gelerini imzaladılar.

Nguyen ile görüşmesinden sonra Vietnam Ulusal Meclis Başkanı Nguyen Thi Kim Ngan ile bir araya gelen Xi, 12 Kasım akşamı VKP Genel Sekreteri Nguyenve Vietnam Cumhurbaşkanı Tran Dai Quang tarafından onuruna düzenlenen akşam yemeğine katıldı. 13 Kasım 2017 tarihinde ise Xi, önce Tran ve sonra tekrar Nguyen ile görüşerek Çin ve Vietnam arasındaki ikili işbirliğini daha da derinleştirme konusunda fikir alışverişinde bulundular. Vietnam'a ziyareti sırasında Xi ayrıca, Hanoi Çin Kültür Merkezi'nin açılış törenine ve "Vietnam Fotoğrafçılarının Gözüyle Çin" fotoğraf sergisine de katıldı.

13 Kasım 2017 tarihinde Laos'a resmi ziyaretle gelen Xi, ülke başkenti Vientiane'de Lao Halkın Devrimci Partisi Genel Sekreteri ve Laos Cumhurbaşkanı Bounnhang Vorachith ile bir araya geldi. Görüşmede karşılıklı güvene, yardıma ve yarara dayalı kapsamlı stratejik işbirliği ve ortaklık ilişkilerini zenginleştirme konusunda anlaşmaya vardılar. Taraflar, Çin ve Laos arasındaki üretim, finans, tarım, enerji, insan kaynaklar, su koruma, iletişim, altyapı inşaatı, teknoloji, tıbbi tedavi ve halk sağlığı, eğitim, bilim, kültür ve turizm alanlarında işbirliğini derinleştirmeye yönelik fikir alışverişinde bulundular. Ziyaret sırasında eski Lao Halkın Devrimci Partisi Genel Sekreteri ve eski Laos Cumhurbaşkanı Choummaly Sayasone ile görüşen Xi, 14 Kasım 2017 tarihinde ise Laos Başbakanı Thongloun Sisoulith ve Laos Meclis Başkanı Pany Yathotou ile de bir araya gelerek ikili ilişkilerin yanı sıra her iki ülkeyi de ilgilendiren küresel ve bölgesel sorunlar üzerinde fikir alışverişinde bulundular. Xi'nin Laos'a ziyareti sırasında, Çin ve Laos arasında "Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ve Lao Halk Demokratik Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Arasındaki Yeni Durumlarda İşbirliğini Güçlendirme Anlaşması" başta olmak üzere Çin-Laos ekonomik koridoru, altyapı tesisleri inşası, Dijital İpek Yolu, bilim, teknoloji, elektrik, insan kaynakları, finans, tarım ve su gibi alanları kapsayan bir dizi işbirliği belgeleri imzalandı.

> **ÇKP 19. ULUSAL KONGRESİ'NDEN SONRA ÇKP GENEL SEKRETERİ'NİN AYNI ZAMANDA DEVLET BAŞKANI DÜZEYİNDE İLK DIŞ ZİYARETİNİ ASYA-PASİFİK BÖLGESİNE YAPACAKTIR.**

Xi'nin Vietnam ve Laos ziyaretleri, Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) 19. Ulusal Kongresi'nden sonra Çin liderinin ilk dış ziyaretidir. Çin Başkanı'nın bu ziyareti, 6-11 Kasım 2017 tarihleri arasında Vietnam'ın Da Nang şehrinde düzenlenen Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC) 25. Liderler Gayri Resmi Toplantısı'ndan sonra gerçekleşmiştir. 10-11 Kasım 2017 tarihlerinde Xi söz konusu zirvede bir konuşma yapmıştır. Çin Başkanı'nın Vietnam ve Laos ziyaretlerine Pekin yönetiminin oldukça önem verdiği söylenebilir. Çünkü ÇKP Merkez Komitesi Uluslararası İrtibat Bölümü Başkanı Song Tao'nun Çin Başkanı Xi'nin Özel Temsilcisi olarak 30 Ekim ve 3 Kasım 2017 tarihleri arasında Vietnam ve Laos'ta resmi ziyarette bulunmasının ardından Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi'nin de 2-3 Kasım 2017 tarihleri arasında Vietnam'a resmi ziyaret ederek VKP Genel Sekreteri Nguyen ve Vietnam Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Phạm Bình Minh ile görüşmesi çok dikkat çekicidir. Diğer bir taraftan, Xi'nin Vietnam ve Laos ziyaretleri, ABD Başkanı Donald Trump'ın ilk Asya Turu ile denk gelmiştir. Asya-Pasifik bölgesi Çin ve ABD ilişkilerindeki hassas olan konulardan biridir. Bu açıdan bakıldığında APEC zirvesinden sonra Xi'nin Vietnam ve Laos ziyaretleri Çin açısından oldukça önemlidir. ÇKP 19. Ulusal Kongresi'nden sonra ÇKP Genel Sekreteri'nin aynı zamanda Devlet Başkanı düzeyinde ilk dış ziyaretini Asya-Pasifik bölgesine yapması, önümüzdeki dönemde Pekin yönetiminin dış politikasında söz konusu bölgeye daha önem vereceğini işaret edebilir.

KAZAKİSTAN ASELSAN ENGİNEERİNG ÖZBEKİSTAN'A İHRACAT YAPACAK

ZHANDOS RANOV

Kazakistan ASELSAN Engineering (KAE) Genel Müdürü Tarık Ziya Kaboğlu, Türkiye'nin dışında ilk defa Özbekistan'a ihracat yapacaklarını açıkladı. 2011'de Kazakistan ile Türkiye'nin ortaklaşa kurduğu KAE, 2013 yılının Aralık ayında 44 milyon dolarlık yatırımla faaliyete geçirildikten sonraki 4 yıl içerisinde toplam yatırım miktarı 50 milyon dolara çıkmıştır. KAE fabrikası Astana Serbest Ekonomik Bölgesinde 75 bin metrekare açık alan üzerinde 8 bin 500 metrekare kapalı alanda yer almaktadır.

Hem stratejik hem de ticari bir kuruluş olan KAE, 10 yıllık çalışma planı çerçevesinde Kazakistan'da teknolojik hedeflerini gerçekleştirmektedir. Kazakistan hava kuvvetlerinin savunma kabiliyetini artırmak, yeni ekipman ve silahların prototiplerini modernleştirmek ve geliştirmek için belirlenen yol haritası kapsamında elektro-optik ürünlerin üretiminin yanı sıra askeri platformların modernizasyonu da planlanmıştır. Bunlar T72 tankları, M17 helikopter modernizasyonu, İGLA alçak irtifa füzelerinin atış platformları, keşif gözetleme, topçu atış sistemleri ve stabilize silah sistemleridir. Dahası telsiz cihazlarının üretimi de yol haritasına eklenmiştir. Hazırlanan yol haritası Kazakistan Savunma Bakanlığı tarafından onaylanmıştır.

> **KAE FABRİKASI ASTANA SERBEST EKONOMİK BÖLGESİNDE 75 BİN METREKARE AÇIK ALAN ÜZERİNDE 8 BİN 500 METREKARE KAPALI ALANDA YER ALMAKTADIR.**

KAE ürettikleri 12,7 SARP stabilize silah sistemi Kazakistan Paramount Engineering şirketinin Arlan aracına entegre edilerek, 2016 yılında Kazakistan'a teslim edildi. 36 tane araç

Kazakistan Silahlı Kuvvetleri tarafından sahada test edilmesinin ardından kabul edilerek ordu envanterine eklenmiştir. KAE Genel Müdürü Kaboğlu, keşif gözetleme sistemleri, 30 milimetrelik topun barış aracına entegre edilmesi projelerinin de faaliyete geçtiğini ve Kazakistan'dan 2018 yılında da sipariş beklediklerini belirtti.

Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in 2020 stratejik hedefleri arasında Kazakistan ürünlerinin yurt dışına ihraç edilmesini ana hedeflerden birisi olduğunu belirtmiştir. Kazakistan'ın Savunma, Havacılık ve Uzay Sanayi Bakanlığı bu konuda KAE'yi desteklemektedir. 10 yıllık plan çerçevesinde 2023 yılına kadar toplam 1 milyar dolarlık satış yapılması hedeflenmektedir. KAE 2014-2017 yılları arasında Türkiye'ye 6 milyon dolara yakın ve Kazakistan'a ise 100 milyon dolar civarında satış gerçekleştirmiştir. Açıklamalara göre önümüzdeki 6 yılda Türkiye'ye 96 milyon dolarlık ihracat, Kazakistan'a ise 200 milyon dolarlık satış gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Belarus, Ukrayna, Tacikistan, Özbekistan, Kırgızistan ve diğer Bağımsız Devletler Topluluğu'na üye devletlere 10 yıl içinde toplam 600 milyon dolarlık ihracat yapılması planlanmaktadır.

"10 YILLIK PLAN ÇERÇEVESİNDE 2023 YILINA KADAR TOPLAM 1 MİLYAR DOLARLIK SATIŞ YAPILMASI HEDEFLENMEKTEDİR."

Gece görüş cihazları, termal nişangahlar ve gündüz görüş sistemlerinin yanı sıra stabilize silah sistemleri üretim hattını ve sivil telsiz üretim hattı kurarak, seri üretimine geçtiklerini belirten Kaboğlu, yeni ürünlerin de Kazakistan'a teslimatlarının gerçekleştiğini dile getirdi. KAE'de 30'u mühendis, 35'i teknisyen ve idari personel olmak üzere 96 Kazakistan vatandaşının çalıştığını açıklayan Kaboğlu, teknisyenlerin tamamının iyi eğitim aldığını ve özenle seçildiğini ifade etti.

www.aselsan.com.tr

ALMAN BANKALARINDAN ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ'NE 950 MİLYON EURO'LUK KREDİ

ZHANDOS RANOV

Özbekistan Milli Bankası, Alman bankalarıyla toplam 950 milyon Euro'luk kredi anlaşmasını imzaladı. Dış Ekonomik Faaliyet Milli Bankası'ndan yapılan açıklamaya göre, Özbekistan Cumhuriyeti'nin Başbakanı Abdulla Aripov Almanya'ya resmi ziyarette bulundu. Ziyaret kapsamında Münih şehrinde Özbekistan-Almanya İş Forumu'nun düzenlendiği bildirildi. Özbekistan hükümeti delegasyonu Münih'te gerçekleştirilen Özbek-Alman İş Forumu'nda anlaşmanın tarafı olan Alman bankaları ile görüştü. Özbekistan Cumhuriyeti Başbakanı Abdulla Aripov ve beraberindeki heyetin katılımıyla Münih'teki Bayerischer Hof'da gerçekleştirilen Alman-Özbek İş Forumu'nda bir takım anlaşmalar imzalandı. Kredi anlaşmasının tutarı dokuz yüz elli milyon Euro olarak belirtildi.

> **ALMANYA'NIN ÖNDE GELEN DEUTSCHE BANK, COMMERZBANK VE AKA BANKALARI ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ'NİN DIŞ EKONOMİK FAALİYETLER MİLLİ BANKASI İLE KREDİ ANLAŞMASI İMZALANDI.**

En büyük anlaşma Dış ekonomik Faaliyet Milli Bankası ile Almanya'nın önde gelen bankası Deutsche Bank AG ile gerçekleşti. Deutsche Bank ile yapılan anlaşmanın 500 milyon Euro tutarında olduğu belirtildi. Bu anlaşmanın Özbekistan'daki büyük ölçekli yatırımlarda kullanılması hedeflenmektedir. Almanya'nın ikinci büyük bankası Commerzbank AG ile 350 milyon Euro'luk bir anlaşma imzalandı. Bir diğer büyük anlaşma ise AKA Bank ile imzalanan 100 milyon Euro miktarında bir kredi anlaşması olmuştur. Bu anlaşmaların yatırım projelerinin finansmanında, küçük ve

orta büyüklükteki işletmeler ve özel girişimcilikleri canlandırmada kullanılması öngörülmektedir.

Hatırlatmak gerekir ki, daha önce Özbekistan Milli Bankası, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası ile küçük işletme projelerine 100 milyon dolarlık kredi anlaşması, yatırım projelerini finanse etmek için Rus Gazprombank ile 153 milyon dolarlık kredi, Türk Eximbank'a ile ise 44 milyon dolarlık kredi anlaşmalarını imzalamıştır. Özbekistan Milli Bankası, Eylül 1991'de ülkenin ilk Cumhurbaşkanı olan İslam Karimov'un kararnamesiyle kurulmuş ve bugün Özbekistan Cumhuriyeti'nin en büyük finans kuruluşudur.

DIŞ EKONOMİK FAALİYET MİLLİ BANKASI İLE ALMANYA'NIN DEUTSCHE BANK AG ARASINDA 500 MİLYON EURO, COMMERZBANK AG İLE 350 MİLYON EURO, AKA BANK İLE İSE 100 MİLYON EURO MİKTARINDA KREDİ ANLAŞMALARI İMZALANDI.

Açıklamada Deutsche Bank AG, Commerzbank AG, AKA Bank ile anlaşılan 950 milyon Euro'luk krediler Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki üretim, KOBİ'lerin ve özel girişimciliğin desteklenmesi projelerinin hayata geçirilmesi için kullanılacaktır. Sağlanan kredilere Özbekistan Hükümeti'nin garantisinin talep edilmediği açıklanmıştır.

31 EKIM 2017 TARIHINDE ÜNLÜ TÜRK ŞAIR VE YAZARI YAVUZ BÜLENT BÂKILER, "ŞAH DAMARIMIZ TÜRKÇE" İSIMLI SEMINER VERDI.

2017 ЖЫЛДЫҢ 31 ҚАЗАНЫНДА БЕЛГІЛІ ТҮРІК АҚЫНЫ ЖӘНЕ ЖАЗУШЫСЫ ЯВУЗ БҮЛЕНТ БАКИЛЕР «ТҮРІК ТІЛІНІҢ МАҢЫЗЫ» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Ақын Явуз Бүлент Бакилер семинарында тілдің өмірлік маңызы, түрік тілінің байлығы, адамның дамуы мен ақыл-ойдың дұрыс пайдаланылуы тұрғысынан тілдің және кітаптың рөлі туралы әр түрлі ақпарат берді. Тіл болмаса ой болмайтынын атап өткен Бакилер тіл байлығының балалардың ақыл-ойының дамуы мен жетістігі үшін өте маңызды екенін, сондықтан да сөздік қоры мол оқушыларды тәрбиелеу мәселесіне отбасы, мектеп және мемлекет тарапынан үлкен мән берілуі қажеттігін айтты.

Бакилер балалық шағында халық алдында қағазға не кітапқа қарамай емін-еркін сөйлей алуды армандағанын айтты. Бұл арманға тек көп оқып, сөздік қорын арттырып, кітаптар-

Şair Yavuz Bülent Bâkiler seminerinde ana hatlarıyla dilin hayati önemi, Türk milletinin şah damarı olan Türkçe'nin zenginliği, insani gelişme ve aklı iyi kullanabilme açısından dilin ve kitabın rolü hakkında çeşitli bilgiler sundu. Dil olmazsa düşüncenin de olmayacağının altını çizen Bâkiler, yeteri kadar kelime zenginliğine sahip olup olmamasının çocukların zihin gelişmesi ve başarısı açısından oldukça önemli olduğunu, dolayısıyla zengin bir dille öğrenci yetiştirme konusuna aile, okul ve devlet tarafından büyük önem verilmesi gerektiğini ifade etti.

Bâkiler, çocukluğunda bir topluluk önünde kâğıda kitaba bakmadan konuşabilmeyi ne kadar hayal ettiklerini anlatarak, bu hâlden ancak okuyarak, kelime zenginliğini artırarak ve kitaplarla

мен дос болу арқылы жетуге болатынын тілге тиек етті. Әлемдегі барлық адамдардың ойлау және сөйлеу процестері тек тіл арқылы жүзеге асырылатынын айқындаған Бакилер сөздік қоры таяз адамдар өз ойларын оңай жеткізе алмайтынын, тіпті жазылғандарды дұрыс түсіне алмайтынын айтты. Бұл тұрғыда, Намык Кемаль, Юнус Эмре және Қажы Бекташ Уәли сынды танымал тұлғалардың тіл байлығы мен ақылға қатысты көзқарастары жайлы айтып, сөздік қоры бай оқушы тәрбиелеудің өмірлік маңыздылығын қайта атап өтті. Мысалы, кейбір Батыс елдерінде бастауыш және орта мектеп оқушыларына арналған оқулықтар 70,000 сөз қамтыған болса, Түркияда бұл көрсеткіш тек 7,000 сөзді құрайтынын мәлімдеді.

dost olarak çıkabildiklerini dile getirdi. Dünyanın her tarafında olduğu gibi, insanların sadece kelimelerle düşünüp kelimelerle konuşacağına değinen Bâkiler, hafızasında yeteri kadar kelime zenginliğine sahip olmayan kimselerin düşüncelerini rahatlıkla anlatamayacaklarını ve yazılanları kolayca anlayamayacaklarını belirtti. Bu bağlamda, Namık Kemal, Yunus Emre ve Hacı Bektaş Veli gibi ünlü şahsiyetlerin dil zenginliği ve akıl varlığı konusundaki düşüncelerinden bahsederek, zengin bir dille öğrenci yetiştirmenin hayati önemini tekrar vurguladı. Örnek olarak bazı Batılı ülkelerde ilk ve orta eğitimde çocukların ders kitaplarının 70.000 kelimeyle hazırlatıldığını, Türkiye'de ise bu rakamın sadece 7.000 kelime civarında olduğunu dile getirdi.

Seminerin devamında ise milletin şah damarı olan dili, milletin varlık sebebi olarak değerlen-

Семинар жалғасында ұлттың ұлы игілігі болып табылатын тіл – ұлттың ұлт екенін көрсететін ең басты белгі екенін және түрлі пәлекеттердің тілдің бұзылуы мен дағдарысқа ұшырауынан басталатынын айтты. Явуз Бүлент Бакилер мырзаның пікірінше, түрік тілі тек түріктің төл сөздерімен ғана шектеліп қалмай, араб және парсы тілдерінен енген сөздер де қолданылуы тиіс. Бұл орайда, кейбір түрік тілі сөздіктерін салыстыра келе, 80,000-100,000 сөзден де, тек 3,175 сөзден де тұратын сөздіктердің болғанын айтып, сөздік қорымызда тек түріктің төл сөздерімен ғана шектеліп қалмауымыз қажет екенін баса айтты. Сонымен қатар, жай ғана кітап оқудың жеткіліксіз болатынын, ғылыми зерттеулерді де күшейту керектігін айтты. Батыс пен Түркия арасындағы жан басына шаққандағы кітап-

dirmenin yanı sıra, büyük felaketlerin de dilin bozulması ve yozlaşmasıyla başlayacağını belirtti. Türk milletinin şah damarı olan Türkçe'nin sadece Öz Türkçe ile kısıtlanmaması gerektiğini ifade ederek kelime zenginliği açısından Türkçe'ye girmiş Arapça ve Farsça kelimelerin de kullanılması gerektiğini sözlerine ekledi. Bu açıdan bakıldığında yazılan bazı Türkçe sözlükleri karşılaştırarak bir yanda 80.000-100.000 kelimeli Türkçe sözlüklerin yer aldığını ve diğer tarafta sadece 3.175 kelimelik sözlüklerin basıldığını belirterek kelime haznemizin sadece Öz Türkçe kelimeleri kullanarak kısıtlanmaması gerektiğinin altını çizdi. Buna ek olarak, sadece kitap okumanın yeterli olmayacağını bunun yanında bilimsel araştırmaların da artırılması gerektiğini dile getirerek Batı ile Türkiye arasındaki insan başına düşen kitap sayısı ve yıllık bilimsel araştırmalar arasındaki büyük farkın ancak daha çok kitap okuyarak ve bilim alanında çeşitli araştırmaların sayısını artırarak azaltılabileceğini vurguladı.

Seminerin sonunda katılımcılar, dilin ve kitap okumanın önemi, bilgi ve zihinsel gelişme konularında görüş alışverişinde bulundular. ■

тар саны мен жыл сайынғы ғылыми зерттеулер арасында үлкен айырмашылықты тек көп кітап оқып, ғылым саласындағы әртүрлі зерттеулердің санын көбейту арқылы азайтуға болатынын атап өтті.

Семинар соңында қатысушылар тілдің және кітап оқудың маңызы, білім мен ақыл-ойдың дамуы туралы пікір алмасты. ■

26 EKİM 2017 TARİHİNDE AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMACILARINDAN DANİYAR NURBAYEV “KAZAKİSTAN ULUSAL BANKASI’NIN BAĞIMSIZLIĞI” KONULU SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛДЫҢ 26 ҚАЗАНЫНДА ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ЗЕРТТЕУШІСІ ДАНИЯР НҰРБАЕВ «ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІНІҢ ТӘУЕЛСІЗДІГІ» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Данияр Нұрбаев семинарында орталық банктерді құру себептері мен олардың ел экономикасында атқаратын рөлі туралы түрлі ақпараттар берді. Ол Орталық банктер өз шешімдерін уақыт сәйкессіздігі теориясына сәйкес қабылдайтынын мәлімдеді. Нұрбаев уақыт сәйкессіздігі теориясына сәйкес, орталық банк экономикалық саясатында ағымдағы оқиғалардың ықпалына түспей ұзақ мерзімді жоспар жасап, сол жоспарларды ұстану арқылы қажетті қадамдар жасауы керек екенін айтты. Осы орайда орталық банктер өз үкіметтерінен тәуелсіз жұмыс істеуі керектігін және үкіметтер орталық банктерге қысым жасамауы қажет екенін атап өтті.

Семинар барысында ол түрлі елдердің мысалдарын келтіріп, инфляцияның ел экономикасына тигізетін теріс әсерін қарастырды.

Daniyar Nurbayev, seminerinde, ana hatlarıyla merkez bankalarının kurulma nedenleri ve ülke ekonomilerinde üstlendikleri roller hakkında çeşitli bilgiler sundu. Merkez bankalarının işleyişlerinde kararlarını genelde zaman tutarsızlığı teorisine göre aldıklarını belirtti. Nurbayev, zaman tutarsızlığı teorisine göre merkez bankasının ekonomi politikalarında güncel olaylardan etkilenmeyerek uzun dönemli planlamalar yapmasının ve bu planlara sadık kalarak gerekli adımları atmasının gerektiğini belirtti. Bu noktada merkez bankalarının kendi hükümetlerinden bağımsız bir yapıda çalışmaları ve hükümetlerin de günü kurtarma adına merkez bankalarına baskı yapmaması gerektiğini ifade etti.

Seminerin devamında, enflasyonun ülke ekonomileri açısından olumsuz etkilerine değinerek çeşitli ülkelerden örnekler verdi. Yüksek enflasyon oranlarının fiyatlara yansıması nedeniyle halkın memnuniyetsizliğini

Инфляцияның жоғары деңгейі бағалардың өсуіне әсер еткендіктен, мемлекеттер халықтың наразылығын болдырмау мақсатында бағаларды қалыпты ұстау үшін көп ақша басып шығаратынын мәлімдеді. Ал бұл ақша-кредит саясатын басқару тұрғысынан кері даму болып табылады. Тарихи тұрғыдан ЭЫДҰ елдерінің 1970 жылдан бастап бүгінгі күнге дейінгі инфляция қарқыны зерттелген кезде, 1990-шы жылдардан кейін инфляция қарқынының айтарлықтай төмендегені байқалды. Себебі ЭЫДҰ елдері 1970-1980-ші жылдары жоғары инфляция деңгейімен күресіп келіп, 1990-шы жылдары ақша-кредит саясатының басқарылуы орталық банктерге берілді және бұл банктердің үкіметтен тәуелсіздігі арта түсті.

Осылайша, ол орталық банктердің ақша-кредит саясатын ағымдағы және саяси оқиғалардан аулақ ұстап, ұзақ мерзімді перспективада ел экономикасына пайда әке-

gidermek adına ülkelerin fiyatları sabit tutma gerekçesi ile daha çok para bastıklarını ve bunun para politika yönetimi bakımından olumsuz bir gelişme olduğunu belirtti. Tarihsel açıdan OECD ülkelerinin 1970'den günümüze kadar olan enflasyon oranları incelendiğinde 1990'lı yıllardan sonra önemli bir düşüşün kaydedildiğini ifade etti. Bunun sebepleri arasında OECD ülkelerinin 1970-1980'li yıllarda yüksek enflasyon oranları ile boğuşurken 1990'lı yıllara gelindiğinde para politikalarının yönetiminin merkez bankalarına devredilmesi ve hükümetten bağımsızlıklarının artırılmasını gösterdi.

Bu sayede merkez bankalarının para politikalarını güncel ve politik olaylardan uzak tutarak uzun dönemde ülke ekonomisine

летіндей етіп басқара алғанын және соның нәтижесінде инфляцияның төмен деңгейіне жеткенін атап өтті. Ол сондай-ақ, 1990-шы жылдардағы бұл өзгерістерге 1985 жылы Кеннет Рогоффтың инфляцияны төмендету үшін орталық банктің тәуелсіздігін арттыру идеясының да үлес қосқанын атап өтті. Нұрбаев орталық банктердің басқару командаларын тағайындау жүйесі, ақша-кредит саясатына кімнің бағыт-бағдар беретіні және дағдарыс кезінде шешім қабылдау жүйесі жайында түрлі ақпарат берді. Ол сондай-ақ Қазақстан Ұлттық банкінің тәуелсіздік индексі көптеген елдерге қарағанда жоғары екендігін, алайда инфляция деңгейінің де жоғары екендігін айтты. Осыған байланысты өзінің және басқа зерттеушілердің зерттеу нәтижелерімен бөлісіп, баяндамасын

faydalı olacak şekilde yönetebildiklerini ve bunun neticesi olarak da günümüzdeki düşük enflasyon oranlarına eriştiklerinin altını çizdi. Ayrıca 1990'lı yıllardaki bu değişikliğe Rogoff'un 1985 yılında öne sürdüğü enflasyonun düşürülmesi adına merkez bankalarının bağımsızlığının artırılması fikrinin de katkısının olduğunu vurguladı. Nurbayev, Merkez bankalarının yönetim kadrosunun seçilme sistemi, para politikasına kimin yön vereceği ve kriz anlarında karar verme sistemi hakkında detaylı bilgiler sundu. Kazakistan'ın Ulusal Bankası'nın bağımsızlık endeksinde birçok ülkeden daha yüksek puana sahip olduğunu lakin enflasyon oranının da

аяқтады.

Семинар соңында қатысушылар Қазақстан Ұлттық банкінің қызметі және Қазақстандағы инфляция мәселелері туралы пікір алмасты. ■

yüksek sayılabileceğini belirtti. Bu konuda kendisinin ve diğer bazı araştırmacıların çalışmalarının sonuçlarını paylaşarak konuşmasını bitirdi.

Seminerin sonunda katılımcılar Kazakistan Ulusal Bankası'nın işleyişi ve Kazakistan'da enflasyon konularında görüş alışverişinde bulundular. ■

3 KASIM 2017 TARİHİNDE DÜNYA EKONOMİSİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ PROF. DR. AKİMZHAN ARUPOV "AVRASYA EKONOMİK BİRLİĞİ'N-DE İŞBİRLİĞİNİN ENTEGRASYON ETKİLERİ" KONULU SEMİNER DÜZENLENDİ.

2017 ЖЫЛДЫҢ 3 ҚАРАШАСЫНДА ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ИНСТИТУТЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ ПРОФЕССОР, ДОКТОР ӘКІМЖАН АРУПОВ «ЕУРАЗИЯЛЫҚ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОДАҚТАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ ИНТЕГРАЦИЯЛЫҚ ӘСЕРІ» ТАҚЫРЫБЫНДА СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Профессор, доктор Әкімжан Арупов семинарында Еуразиялық экономикалық одақтың (ЕЭО) құрылу үдерісін, осы үдеріс барысында туындаған мәселелер мен қол жеткізілген жетістіктерді талқылады. ЕЭО-ның экономикалық бірлік ретінде қалыптасу жолындағы үдерістерге тоқталып өтіп, осы тұрғыда қол қойылған маңызды келісімдер жөнінде баяндады. Арупов 1994 жылы Қазақстан Президенті Нұрсұлтан Назарбаев ұсынған «Еуразиялық одақты» құру идеясының дамып, бүгінгі күнгі ЕЭО-ның құрылуына негіз болғанын мәлімдеді. Осы орайда ЕЭО-ның жолы мен тәжірибелері Европалық Одақтан (ЕО) ерекшеленетінін тілге тиек етті.

Экономикалық одақ құру идеясы 1990-шы жылдардың басында айтылғанымен, бұл бағытта үшінші келісім қол қойылғаннан кейін ғана Ресей мен Беларусь тарапынан толығымен қабылданғанын мәлімдеді. Одақты құру туралы идеяның Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевқа тиесілі екенін, бірақ бұл идеяның

Prof. Dr. Akimzhan Arupov seminerinde ana hatlarıyla Avrasya Ekonomik Birliği'nin (AEB) kuruluş süreci, bu süreçte yaşanan zorluklar ve elde edilen başarılar konularına değindi. AEB'nin ekonomik birlik olma yolunda geçtiği süreçlere değinerek bu kapsamda imzalanan önemli antlaşmalardan bahsetti. Arupov, 1994 yılında Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in önermiş olduğu "Avrasya Birliği" kurma fikrinin geliştirilerek günümüzdeki AEB'nin kurulmasına öncülük ettiğini bildirdi. Bu süreçte AEB'nin izlediği yolun ve tecrübelerinin Avrupa Birliği'nden (AB) farklı olduğunu sözlerine ekledi.

Her ne kadar ekonomik bir birlik kurma fikrinin 1990'lı yılların başında ortaya konulmuş olsa da, ancak bu doğrultuda imzalanan üçüncü antlaşmadan sonra tam anlamıyla Rusya ve Beyaz Rusya tarafından benimsendiğini ifade etti. Bu noktada birliği kurma fikrinin Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'e ait olduğunu, lakin bu düşüncenin ancak diğer devletlerin de gerçek anlamda destek vermesi ile hayata geçirildiğini belirtti.

Seminerinin devamında, AB ile AEB'nin karşılaştırmalı analizini yaparak AB'nin 50 senede tamamladığı süreci AEB 20 yılda gerçekleş-

басқа мемлекеттердің қолдауымен ғана жүзеге асқанын айтты.

Семинарды барысында Арупов ЕО мен ЕЭО-ға салыстырмалы талдау жүргізді және ЕО-ның 50 жылда жеткен жетістіктерін ЕЭО-ның 20 жылда жүзеге асырғанын мәлімдеді. Ол ЕЭО-ның құрылуында 2011 жылы Еуразиялық Біртұтас экономикалық кеңістік құрылғаннан кейін барынша күш салынғанын айтты ЕО мен ЕЭО-ның экономикалық интеграция үрдістері зерттелгенде ЕО-да төменнен жоғары қарай, ал ЕЭО-да жоғарыдан төменге қарай қозғалыстың байқалғанын мәлімдеді. Одақтағы мәселелерге тоқтала отырып, Арупов әрбір мүше ел өзінің экономикалық мүдделерін қорғағандықтан олардың арасында белгілі бір мәселелер туындайтынын және бұл қалыпты жағдай екенін айқындады. Қазақстанның ЕЭО-ға мүше болудағы артықшылықтардың бірі 182 млн. адамы бар нарыққа барынша қол жетімділікті қамтамасыз ету экспорттаушылар тұрғысынан маңызды екенін атап өтті.

Семинар соңында қатысушылар ЕЭО-ның болашағы және Қазақстан экономикасына қосқан үлесі туралы пікір алмасты. ■

tirdiğini ifade etti. Arupov, AEB'nin kurulmasında en yoğun çabaların Avrasya Ortak Ekonomik Alanı'nın 2011 yılında kurulmasının ardından gerçekleştirildiğini dile getirdi. AB ve AEB'nin ekonomik entegrasyonunun oluşma süreçlerinin incelendiğinde, AB'de tabandan yukarı doğru çıkan bir hareketin olduğunu AEB'de ise yukarıdan aşağıya inme modelinin var olduğunu bildirdi. Birlik içindeki problemlere de değinen Arupov, her üye ülkenin kendi ekonomik çıkarlarını koruma adına birbirleri ile belli konularda sorunlar yaşadıklarını ve bunun da normal bir durum olduğunu ifade etti. Kazakistan açısından AEB'ye üye olmanın avantajları arasında 182 milyon kişilik bir pazara daha rahat erişimin sağlanmasının ihracatçılar açısından önemli bir gelişme olduğunu ifade etti.

Seminerin sonunda katılımcılar AEB'nin geleceği ve Kazakistan ekonomisine katkıları konularında görüş alışverişinde bulundular. ■

9 KASIM 2017 TARİHİNDE AL-FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ UZAK DOĞU BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ RENATA KUDAYBERGENOVA "GÖLGE EĞİTİM: ASYA BÖLGESİ'NİN GİZLİ SORUNLARI" KONULU SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛДЫҢ 9 ҚАРАШАСЫНДА ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ ШЫҒЫСТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ ҚИЫР ШЫҒЫС БӨЛІМІНІҢ ОҚЫТУШЫСЫ РЕНАТА ҚҰДАЙБЕРГЕНОВА «АЗИЯ АЙМАҒЫНДА ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУДІҢ ЖАСЫРЫН МӘСЕЛЕЛЕРІ» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Рената Құдайбергенова семинарында жалпы білім беру жүйесіндегі мәселелер, қосымша білім беру экономикасы мен жеке сабақтар туралы егжей-тегжейлі ақпарат берді. Баяндама барысында Қазақстанға баса көңіл бөліп, АҚШ және Оңтүстік Корея елдеріндегі қосымша білім беру тәжірибесіне тоқталып өтті. Осы елдердегі репетиторлық және дайындық курстарын қамтитын қосымша білім беру жүйесіне қатысты соңғы зерттеу нәтижелерімен бөлісті. Бұл зерттеу нәтижелеріне салыстырмалы талдау жасай отырып, аталған елдердегі қосымша білім беру жүйелері арасында үлкен айырмашылықтардың болғанын айтты.

Қосымша білім беру саласының дамуына әсер ететін бірден-бір факторлардың бірі дамыған және дамушы елдердегі жоғары оқу орнына түсу емтихандары екенін айтты. Сонымен қатар, аталмыш елдер арасындағы мәдени айырмашылықтардың қосымша білім беру жүйесін қалыптастыру үдерісіне ықпалы жайлы баяндап берді. Құдайбергенова білім беру ұғымын әр елде

Seminerinde Renata Kudaybergenova, ana hatlarıyla genel eğitim sistemindeki sorunlar, gölge eğitim ekonomisi ve özel dersler hakkında çeşitli bilgiler sundu. Sunum sırasında, başta Kazakistan olmak üzere ABD ve Güney Kore gibi ülkelerde gölge eğitim uygulamalarına odaklandı. Bu ülkelerdeki özel ders ve ek dersleri içeren gölge eğitim sistemine dair en son araştırma sonuçlarını sundu. Bu araştırma sonuçlarının karşılaştırmalı olarak analizini yaparak, belirtilen ülkelerde uygulanan gölge eğitim sistemleri arasında büyük farklılıkların olduğunu gösterdi.

әр түрлі түсінетінін айтып, Оңтүстік Кореядағы қосымша білім берудің дамуына халық арасында кеңінен қалыптасқан үнемі өз бетінше білім алып, өзін-өзі дамыту және ынталандыру түсінігінің себепші болғанын тілге тиек етті. Ал АҚШ-та оқушылар үздік жоғары оқу орнына түсу және белгілі бір әлеуметтік қамсыздандыруды қамтамасыз ету мақсатында жеке сабақтар алғандықтан қосымша білім берудің кең таралғанын атап өтті. Қазақстан бойынша зерттеу нәтижелері оқушылардың қосымша курстарға баруының негізгі себебі Бірыңғай ұлттық тестке

Gölge eğitim sektörünün gelişmesindeki en büyük etkenlerden birisinin hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde üniversite sınavları olduğunu kaydetti. Ayrıca, ele alınan ülkeler arasındaki kültürel farklılıkların gölge eğitim sistemini şekillendiren sürece katkıları konusuna değindi. Eğitim kavramının bahsi geçen ülkelerdeki farklı algılanması konusuna değinen Kudaybergenova, Güney Kore'de gölge eğitimin gelişmesine halk arasındaki devamlı kendini eğiterek geliştirme ve kendi kendini motive etme anlayışının yardımcı olduğunu dile getirdi. ABD'de ise iyi bir üniversite kazanma ve belirli bir sosyal güvenliğin sağlanması doğrultusunda özel derslerin alınması sebebi ile gölge eğitimin yaygın bir hal aldığını ifade etti. Kazakistan'a geldiğimizde ise, araştırmaların ek ders alınımının ana sebeplerinden birisinin Ulusal Sınav olarak tabir edilen üniversiteye giriş sınavına hazırlanma amacı ile dershanelere gidilmesinin olduğunu iletti.

дайындық екенін көрсетті.

Жалпы алғанда, Құдайбергенова қосымша білім беру саласының даму себептерінің бірі ретінде ата-аналардың білімге қатысты алаңдаушылықтары екенін айтты. Ата-аналары балаларының мектепте алған білімдерін жеткіліксіз деп санап, отбасылық бюджет қаражаты есебінен балаларын дайындық курстарына немесе репетиторларға жіберетінін айтты. Оқушылардың ата-аналары арасындағы бәсекелестіктің жоғары болуына байланысты бұл жағдай бір-біріне ықпал ететін тізбекке айналуы мүмкін екенін айтты.

Семинар соңында қатысушылар Қазақстанда қосымша білім беру саласы туралы пікір алмасты. ■

Genel olarak ele alındığında ise gölge eğitim sektörünün gelişmesindeki sebeplerden birisi olarak ebeveynlerin eğitim kaygısını gösterdi. Ailelerin, çocuklarının kendi okullarında yeterince iyi eğitim alamadığı düşüncesinden yola çıkarak aile bütçesinin imkânları dâhilinde çocuklarını dershanelere veya özel hocalara gönderdiğini ifade etti. Bu durumun öğrenci aileleri arasındaki yüksek rekabete bağlı olarak da birbirini etkileyen bir zincir haline dönüşebildiğini de sözlerine ekledi.

Seminerin sonunda katılımcılar, Kazakistan'daki gölge eğitim sektörü hakkında görüş alışverişinde bulundular. ■

16 KASIM 2017 TARİHİNDE AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMACILARINDAN DR. DAUREN ABEN "SEMİPALATİNSK TEST SAHASINDA SOVYET NÜKLEER DENEMELERİNİN SOSYAL, EKONOMİK VE ÇEVRESEL SONUÇLARI" BAŞLIKLI SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛЫ 16 ҚАРАШАДА ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АҒА ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕРІ ДОКТОР ДӘУРЕН ӘБЕН «СЕМЕЙ ПОЛИГОНЫНДАҒЫ КЕҢЕСТІК ЯДРОЛЫҚ СЫНАҚТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК, ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САЛДАРЫ» ТАҚЫРЫБЫНДА СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Семинар барысында доктор Дәурен Әбен Семей ядролық сынақ полигонында жасалған сынақтар мен осы ядролық сынақтардың салдарынан туындаған денсаулық және экологиялық мәселелері туралы жан-жақты мәлімет берді. Сынақ алаңы туралы толық ақпарат беріп, оның 1947 жылдан бастап құрылғанын және жалпы аумағы 18 мың шаршы шақырымды құрағанын айтты. 1991 жылы жабылғанға дейін жалпы 456 ядролық сынақ өткізілгенін және олардың 116-сы ашық ауада жасалғанын атап өтті. Семей ядролық сынақ полигонының жабылуында «Невада-Семей» деп аталатын қоғамдық қозғалыстың кең таралғаны маңызды рөл атқарғанын айтты. Сонымен қатар, бұл оқиғаның тәуелсіз Қазақстан Республикасының алғашқы жылдарындағы үлкен жетістіктерінің бірі болғанын тілге тиек етті.

Алайда, сынақ алаңындағы ядролық сынақтар тоқтатылса да, оның қоршаған орта мен адам денсаулығына зардабы әлі

Seminerinde Dr. Dauren Aben, ana hatlarıyla Semipalatinsk nükleer test poligonunda yapılan denemeler ve bu nükleer testlerin yarattığı çevresel ve sağlık sorunları hakkında detaylı bilgiler sundu. Test sahası hakkında vermiş olduğu bilgiler arasında, test sahasının 1947 yılında kurulduğunu ve 18 bin kilometrekarelik geniş bir alanı kapladığını bildirdi. 1991 yılında kapanana kadar burada 456 nükleer test denemesinin gerçekleştirildiğini ve bunların 116'sının atmosferde yapıldığını ifade etti. Semipalatinsk nükleer test poligonunun kapatılmasında Nevada-Semipalatinsk adlı toplumsal hareketin geniş kitlelerden destek görmesinin önemli rol oynadığını belirtti. Bu olayın Bağımsız Kazakistan Cumhuriyeti'nin

жалғасып келе жатқанын атап өтті. Бүгінгі таңда Семей өңіріндегі тұрғындар әлі де осы ядролық сынақтардың теріс әсеріне ұшырап отырғанын мәлімдеді. Әбен өз семинарында Семей ядролық сынақ полигонын пайдалану кезінде 1,5-1,7 миллион адамға тікелей немесе жанама әсер еткенінен хабардар етті. Осыған байланысты, радиациядан зардап шеккен бір миллионнан астам адамға радиациялық-гигиеналық төлқұжат берілгенін және бұл құжаттар арқылы түрлі артықшылықтар мен көмек көрсетілетінін айтты. Сондай-ақ, ядролық сынақ полигондарына жақын жерлерде тұрған немесе радиациядан зардап шеккен адамдарға үкімет тарапынан әртүрлі көлемде қаржылай көмек көрсетілгенін атап өтті.

ilk yıllarındaki büyük başarılarından birisi olduğunu dile getirdi.

Test sahasındaki nükleer denemelerin durdurulması, yaklaşık 50 yıllık çevresel ve sağlık sorunlarını arkasında bıraktı. Günümüzde Kazakistan'ın Semey bölgesinde yaşayanların hala bu nükleer denemelerin negatif etkilerine maruz kalmakta olduklarının belirtilebileceğini ifade etti. Seminerinde Aben, resmi verilere göre Semipalatinsk nükleer test alanının kullanımı sırasında radyasyondan doğrudan

Семинар барысында Әбен Аймақтық ядролық сынақтардың өткізілген жерлерін көрсететін картадан сынақ алаңдары туралы техникалық ақпарат берумен қатар, аталған аймақтарда тұратын адамдардың денсаулық және экологиялық мәселелері туралы толық ақпарат берді. Сондай-ақ, Қазақстанның Кеңес Одағынан қалған ядролық мұрадан бас тартуындағы мемлекеттік саясаты мен себептерін де баяндады. Қазақстанның ядролық қарусыздану жөніндегі жұмыстарына тоқталып, қазіргі жағдайы туралы

veya dolaylı olarak yaklaşık 1.5-1.7 milyon kişinin etkilendiğini bildirdi. Bu doğrultuda hükümetin yaptığı çalışmalara değinerek radyasyondan etkilenen bir milyondan fazla kişiye radyasyon pasaportu verildiğini ve bu belgenin çeşitli avantajlar ile yardımlar sağladığını sözlerine ekledi. Dahası, nükleer testlerin yapıldığı alanların yakınında yaşayan veya radyasyondan etkilenenlere hükümet tarafından farklı miktarlarda finansal destek verildiğini ifade etti.

Seminerinin devamında Aben nükleer denemelerin yerlerini gösteren haritadan bölge bölge test alanları hakkında teknik bilgiler vermenin yanı sıra o bölgelerde yaşayanların karşılaştıkları sağlık ve çevre sorunları hakkında da detaylı bilgiler sundu. Ayrıca Kazakistan'ın Sovyetler Birliği'nden kalan nükleer mirastan vazgeçmesi hususundaki devlet politikası ve nedenleri üzerine çeşitli bilgiler verdi. Kazakistan'ın nükleer silahsızlanma konusundaki çalışmalarına değinerek güncel bilgileri paylaştı.

Seminerin sonunda katılımcılar nükleer denemelerin neden olduğu çevre ve sağlık sorunları hakkında görüş alışverişinde bulundular. ■

ақпараттармен бөлісті.

Семинар соңында қатысушылар ядролық сынақтардан туындаған денсаулық және экология мәселелері туралы пікір алмасты. ■

23 KASIM 2017 TARİHİNDE IKILAS KAZAK HALK MÜZİK ALETLERİ MÜZESİ BİLİM BÖLÜMÜ BAŞKANI DAULET ZHAİLYBAYEV "KAZAKİSTAN'DAKİ TÜRK HALKLARININ ETNO-KÜLTÜREL YÖNÜ: AZERBAYCAN ÖRNEĞİ ÜZERİNE" BAŞLIKLI SEMİNER VERDİ.

2017 ЖЫЛЫ 23 ҚАРАШАДА ЫҚЫЛАС АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚ МУЗЫКАЛЫҚ АСПАПТАР МУЗЕЙІ ҒЫЛЫМ БӨЛІМІНІҢ МЕҢГЕРУШІСІ ЖАЙЛЫБАЕВ ДӘУЛЕТ «ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫНЫҢ ЭТНО-МӘДЕНИ БАҒЫТ-БАҒДАРЫ: ӘЗЕРБАЙЖАНДАР МЫСАЛЫНДА» АТТЫ СЕМИНАР ӨТКІЗДІ.

Дәулет Жайлыбаев семинарында Қазақстандағы түркі халықтарының қазіргі этно-мәдени жағдайы және олардың елдегі этникалық бірлік пен ынтымақтастықтың сақталуында атқаратын рөлі жайлы ақпарат берді. Қазақстандағы әзербайжандар туралы егжей-тегжейлі мағлұмат берумен қатар, Қазақстанның мәдени саясатының негізгі тетіктеріне де тоқталып өтті.

Жайлыбаев Қазақстанда тұратын түркі халықтарының тарихы мен қазіргі этно-мәдени жағдайы туралы әр түрлі ақпарат ұсынып, елде 130-ға жуық ұлттың бір шаңырақ астында тұрып жатқанын, олардың 28-і түркі халықтары екенін тілге тиек етті. Соңғы статистикалық мәліметтер бойынша Қазақстан халқының саны 18,096,900 адамды құрайтыны, соның ішінде 11,2 миллионы қазақтар, ал қалған 6 миллионы басқа этникалық топтар екенін мәлімдеді. Сондай-ақ, ол елде тұратын өзбек, ұйғыр, татар, түрік, әзірбайжан және қырғыздардың мәдени тұрғыдан белсенді этностар екенін атап өтті. Бұған қоса, ол бұрыннан бері түркі халықтарымен бірге өмір сүріп келе жатқан және жақын этномәдени байланыстары болған

Seminerinde Daulet Zhailybayev ana hatlarıyla, Kazakistan'daki Türk halklarının mevcut etno-kültürel durumu ve onların ülkedeki etnik birlik ve beraberliğin korunmasındaki etkili rolünden bahsetti. Kazakistan'daki Azerbaycanlılar hakkında detaylı bilgiler sunmanın yanı sıra, Kazakistan'ın kültürel politikasının temel mekanizmaları hakkında da kapsamlı bilgiler verdi.

Kazakistan'da yaşayan Türk halklarının tarihi ve mevcut etno-kültürel durumu ile ilgili çeşitli bilgiler sunan Zhailybayev, Kazakistan'da 130'a yakın etnik gurubun yaşadığını ve bunların 28'inin ise Türk halklarından oluştuğunu dile getirdi. Yayınlanan son istatistiki verilere göre Kazakistan nüfusunun 18.096.900 olup 11.2 milyonunun Kazaklar başta olmak üzere Türk halklarından oluştuğunu ve geri kalan yaklaşık 6 milyon kişinin ise diğer etnik grupların oluşturduğunu ifade etti. Ayrıca ülkede yaşayan Türk halkların-

ингуштер мен шешендердің де Қазақстандағы этникалық белсенді топтар қатарында екенін атап өтті.

Жайлыбаев әсіресе, әзербайжандардың Қазақстанға келу тарихы туралы толық ақпарат беріп, тарихи құжаттарға сәйкес 1926 жылы елде тек 42 әзербайжанның болғанын және 1937-1944 жылдары Солтүстік Кавказ аймағынан 11 мыңға жуық адамның Қазақстанға жер аударылып, оның көпшілігін әзербайжандардың құрағанын айтты. 2009 жылғы санаққа сәйкес, елде 85 мыңнан астам әзербайжанның болғанын мәлімдеді. Жайлыбаев әзірбайжандардың Қазақстанға 1937 және 1944 жылдардағы сталиндік саяси репрессия кезінде жер аударылғанын айтып, бұл әзірбайжандар үшін ауыр кезең болғанын атап өтті.

Қазақстандағы әзірбайжандардың басқа түрік халықтарымен бірге елдегі этника-

dan Özbek, Uygur, Tatar, Türk, Azerbaycanlı ve Kırgızlar'ın kültürel açıdan aktif olarak bilindiğini sözlerine ekledi. Buna ek olarak, eskiden Türk halklarıyla beraber yaşayan ve yakın etno-kültürel ilişkilerde bulunan İnguşlar ile Çeçenler'in de Kazakistan'daki aktif olarak bilinen etnik gruplar arasında yer aldığını belirtti.

Özellikle Azerbaycanlılar'ın Kazakistan'a geliş tarihçesi hakkında detaylı bilgiler veren Zhailybayev, tarihi belgelere göre 1926 yılında ülkede sadece 42 Azerbaycanlı'nın bulunduğunu ve 1937-1944 yılları arasında Kuzey Kafkasya bölgesinden çoğunluğunu Azerbaycanlılar'ın oluşturduğu yaklaşık 11.000 kişinin Kazakistan'a sürgün edildiğini ifade etti. 2009 yılındaki nüfus sayımına göre ülkede toplam 85.000'dan fazla Azerbaycanlı'nın bulunduğunu belirtti. Azerbaycanlılar'ın Kazakistan'a sürgün edilmesinin

лық бірлік және ынтымақтастықтың сақталуында маңызды рөл атқарғанын баса айтты. Қазақстанның тәуелсіздік алғаннан кейін әр түрлі этникалық топтар арасында бірлік пен ынтымақтастықтың сақталуына ерекше көңіл бөліп, тиісті этно-мәдени саясатты ұстанғанын және бүгінгі таңда жетістіктерге жеткенін атап өтті. Қазақстандағы этникалық топтарға өздерінің ана тілдерінде білім алуға және мәдениеттерінің сақталуына мүмкіндік берілгенін атап көрсеткен Жайлыбаев, елде түрлі этномәдени орталықтарының, соның ішінде Қазақстан халқы Ассамблеясының, сондай-ақ 50-ден астам этникалық газеттер мен журналдардың қызмет ететінін мәлімдеді.

Семинар соңында қатысушылар Қазақстандағы түркі халықтары мен елдің этно-мәдени саясаты жайлы пікір алмасты. ■

ana nedenlerinden birisinin 1937 ve 1944 yıllarında Stalin'in iç iskân politikası olduğunu ifade eden Zhailybayev, o dönemin Azerbaycanlılar için ağır bir dönem olduğunu dile getirdi.

Kazakistan'daki Azerbaycanlılar'ın diğer Türk halklarıyla birlikte ülkedeki etnik birlik ve beraberliğin korunmasında önemli rol oynadığının altını çizdi. Kazakistan'ın, bağımsızlığını ilan etmesinden bu yana, çeşitli etnik gruplar arasındaki birlik ve beraberliğin korunmasına oldukça önem verdiğini ve bu doğrultuda uygun etno-kültürel politika izlemeye çalıştığını ve bugüne kadar başarılı olunduğunu vurguladı. Kazakistan'daki etnik grupların ana dillerinde eğitim görmesine ve kendi kültürünü yaşatmasına imkân sağladığını belirten Zhailybayev, örnek olarak başta Kazakistan Halkları Asamblesi olmak üzere ülkede çeşitli etnik kültür merkezleri, 50'den fazla etnik gazete ve derginin hizmet gösterdiğini ifade etti.

Seminerin sonunda katılımcılar Kazakistan'daki Türk halkları ve ülkenin etno-kültürel politikası hakkında görüş alışverişinde bulundular. ■

24 KASIM 2017 TARİHİNDE AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMACISI OMİRBEK HANAYİ "MANEVİ CANLANMA VE HALİFE ALTAY MİRASI" KONFERANSINA KATILDI.

2017 ЖЫЛДЫҢ 24 ҚАРАШАСЫНДА ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕРІ ӨМІРБЕК ҚАНАЙ «РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ ЖӘНЕ ХАЛИФА АЛТАЙ МҰРАСЫ» КОНФЕРЕНЦИЯСЫНА ҚАТЫСТЫ.

Түркі әлеміне танымал дінтанушы ғалым, көрнекті жазушы Халифа Алтай Ғақыпұлының туғанына 100 жыл толуына орай өткізілген «Рухани жаңғыру және Халифа Алтай мұрасы» атты республикалық ғылыми-тәжірибелік конференцияны РМК «Ғылым ордасы» Орталық ғылыми кітапханасы, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты, Халифа Алтай Халықаралық қайырымдылық қоры және «Ер Жәнібек» қоғамдық қоры бірлесе отырып ұйымдастырды. Конференцияға ұйымдастырушы тараптың өкілдері мен мамандары, сондай-ақ ЖОО-ның оқытушылары мен студенттері қатысты. Қытайдың Алтай аймағында дүниеге келіп, Түркияда ғұмыр кешкен, кейін атажұрты Қазақстанға түбегейлі қоныс аударған Халифа Алтайдың өмірі мен шығармаларын негізгі арқау еткен конференцияда, 1950 жылдары Тибет, Үндістан және Пәкістан арқылы Түркияға көшкен қазақтар туралы да баяндама-

"Gılım Ordası" Merkezi Bilimsel Kütüphanesi, Ş.Ş. Ualihanov Tarih ve Etnoloji Enstitüsü, Halife Altay Uluslararası Hayır Vakfı ve "Er Canibek" Vakfı'nın ortaklaşa düzenlediği "Manevi Canlanma ve Halife Altay Mirası" konferansı, Türk dünyasında tanınmış din âlimi ve yazar Halife Altay Akifoğlu'nun doğumunun 100. yıldönümü nedeniyle gerçekleştirildi. Konferansa, söz konusu kurumlardan gelen temsilciler ve uzmanların yanı sıra çeşitli üniversitelerden öğretim üyeleri ve öğrenciler katıldı. Çin'in Altay bölgesinde

лар жасалды. Конференция соңында Халифа Алтайдың өмірі мен шығармашылығына арналған «Халифа Алтай Ғақыпұлы: библиографиясы» атты кітаптың тұсаукесер рәсімі өтті. Халифа Алтайға арналған библиографиялық көрсеткіштің аудармa жұмыстарына институтымыздың ғылыми қызметкерлері Женгизхан Жаналтай мен Өмірбек Қанай қатысқан болатын.

Осы орайда Өмірбек Қанай дінтанушы ғалым Халифа Алтайдың 1982 жылы Ыстам-

doğup Türkiye'de belirli bir süre yaşadıktan sonra atayurdu Kazakistan'a göç eden Halife Altay'ın hayatının ve eserlerinin ele alındığı konferansta, 1950'lerde Tibet, Hindistan ve Pakistan üzerinden Türkiye'ye göç eden Kazak Türkleri üzerinde de çeşitli bildiriler sunuldu. Konferans sonunda Halife Altay'ın hayatı ve eserlerinin tanıtıldığı "Halife Altay Akifoğlu: Bibliyografi" kitabının tanıtım töreni yapıldı. Halife Altay ile ilgili çıkan kitabın hazırlanış sürecinde Enstitü araştırmacılarımızdan Omirbek Hanayi ve Cengizhan Ca-

бұлда жазылған қолжазбалық еңбегін Орталық ғылыми кітапханаға тарту етті. ■

naltay da tercüme konusunda katkı sağlamışlardır. Ayrıca, konferansa davetli olarak katılan Omirbek Hanayi, din âlimi Halife Altay'ın 1982 yılında İstanbul'da yazdığı el yazma eserini Merkezi Bilimsel Kütüphanesi'ne hediye etti. ■

ERI
AKHMET YASSAWI UNIVERSITY

ERI Infographic No.1

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХАЛҚЫНЫҢ САНЫ / KAZAKİSTAN'IN NÜFUSU

POPULATION OF KAZAKHSTAN

2017ж. I жартыжылдығы
18 096 909 адам

2017 yılının ilk yarısı
18,096,909 kişi

First half of 2017
18,096,909 people

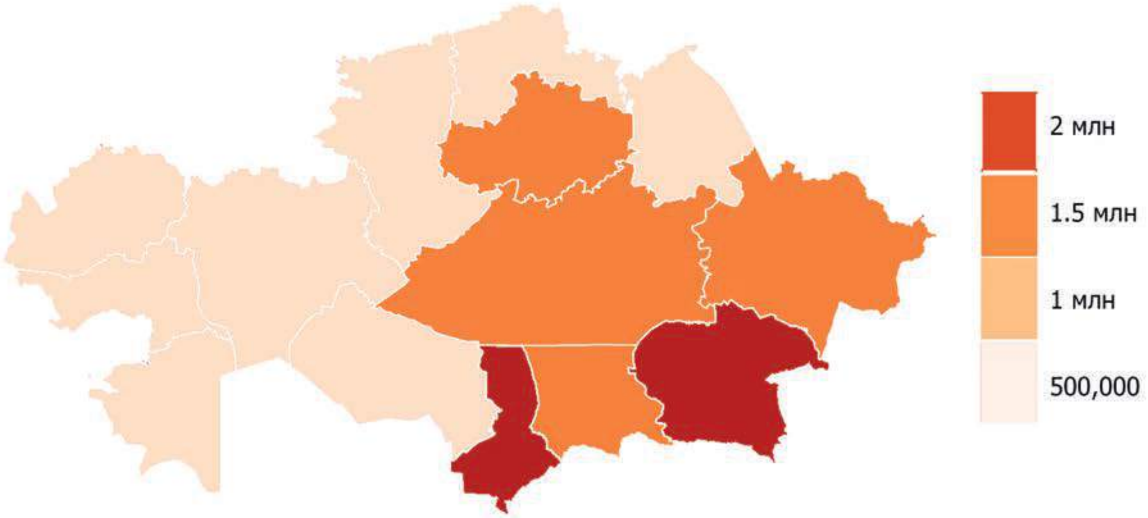

1992-2017 жж. халық саны
1992-2007 yılları arasında Kazakistan nüfusu
Kazakhstan's population from 1992 to 2017

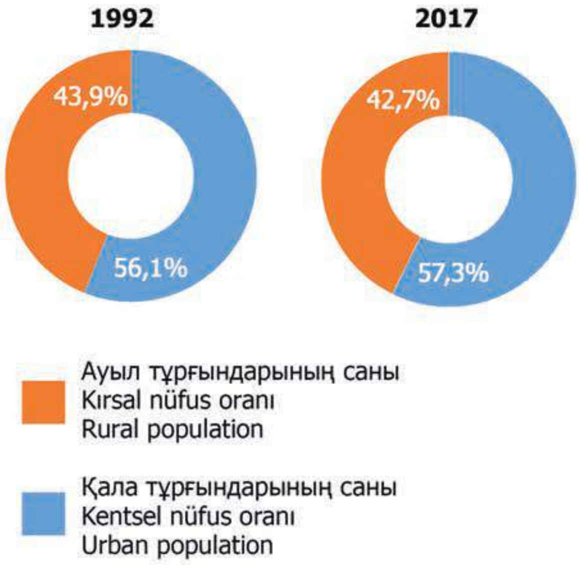

How to cite: Eurasian Research Institute, (2017). Kazakhstan's Population ERI Infographic No.1.

Akademik
Türkçe
Kursu

Avrasya Araştırma Enstitüsü 19 Ekim 2015 tarihinde Akademik Türkçe kursu verilmeye başlamıştır. Bu kursun amacı katılımcılara makale, bildiri, tez, kitap gibi akademik metinleri okuma, not alma, çıkarımda bulunma konularında eğitim vermektir. Kurslar başlangıç ve orta seviye olmak üzere iki seviyede olacaktır.

HAFTA İÇİ VE HAFTA SONU GRUPLARI

Kurs hakkında bilgi almak ve başvuru için aşağıdaki telefon numarasını arayabilirsiniz.

Başvuru Yeri:

Almalı Avdanı, Mametova 48, 050004 Almatı.
+7 (727) 279 24 26 içhat: 109

19 қазан 2015 жылы Еуразия ғылыми-зерттеу институты «Түрік тілін ғылыми тұрғыдан жетілдіру» курстары басталды. Курстың мақсаты тыңдармандарға мақаладағы, баяндамадағы, диссертация және кітаптардағы академиялық мәтіндерді оқуды, ғылыми тұрғыдан жазуды және қорытынды жасай білуді үйрету болып табылады. Қосымша мағлұмат алу және өтініштерді беру үшін төменде көрсетілген байланыстар арқылы хабарласуға болады. Курстар апта ішінде және апта соңында өткізіледі.

Өтініштерді қабылдау мекенжайы:
Алмалы ауданы, Мәметова көшесі 48, 050004 Алматы,
тел: +7 (727) 279 24 26
(ішкі нөмір 109)

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Aralık 2017 Sayı: 24
Желтоқсан 2017 жыл №24